

Περιεχόμενα

IV Πληροφορίες

ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ ΠΡΟΕΡΧΟΜΕΝΕΣ ΑΠΟ ΤΑ ΘΕΣΜΙΚΑ ΚΑΙ ΛΟΙΠΑ ΟΡΓΑΝΑ ΚΑΙ ΤΟΥΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΥΣ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ

Ευρωπαϊκή Επιτροπή

2019/C 177/01	Ισοτιμίες του ευρώ	1
2019/C 177/02	Εκτελεστική απόφαση της Επιτροπής, της 14ης Μαΐου 2019, σχετικά με τη δημοσίευση στην <i>Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης</i> της αίτησης για έγκριση τροποποίησης των προδιαγραφών προϊόντος η οποία δεν είναι ήσσονος σημασίας, σύμφωνα με το άρθρο 53 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1151/2012 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου όσον αφορά την ονομασία «Banon» (ΠΟΠ)	2
2019/C 177/03	Εκτελεστική απόφαση της Επιτροπής, της 14ης Μαΐου 2019, σχετικά με τη δημοσίευση στην <i>Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης</i> της αίτησης για έγκριση τροποποίησης των προδιαγραφών προϊόντος, η οποία δεν είναι ήσσονος σημασίας, σύμφωνα με το άρθρο 53 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1151/2012 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου όσον αφορά την ονομασία «Beurre d'Isigny» (ΠΟΠ)	14

ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΟΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟ ΧΩΡΟ

Εποπτεύουσα Αρχή της ΕΖΕΣ

2019/C 177/04	Πρόσκληση για την υποβολή παρατηρήσεων κατ' εφαρμογή του άρθρου 1 παράγραφος 2 του μέρους I του πρωτοκόλλου 3 της συμφωνίας μεταξύ των κρατών της ΕΖΕΣ για τη σύσταση Εποπτεύουσας Αρχής και Δικαστηρίου σχετικά με θέματα κρατικών ενισχύσεων	27
---------------	--	----

V Γνωστοποιήσεις

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΕΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ

Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Επιλογής Προσωπικού (EPSO)

2019/C 177/05	Προκήρυξη γενικού διαγωνισμού	55
---------------	-------------------------------------	----

ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ ΠΟΥ ΑΦΟΡΟΥΝ ΤΗΝ ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΜΟΥ

Ευρωπαϊκή Επιτροπή

2019/C 177/06	Προηγούμενη κοινοποίηση συγκέντρωσης (Υπόθεση M.9323 — RheinEnergie/SPIE/TankE) — Υπόθεση υποψήφια για απλοποιημένη διαδικασία ⁽¹⁾	56
2019/C 177/07	Προηγούμενη κοινοποίηση συγκέντρωσης (Υπόθεση M.9328 — Platinum Equity Group / Multi-Color Corporation) — Υπόθεση υποψήφια για απλοποιημένη διαδικασία ⁽¹⁾	58

⁽¹⁾ Κείμενο που παρουσιάζει ενδιαφέρον για τον ΕΟΧ

IV

(Πληροφορίες)

ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ ΠΡΟΕΡΧΟΜΕΝΕΣ ΑΠΟ ΤΑ ΘΕΣΜΙΚΑ ΚΑΙ ΛΟΙΠΑ ΟΡΓΑΝΑ ΚΑΙ
ΤΟΥΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΥΣ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ

ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Ισοτιμίες του ευρώ ⁽¹⁾

22 Μαΐου 2019

(2019/C 177/01)

1 ευρώ =

Νομισματική μονάδα	Ισοτιμία	Νομισματική μονάδα	Ισοτιμία
USD	δολάριο ΗΠΑ	CAD	δολάριο Καναδά
JPY	ιαπωνικό γιεν	HKD	δολάριο Χονγκ Κονγκ
DKK	δανική κορόνα	NZD	δολάριο Νέας Ζηλανδίας
GBP	λίρα στερλίνα	SGD	δολάριο Σιγκαπούρης
SEK	σουηδική κορόνα	KRW	ουόν Νότιας Κορέας
CHF	ελβετικό φράγκο	ZAR	νοτιοαφρικανικό ραντ
ISK	ισλανδική κορόνα	CNY	κινεζικό ρενμινπί γιουάν
NOK	νορβηγική κορόνα	HRK	κροατική κούνα
BGN	βουλγαρικό λεβ	IDR	ρουπία Ινδονησίας
CZK	τσεχική κορόνα	MYR	μαλαισιανό ρινγκίτ
HUF	ουγγρικό φιορίνι	PHP	πέσο Φιλιππινών
PLN	πολωνικό ζλότι	RUB	ρωσικό ρούβλι
RON	ρουμανικό λέου	THB	ταϊλανδικό μπατ
TRY	τουρκική λίρα	BRL	ρεάλ Βραζιλίας
AUD	δολάριο Αυστραλίας	MXN	πέσο Μεξικού
		INR	ινδική ρουπία

⁽¹⁾ Πηγή: Ισοτιμίες αναφοράς που δημοσιεύονται από την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα.

ΕΚΤΕΛΕΣΤΙΚΗ ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

της 14ης Μαΐου 2019

σχετικά με τη δημοσίευση στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης* της αίτησης για έγκριση τροποποίησης των προδιαγραφών προϊόντος η οποία δεν είναι ήσσονος σημασίας, σύμφωνα με το άρθρο 53 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1151/2012 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου όσον αφορά την ονομασία «Bapon» (ΠΟΠ)

(2019/C 177/02)

Η ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ,

Έχοντας υπόψη τη Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης,

Έχοντας υπόψη τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 1151/2012 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 21ης Νοεμβρίου 2012, για τα συστήματα ποιότητας των γεωργικών προϊόντων και τροφίμων⁽¹⁾, και ιδίως το άρθρο 50 παράγραφος 2 στοιχείο α) σε συνδυασμό με το άρθρο 53 παράγραφος 2,

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

- (1) Η Γαλλία υπέβαλε αίτηση για την έγκριση τροποποίησης, η οποία δεν είναι ήσσονος σημασίας, των προδιαγραφών του προϊόντος «Bapon» (ΠΟΠ) σύμφωνα με το άρθρο 49 παράγραφος 4 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1151/2012.
- (2) Σύμφωνα με το άρθρο 50 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1151/2012, η Επιτροπή εξέτασε την αίτηση και κατέληξε στο συμπέρασμα ότι πληρούνται οι όροι που προβλέπονται στον εν λόγω κανονισμό.
- (3) Για να καταστεί δυνατή η υποβολή ενστάσεων σύμφωνα με το άρθρο 51 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1151/2012, η προβλεπόμενη στο άρθρο 10 παράγραφος 1 πρώτο εδάφιο του εκτελεστικού κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 668/2014 της Επιτροπής⁽²⁾ αίτηση για έγκριση τροποποίησης των προδιαγραφών προϊόντος, η οποία δεν είναι ήσσονος σημασίας, καθώς και το τροποποιημένο ενιαίο έγγραφο και τα στοιχεία δημοσίευσης των σχετικών προδιαγραφών προϊόντος για την καταχωρισμένη ονομασία «Bapon» (ΠΟΠ) θα πρέπει να δημοσιευτούν στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης*,

ΑΠΟΦΑΣΙΖΕΙ:

Άρθρο μόνο

Η προβλεπόμενη στο άρθρο 10 παράγραφος 1 πρώτο εδάφιο του εκτελεστικού κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 668/2014 της Επιτροπής αίτηση για έγκριση τροποποίησης των προδιαγραφών προϊόντος, η οποία δεν είναι ήσσονος σημασίας, καθώς και το τροποποιημένο ενιαίο έγγραφο και τα στοιχεία δημοσίευσης των προδιαγραφών του προϊόντος, για την καταχωρισμένη ονομασία «Bapon» (ΠΟΠ), παρατίθενται στο παράρτημα της παρούσας απόφασης.

Σύμφωνα με το άρθρο 51 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1151/2012, η δημοσίευση της παρούσας απόφασης παρέχει το δικαίωμα ένστασης κατά της τροποποίησης που αναφέρεται στο πρώτο εδάφιο του παρόντος άρθρου, εντός τριών μηνών από την ημερομηνία δημοσίευσης της παρούσας απόφασης στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης*.

Βρυξέλλες, 14 Μαΐου 2019.

Για την Επιτροπή

Phil HOGAN

Μέλος της Επιτροπής

⁽¹⁾ ΕΕ L 343 της 14.12.2012, σ. 1.

⁽²⁾ Εκτελεστικός κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 668/2014 της Επιτροπής, της 13ης Ιουνίου 2014, για τη θέσπιση κανόνων εφαρμογής του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1151/2012 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για τα συστήματα ποιότητας των γεωργικών προϊόντων και τροφίμων (ΕΕ L 179 της 19.6.2014, σ. 36).

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

ΑΙΤΗΣΗ ΓΙΑ ΕΓΚΡΙΣΗ ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΗΣ ΤΩΝ ΠΡΟΔΙΑΓΡΑΦΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΟΣ ΠΡΟΣΤΑΤΕΥΟΜΕΝΗΣ ΟΝΟΜΑΣΙΑΣ ΠΡΟΕΛΕΥΣΗΣ/
ΠΡΟΣΤΑΤΕΥΟΜΕΝΗΣ ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΗΣ ΕΝΔΕΙΞΗΣ Η ΟΠΟΙΑ ΔΕΝ ΕΙΝΑΙ ΗΣΣΟΝΟΣ ΣΗΜΑΣΙΑΣ

**Αίτηση για έγκριση τροποποίησης σύμφωνα με το άρθρο 53 παράγραφος 2 πρώτο εδάφιο του κανονισμού (ΕΕ)
αριθ. 1151/2012**

«Banon»

Αριθ. ΕΕ: PDO-FR-0290-AM02 – 10.1.2018

ΠΟΠ (X) ΠΓΕ ()

1. Αιτούσα ομάδα και έννομο συμφέρον

Όνομασία: Syndicat Interprofessionnel de Défense et de Promotion du Banon

Διεύθυνση:

570, Avenue de la libération

04100 Manosque

FRANCE

Τηλ. +33 492874755

Φαξ +33 492727313

Email: v.enjalbert@mre-paca.fr

Η ομάδα αποτελείται από επιχειρήσεις γαλακτοπαραγωγής, μεταποίησης και ωρίμανσης τυριού και επομένως έχει έννομο συμφέρον να υποβάλει αίτηση τροποποίησης των προδιαγραφών.

2. Κράτος μέλος ή τρίτη χώρα

Γαλλία

3. Κεφάλαιο των προδιαγραφών προϊόντος που αφορά/-ούν η/οι τροποποίηση/-σεις

- Ονομασία του προϊόντος
- Περιγραφή του προϊόντος
- Γεωγραφική περιοχή
- Απόδειξη της καταγωγής
- Μέθοδος παραγωγής
- Δεσμός
- Επισήμανση
- Άλλο επικαιροποίηση των στοιχείων του φορέα ελέγχου και της ομάδας, εθνικές απαιτήσεις.

4. Τύπος τροποποίησης/-ων

- Τροποποίηση των προδιαγραφών προϊόντος καταχωρισμένης ΠΟΠ ή ΠΓΕ η οποία δεν μπορεί να θεωρηθεί ήσσονος σημασίας κατά την έννοια του άρθρου 53 παράγραφος 2 τρίτο εδάφιο του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1151/2012
- Τροποποίηση των προδιαγραφών προϊόντος καταχωρισμένης ΠΟΠ ή ΠΓΕ, για την οποία δεν έχει δημοσιευθεί ενιαίο έγγραφο (ή ισοδύναμο έγγραφο) και η οποία δεν μπορεί να θεωρηθεί ήσσονος σημασίας κατά την έννοια του άρθρου 53 παράγραφος 2 τρίτο εδάφιο του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1151/2012

5. Τροποποίηση/-εις

5.1. Ονομασία του προϊόντος

Στο κεφάλαιο «Όνομασία προϊόντος», η ακόλουθη διάταξη:

«Η προστατευόμενη ονομασία προέλευσης που ορίζεται στις παρούσες προδιαγραφές προϊόντος είναι: “Banon”.»

Αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«Banon»

Απαλείφεται η ακόλουθη παράγραφος:

«Η ονομασία του τυριού “Banon” προέρχεται από το όνομα της κοινότητας Banon που βρίσκεται στο διοικητικό διαμέρισμα Alpes-de-Haute-Provence, τόπου εμποροπανηγυρης και εμπορίου ήδη από τον Μεσαίωνα.»

Στο εν λόγω κεφάλαιο των προδιαγραφών προϊόντος αρκεί η αναφορά της ονομασίας ΠΟΠ.

5.2. Περιγραφή του προϊόντος

Η διάταξη «Η κρούστα του έχει χρώμα υποκίτρινο, όταν το τυρί βρίσκεται μέσα στα φύλλα» αντικαθίσταται από το κείμενο «Η κρούστα του έχει χρώμα κίτρινο κρεμώδες ή καστανοκίτρινο κάτω από τα φύλλα».

Όσον αφορά το χρώμα της κρούστας κάτω από τα φύλλα, το «κίτρινο κρεμώδες» συμπληρώνεται με το «καστανοκίτρινο» ώστε να περιγραφεί καλύτερα το προϊόν.

Προστίθεται η ακόλουθη παράγραφος:

«Πρόκειται για τυρί που χαρακτηρίζεται από ζωικές νότες, κυρίως αιγών, που συχνά συνοδεύονται από αρώματα αμμωνίας και θάμνων και μια ελαφρώς πικρή επίγευση. Έχει κρεμώδη υφή και λιώνει στο στόμα.»

Οι διευκρινίσεις αυτές προέρχονται από τις εργασίες της επιτροπής οργανοληπτικής εξέτασης του προϊόντος.

Αναλόγως τροποποιείται και το ενιαίο έγγραφο.

5.3. Γεωγραφική περιοχή

Στο κεφάλαιο «Οριοθέτηση της γεωγραφικής περιοχής», ο κατάλογος των κοινοτήτων της γεωγραφικής περιοχής επικαιροποιείται με βάση τις μεταβολές των ονομάτων ορισμένων κοινοτήτων της γεωγραφικής περιοχής. Τα όρια της γεωγραφικής περιοχής δεν τροποποιούνται.

5.4. Απόδειξη της καταγωγής

Η υποχρέωση τήρησης μητρώου για τις αγοραζόμενες ποσότητες γάλακτος καταργείται όσον αφορά τις «γεωργικές» επιχειρήσεις, διότι η εθνική νομοθεσία δεν τους επιτρέπει να αγοράζουν γάλα. Ωστόσο η υποχρέωση διατηρείται όσον αφορά τις «μη γεωργικές» επιχειρήσεις.

5.5. Μέθοδος παραγωγής

— φυλή αιγών:

Απαλείφεται η ακόλουθη παράγραφος:

«Έως την 31η Δεκεμβρίου 2013, οι αίγες γαλακτοπαραγωγής των φυλών Communes Provençales, Roves, Alpines και των διασταυρώσεών τους πρέπει να αποτελούν τουλάχιστον το 60 % κάθε κοπαδιού.»

Η ακόλουθη παράγραφος:

«Από την 1η Ιανουαρίου 2014, το γάλα που χρησιμοποιείται για την παρασκευή του “Banon” προέρχεται αποκλειστικά από αίγες των φυλών Communes Provençales, Roves, Alpines και των διασταυρώσεών τους.»

αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«Το γάλα που χρησιμοποιείται για την παρασκευή του “Banon” προέρχεται αποκλειστικά από αίγες των φυλών Communes Provençales, Roves, Alpines και των διασταυρώσεών τους.»

Οι προθεσμίες που προβλέπονται στις προδιαγραφές προϊόντος καταργούνται καθόσον είναι ξεπερασμένες.

Οι εν λόγω διατάξεις διαγράφονται επίσης από το συνοπτικό δελτίο.

— ελάχιστη διάρκεια της βόσκησης και του διαστήματος κατά το οποίο οι αίγες πρέπει να λαμβάνουν τη χονδροειδή τροφή μέσω της βόσκησης

Η ακόλουθη παράγραφος:

«Οι αίγες πρέπει να βόσκουν τακτικά στις διαδρομές και τους λειμώνες της περιοχής επί τουλάχιστον 210 ημέρες ανά έτος.»

αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«Οι αίγες πρέπει να βόσκουν τακτικά στους βοσκοτόπους και τους λειμώνες της γεωγραφικής περιοχής επί τουλάχιστον 210 ημέρες ανά έτος.»

Ο όρος «γεωγραφική περιοχή» είναι πιο ακριβής από τον όρο «περιοχή» και καθιστά ευκολότερο τον έλεγχο.

Αναλόγως τροποποιείται και το ενιαίο έγγραφο.

Συνεπώς, οι διατάξεις:

«Επί τουλάχιστον 4 μήνες κατά τη διάρκεια του έτους πρέπει να λαμβάνουν την αδρή τροφή τους με βόσκηση.»

και

«Οι αίγες πρέπει να βόσκουν τακτικά στις διαδρομές και τους λειμώνες της γεωγραφικής περιοχής επί τουλάχιστον 210 ημέρες ανά έτος.»

διαγράφονται μία φορά.

Η ελάχιστη διάρκεια της βόσκησης και του διαστήματος κατά το οποίο οι αίγες πρέπει να λαμβάνουν τη χονδροειδή τροφή μέσω της βόσκησης αναφέρονται δύο φορές στις προδιαγραφές προϊόντος και διαγράφονται προς αποφυγή της επανάληψης.

Αναλόγως τροποποιείται και το ενιαίο έγγραφο.

— περιορισμός της προσθήκης ζωοτροφών στην ταΐστρα:

Η φράση:

«Η προσθήκη ζωοτροφών στην ταΐστρα είναι περιορισμένη ετησίως και καθημερινώς.»

διαγράφεται διότι με τη φράση αυτή δεν προστίθενται νέα στοιχεία στις μέγιστες τιμές που έχουν ήδη καθοριστεί στις προδιαγραφές προϊόντος.

Αναλόγως τροποποιείται και το ενιαίο έγγραφο.

— συμπληρωματικό σιτηρέσιο:

Προστίθενται οι λέξεις «ή υποπροϊόν σιτηρών» ώστε να μην αποκλείονται οι σύνθετες ζωοτροφές, οι οποίες, σύμφωνα με την επισήμανσή τους, περιέχουν δημητριακά και υποπροϊόντα σιτηρών.

Αναλόγως τροποποιείται και το ενιαίο έγγραφο.

— περιορισμός της αγοράς χορτονομών που δεν προέρχονται από τη γεωγραφική περιοχή:

Η φράση «Είναι επίσης περιορισμένες οι αγορές χορτονομών εκτός της γεωγραφικής περιοχής» διαγράφεται, διότι δεν αναφέρει τιμή-στόχο και συνεπώς δεν θέτει πραγματικό περιορισμό. Πράγματι, ο περιορισμός της αγοράς χορτονομών που δεν προέρχονται από τη γεωγραφική περιοχή υπόκειται στις ακόλουθες διατάξεις των ισχυουσών προδιαγραφών προϊόντος:

«Η χορήγηση χορτονομών και αφυδατωμένης μηδικής που δεν προέρχονται από τη γεωγραφική περιοχή περιορίζεται στα 250 kg ακατέργαστης ουσίας ανά ενήλικη αίγα παρούσα και ανά έτος.»

Η διάταξη αυτή διαγράφεται και από το ενιαίο έγγραφο.

— τρόπος ημερήσιας διανομής αφυδατωμένης μηδικής:

Η ακόλουθη διάταξη:

«Η χορήγηση αφυδατωμένης μηδικής περιορίζεται στα 400 g ακατέργαστης ύλης ανά ενήλικη αίγα παρούσα, ανά ημέρα, σε 2 τουλάχιστον δόσεις, με περιορισμό στα 60 kg ακατέργαστης ύλης ανά ενήλικη αίγα παρούσα, ανά έτος.»

Αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«Η χορήγηση αφυδατωμένης μηδικής περιορίζεται στα 400 g ακατέργαστης ύλης ανά ενήλικη αίγα παρούσα και ανά ημέρα και δεν μπορεί να υπερβαίνει τα 60 kg ακατέργαστης ύλης ανά ενήλικη αίγα παρούσα και ανά έτος.»

Η υποχρέωση διανομής της αφυδατωμένης μηδικής σε δύο δόσεις διαγράφεται, καθώς οι μικρές διανεμόμενες ποσότητες δεν δικαιολογούν αυτήν την προφύλαξη (η οποία είχε εισαχθεί διότι η υπερβολική πρόσληψη αζώτου μπορεί να προκαλέσει ένα σοβαρό μεταβολικό νόσημα, την αλκάλωση).

Αναλόγως τροποποιείται και το ενιαίο έγγραφο.

— απαγορευμένες ζωτροφές

Η παράγραφος:

«Απαγορεύονται η ενσίρωση και οι δεματιασμένες χορτονομές, τα σταυρανθή και άλλα φυτά και σπέρματα που θα μπορούσαν να προσδώσουν δυσάρεστη γεύση στο γάλα.»

αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«Απαγορεύονται τα ενσιρώματα, οι δεματιασμένες χορτονομές και τα κτηνοτροφικά σταυρανθή.»

Διαγράφεται η τιμή-στόχος «και άλλα φυτά και σπέρματα που θα μπορούσαν να προσδώσουν δυσάρεστη γεύση στο γάλα», διότι δεν είναι αρκετά ακριβής ώστε να μπορεί να ελεγχθεί εύκολα.

Αναλόγως τροποποιείται και το ενιαίο έγγραφο.

— προσθήκη απαγόρευσης των ΓΤΟ:

Προστίθεται η ακόλουθη παράγραφος:

«Στο σιτηρέσιο των ζώων επιτρέπονται μόνον φυτά, παραπροϊόντα και συμπληρώματα διατροφής που προέρχονται από μη διαγονιδιακά προϊόντα. Απαγορεύεται η καλλιέργεια διαγονιδιακών φυτών σε όλες τις εκτάσεις των εκμεταλλεύσεων παραγωγής γάλακτος προοριζόμενου για την παρασκευή του «Βαπον» ΠΟΠ. Η εν λόγω απαγόρευση ισχύει για κάθε φυτικό είδος που θα μπορούσε να χρησιμοποιηθεί για τη διατροφή των γαλακτοπαραγωγικών ζώων της εκμετάλλευσης και για κάθε είδος το οποίο θα μπορούσε να μολύνει τα εν λόγω φυτικά είδη.»

Η διάταξη αυτή διασφαλίζει τη διατήρηση του παραδοσιακού χαρακτήρα των ζωοτροφών και των παραδοσιακών μεθόδων διατροφής των ζώων.

Η διάταξη αυτή προστίθεται και στο ενιαίο έγγραφο.

— προέλευση των ζωοτροφών:

Στο ενιαίο έγγραφο προστίθεται η ακόλουθη παράγραφος: «Όσον αφορά την προέλευση των ζωοτροφών, λόγω φυσικών παραγόντων της γεωγραφικής περιοχής, η παραγωγή συμπυκνωμένων ζωοτροφών είναι δύσκολη και η παραγωγή χορτονομών περιορισμένη.» Καθώς δεν διευκρινίζεται η προέλευση των συμπυκνωμένων ζωοτροφών, τα προϊόντα αυτά μπορούν να προέρχονται από περιοχές εκτός της γεωγραφικής περιοχής. Το βασικό σιτηρέσιο προέρχεται κατά βάση από τη γεωγραφική περιοχή, αλλά οι αίγες μπορούν να ταιϊστούν με άχυρο που δεν προέρχεται από αυτή. Ο περιορισμός της ποσότητας των συμπυκνωμένων ζωοτροφών και της ποσότητας του άχυρου που μπορεί να μην προέρχεται από τη γεωγραφική περιοχή συνεπάγεται ότι το μεγαλύτερο μέρος των ζωοτροφών προέρχονται από τη γεωγραφική περιοχή. Για την ακρίβεια, οι δόσεις που επιτρέπεται να μην προέρχονται από τη γεωγραφική περιοχή ανά αίγα και ανά έτος είναι οι εξής:

— 250 kg πρώτης ύλης χορτονομής και αποξηραμένης μηδικής, δηλαδή 213 kg ξηράς ουσίας (τα 190 kg χορτονομής με μέση περιεκτικότητα σε ξηρά ουσία 84 % αντιστοιχούν σε 160 kg ξηράς ουσίας, ενώ τα 60 kg αποξηραμένης μηδικής με μέση περιεκτικότητα σε ξηρά ουσία 89 % αντιστοιχούν σε 53 kg ξηράς ουσίας),

— 250 kg ξηράς ουσίας συμπυκνωμένων ζωοτροφών (ισοδύναμα με 270 kg πρώτης ύλης) που δεν προέρχονται από τη γεωγραφική περιοχή, ανά αίγα και ανά έτος.

Δεδομένου ότι η μέση ετήσια ικανότητα πρόσληψης των αιγών είναι 1 100 kg, το μερίδιο των ζωοτροφών που προέρχονται από τη γεωγραφική περιοχή είναι τουλάχιστον 58 % (επί ξηράς ουσίας).»

Μέσω αυτής της προσθήκης στο ενιαίο έγγραφο καταδεικνύεται ότι το μεγαλύτερο μέρος των ζωοτροφών με τις οποίες τρέφονται οι αίγες προέρχεται κυρίως από τη γεωγραφική περιοχή. Οι ζωοτροφές αυτές δεν είναι δυνατόν να προέρχονται εξολοκλήρου από την περιοχή, λόγω φυσικών παραγόντων που περιγράφονται στην ενότητα «Δεσμός με τη γεωγραφική περιοχή».

— θερμοκρασία και χρόνος προσθήκης της τυτιάς:

Η παράγραφος:

«Απαγορεύεται οποιαδήποτε φυσική ή χημική επεξεργασία εκτός από το φιλτράρισμα προκειμένου να αφαιρεθούν μακροσκοπικές ακαθαρσίες, την ψύξη σε θερμοκρασία άνω του μηδενός για σκοπούς συντήρησης του γάλακτος και τη θέρμανση του γάλακτος έως 35 °C κατ' ανώτατο όριο πριν από την προσθήκη τυτιάς.»

αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«Απαγορεύεται οποιαδήποτε φυσική ή χημική επεξεργασία εκτός από το φιλτράρισμα για την αφαίρεση μακροσκοπικών ακαθαρσιών, την ψύξη σε θερμοκρασία άνω του μηδενός για τη συντήρηση του γάλακτος, και τη θέρμανση του γάλακτος πριν από την προσθήκη τυτιάς.»

Καθώς το εύρος της θερμοκρασίας του γάλακτος κατά την προσθήκη της τυτιάς καθορίζεται επακριβώς στις προδιαγραφές προϊόντος που έχουν καταχωριστεί με τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 1211/2013 της 28ης Νοεμβρίου 2013 (μεταξύ 29 °C και 35 °C) και το χρησιμοποιούμενο γάλα είναι νωπό γίδινο γάλα, ο προσδιορισμός της θερμοκρασίας θέρμανσης διαγράφεται διότι είναι περιττός. Πρόκειται για τη θέρμανση του γάλακτος για το στάδιο της προσθήκης τυτιάς (ήδη καθορισμένη θερμοκρασία).

Η διάταξη:

«Για τα τυριά που παρασκευάζονται στα γαλακτοκομεία, η προσθήκη τυτιάς γίνεται 4 ώρες κατ' ανώτατο όριο μετά τη συλλογή του τελευταίου γάλακτος.»

αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«Για τα τυριά που παρασκευάζονται σε γαλακτοκομεία, η προσθήκη της τυτιάς γίνεται εντός 18 ωρών από την παράδοση του γάλακτος στο τυροκομείο και πριν από τις 12:00 το μεσημέρι της ημέρας που έπεται της τελευταίας συλλογής γάλακτος.»

Όσον αφορά τα τυριά που παρασκευάζονται στα γαλακτοκομεία, η προθεσμία για την προσθήκη της τυτιάς τροποποιείται ώστε οι επιχειρήσεις να μπορούν προσαρμόζουν τον τρόπο οργάνωσής τους στη διάρκεια της συλλογής του γάλακτος και στη μικρότερη ποσότητα γάλακτος που χρησιμοποιείται σε κάθε προσθήκη τυτιάς. Πράγματι, σύμφωνα με το ισχύον σύστημα συλλογής, το γάλα συλλέγεται τη νύχτα. Το τελευταίο γάλα συλλέγεται γύρω στις 2:30 και πήζεται ολόκληρο με προσθήκη τυτιάς σε μια μεγάλη λεκάνη (1 000 λίτρων) από τις 6:30 η ώρα. Ωστόσο, λόγω της μείωσης του αριθμού των κτηνοτρόφων και των μικρών ποσοτήτων, είναι θεμιτό να περιοριστεί η νυχτερινή εργασία και να επιτραπεί η προσθήκη τυτιάς από τις 8:00 η ώρα σε μικρή ποσότητα (σε λεκάνες των 80 λίτρων). Η αλλαγή αυτή συνεπάγεται ενδεχόμενη παράταση της διαδικασίας μέχρι τις 12:00 το μεσημέρι.

— στάδιο της μορφοποίησης

Η παράγραφος:

«Η μορφοποίηση πραγματοποιείται αμέσως μετά την αφαίρεση του ορού γάλακτος. Τα τυριά μορφοποιούνται με το χέρι σε σκεύη στράγγισης. Επιτρέπεται η χρήση διανομέων και πολλαπλών καλουπιών. Απαγορεύεται κάθε μορφή μηχανικής μορφοποίησης.»

Αντικαθίσταται από τη φράση:

«Η μορφοποίηση πραγματοποιείται αμέσως μετά την αφαίρεση του ορού γάλακτος. Τα τυριά μορφοποιούνται με το χέρι σε σκεύη στράγγισης. Επιτρέπεται η χρήση διανομέα και πολλαπλών καλουπιών με μηχανική υποβοήθηση κατά τη μορφοποίηση (αναστροφεία λεκάνης, μεταφορική ταινία). Απαγορεύεται κάθε μορφή πλήρως μηχανοποιημένης μεθόδου μορφοποίησης. Για τη διανομή του τυροπήγματος στα πολλαπλά καλούπια, είναι υποχρεωτική η ανθρώπινη παρέμβαση.»

Για να μπορέσουν οι επιχειρήσεις να προσαρμοστούν στις νέες τεχνικές, διευκρινίζεται ότι επιτρέπεται η μηχανική υποβοήθηση στο στάδιο της μορφοποίησης (αναστροφεία λεκάνης, μεταφορική ταινία), αλλά είναι υποχρεωτική η ανθρώπινη παρέμβαση για τη διανομή του τυροπήγματος στα καλούπια. Απαγορεύεται κάθε μορφή μηχανοποιημένης μορφοποίησης

— στάδιο στράγγισης και αφαίρεσης από το καλούπι

Η παράγραφος:

«Το στράγγισμα γίνεται σε θερμοκρασία 20 °C τουλάχιστον. Η αφαίρεση από τα καλούπια γίνεται μεταξύ 24 και 48 ωρών μετά την τοποθέτηση στα καλούπια.»

αντικαθίσταται από το κείμενο:

«Η στράγγιση γίνεται σε θερμοκρασία τουλάχιστον 20 °C και πρέπει να διαρκεί από 18 έως το πολύ 48 ώρες από τη μορφοποίηση. Η αφαίρεση από το καλούπι πραγματοποιείται μόνο στο τέλος του εν λόγω σταδίου. Στη συνέχεια, τα τυριά υποβάλλονται σε ξήρανση/εφίδρωση σε ελάχιστη θερμοκρασία 13 °C επί 24 τουλάχιστον ώρες.»

Σύμφωνα με την τεχνολογία, προστίθενται η διάρκεια κάθε σταδίου (18 ως 48 ώρες για τη στράγγιση, τουλάχιστον 24 ώρες για την αποξήρανση/εφίδρωση) και η θερμοκρασία εφίδρωσης (τουλάχιστον 13 °C) ώστε να καθοδηγηθούν οι πρακτικές των επιχειρήσεων.

— διάρκεια της αλάτισης

Η διάρκεια της αλάτισης διαγράφεται έτσι ώστε οι επιχειρήσεις να μπορούν να την προσαρμόζουν ανάλογα με τη συγκέντρωση της χρησιμοποιούμενης άλμης, για την επίτευξη του ίδιου αποτελέσματος.

— στάδιο ωρίμανσης

Η παράγραφος:

«Η ωρίμανση, η οποία διαρκεί τουλάχιστον 15 ημέρες μετά την προσθήκη της πυτιάς, εκτελείται εντός της γεωγραφικής περιοχής σε δύο στάδια:

- Πριν από την περιτύλιξη, το κεφάλι ωριμάζει για 5 έως 10 ημέρες μετά την προσθήκη πυτιάς σε ελάχιστη θερμοκρασία 8 °C. Στο τέλος αυτού του σταδίου, πρέπει να έχει ομοιόμορφη κάλυψη με καλά εδραιωμένη χλωρίδα, λεπτή κρούστα υπόλευκου χρώματος και μαλακή μάζα στο κέντρο.
- Μετά την περιτύλιξη, το τυρί ωριμάζει επί 10 τουλάχιστον ημέρες μέσα στα φύλλα, σε θερμοκρασία μεταξύ 8 °C και 14 °C. Το επίπεδο υγρασίας πρέπει να είναι πάνω από 80 %.»

αντικαθίσταται από το κείμενο:

«Η ωρίμανση, η οποία διαρκεί τουλάχιστον 15 ημέρες μετά την προσθήκη της πυτιάς, εκτελείται σε δύο στάδια:

- Πριν από την περιτύλιξη, το κεφάλι ωριμάζει για 5 έως 10 ημέρες μετά την προσθήκη πυτιάς σε ελάχιστη θερμοκρασία 8 °C. Στο τέλος αυτής της φάσης πρέπει να έχει ομοιόμορφη κάλυψη με καλά εδραιωμένη χλωρίδα.
- Μετά την περιτύλιξη, το τυρί ωριμάζει επί 10 τουλάχιστον ημέρες μέσα στα φύλλα, σε θερμοκρασία μεταξύ 8 °C και 14 °C. Στο τέλος αυτού του σταδίου, το τυρί έχει λεπτή κρούστα χρώματος υπόλευκου ή καστανοκίτρινου. Το επίπεδο υγρασίας πρέπει να είναι πάνω από 80 %.»

Η αναφορά στη γεωγραφική περιοχή διαγράφηκε επειδή είναι περιττή στο εν λόγω τμήμα των προδιαγραφών προϊόντος. Η περιγραφή της κρούστας έχει μετακινηθεί μετά την περιγραφή των παραμέτρων του σταδίου της ωρίμανσης, και έχει τροποποιηθεί ώστε να συμφωνεί με το κεφάλαιο για την περιγραφή του προϊόντος. Η περιγραφή της μάζας διαγράφεται διότι το κριτήριο αυτό, για την επιβεβαίωση του οποίου απαιτείται ο τεμαχισμός του τυριού, δεν μπορεί να επιβεβαιωθεί στο στάδιο αυτό.

Η παράγραφος:

«Τα τυριά μπορεί να βυθιστούν σε απόσταγμα οίνου ή σε απόσταγμα στεμφύλων πριν τυλιχθούν με φύλλα.»

αντικαθίσταται από το κείμενο:

«Τα τυριά μπορεί να βυθιστούν σε απόσταγμα οίνου ή στεμφύλων ή να ψεκαστούν με απόσταγμα οίνου ή στεμφύλων πριν τυλιχθούν με φύλλα.»

Εκτός από την πρακτική της βύθισης σε απόσταγμα οίνου ή σταφυλιών, προστέθηκε ο ψεκασμός με απόσταγμα οίνου ή στεμφύλων, καθώς με τις δύο αυτές μέθοδοι επιτυγχάνονται συγκρίσιμα αποτελέσματα.

5.6. Δεσμός

Το κεφάλαιο «Στοιχεία που αιτιολογούν τον δεσμό με τη γεωγραφική περιοχή» αναδιατυπώθηκε πλήρως έτσι ώστε να αποδεικνύεται ευκρινέστερα ο δεσμός μεταξύ του «Βανοπ» και της γεωγραφικής περιοχής, χωρίς να μεταβάλλεται ουσιαστικά ο δεσμός ή να αφαιρούνται στοιχεία. Η απόδειξη αυτή υπογραμμίζει ειδικότερα τον δεσμό μεταξύ του μεσογειακού γεωγραφικού περιβάλλοντος που ευνοεί την εκτροπή αγών και της ποιμενικής κτηνοτροφίας, καθώς και της ειδικής τεχνολογίας παρασκευής και ωρίμανσης που απαιτείται για την παραγωγή του «Βανοπ».

Στο πρώτο μέρος περιγράφεται η «Ιδιαιτερότητα της γεωγραφικής περιοχής» και καθορίζονται οι φυσικοί και ανθρώπινοι παράγοντες της γεωγραφικής περιοχής, με έμφαση στην ειδική τεχνογνωσία αιγοτροφίας και τυροκόμησης.

Στο δεύτερο μέρος περιγράφεται η «Ιδιαιτερότητα του προϊόντος» και επισημαίνονται ορισμένα στοιχεία που εισήχθησαν στην περιγραφή του προϊόντος.

Τέλος, στο τελευταίο μέρος εξηγείται η «Αιτιώδης συνάφεια», δηλαδή οι αλληλεπιδράσεις μεταξύ των φυσικών και ανθρώπινων παραγόντων και του προϊόντος.

Ολόκληρο το κεφάλαιο σχετικά με τον δεσμό που περιλαμβάνεται στις προδιαγραφές προϊόντος ΠΟΠ παρατίθεται στο σημείο 5 του ενιαίου εγγράφου.

5.7. Επισήμανση

Στο κεφάλαιο «Ειδικά στοιχεία της επισήμανσης», διαγράφεται ο όρος «ονομασίας» που προσδιορίζει τα τυριά, διότι το εν λόγω κεφάλαιο και γενικότερα οι προδιαγραφές προϊόντος αφορούν μόνο τυριά με προστατευόμενη ονομασία προέλευσης· επομένως, ο όρος αυτός είναι περιττός.

Αναλόγως τροποποιείται και το ενιαίο έγγραφο.

5.8. Άλλες τροποποιήσεις

Στο κεφάλαιο «Αιτούσα ομάδα»: τροποποιούνται τα στοιχεία της ομάδας.

Στο κεφάλαιο «Στοιχεία του φορέα ελέγχου», επικαιροποιούνται το όνομα και τα στοιχεία των φορέων ελέγχου. Στο κεφάλαιο αυτό αναφέρονται τα στοιχεία επικοινωνίας των αρμόδιων φορέων ελέγχου σε επίπεδο Γαλλίας: Εθνικό Ινστιτούτο Προέλευσης και Ποιότητας (I.N.A.O.) και Γενική Διεύθυνση Ανταγωνισμού, Κατανάλωσης και Καταστολής της Απάτης (DGCCRF). Προστίθεται η διευκρίνιση ότι η ονομασία και τα στοιχεία επικοινωνίας του οργανισμού πιστοποίησης είναι διαθέσιμα στον ιστότοπο του ΙΝΑΟ και στη βάση δεδομένων της Ευρωπαϊκής Επιτροπής.

Ο πίνακας των κυριότερων σημείων έλεγχου επικαιροποιείται ώστε να ληφθεί υπόψη μία τροποποίηση (διαγραφή της μέγιστης θερμοκρασίας θέρμανσης) και προστίθεται ένα βασικό σημείο ελέγχου, σύμφωνα με τις ισχύουσες προδιαγραφές προϊόντος, το οποίο αφορά το είδος του γάλακτος (νωπό και πλήρες γάλα, που δεν έχει υποστεί τυποποίηση ως προς τις πρωτεΐνες και τα λιπαρά).

ΕΝΙΑΙΟ ΕΓΓΡΑΦΟ

«**Banon**»

Αριθ. ΕΕ: **PDO-FR-0290-AM02 – 10.1.2018**

ΠΟΠ (X) ΠΓΕ ()

1. Ονομασία/-ες

«Banon»

2. Κράτος μέλος ή τρίτη χώρα

Γαλλία

3. Περιγραφή του γεωργικού προϊόντος ή του τροφίμου

3.1. Τύπος προϊόντος

Κλάση 1.3. Τυριά

3.2. Περιγραφή του προϊόντος για το οποίο ισχύει η ονομασία υπό 1

Το «Banon» είναι τυρί με μαλακή μάζα, το οποίο παρασκευάζεται από γίδινο γάλα, νωπό και πλήρες. Παρασκευάζεται με μέθοδο ταχείας πήξης (πήξη με πυτιά). Το ωριμασμένο τυρί περιτυλίγεται (δηλαδή καλύπτεται εξολοκλήρου) με καστανά φυσικά φύλλα καστανιάς, που περιδέονται με φυσική ράφια δημιουργώντας 6 έως 12 ακτίνες.

Το «Bapon», μετά από ελάχιστη διάρκεια ωρίμανσης 15 ημερών, εκ των οποίων τουλάχιστον 10 μέσα στα φύλλα, αποκτά μάζα ομοιογενή, λιπαρή, κρεμώδη και μαλακή. Η κρούστα του έχει χρώμα κίτρινο κρεμώδες ή καστανοκίτρινο κάτω από τα φύλλα. Πρόκειται για τυρί που χαρακτηρίζεται από ζωικές νότες, κυρίως αιγών, που συχνά συνοδεύονται από αρώματα αμμωνίας και θάμνων και μια ελαφρώς πικρή επίγευση. Έχει κρεμώδη υφή και λιώνει στο στόμα. Η διάμετρος του τυριού με τα φύλλα είναι 75 έως 85 mm και το ύψος του 20 έως 30 mm. Το καθαρό βάρος του «Bapon», χωρίς τα φύλλα και μετά την περίοδο ωρίμανσης, είναι 90 έως 110 g.

Το τυρί περιέχει τουλάχιστον 40 γραμμάρια ξηράς ουσίας ανά 100 γραμμάρια τυριού και 40 γραμμάρια λιπαρών ανά 100 γραμμάρια τυριού μετά από πλήρη ξήρανση.

3.3. Ζωοτροφές (μόνο για προϊόντα ζωικής προέλευσης) και πρώτες ύλες (μόνο για μεταποιημένα προϊόντα)

Το βασικό σιτηρέσιο της διατροφής των αιγών προέρχεται κατά κύριο λόγο από τη γεωγραφική περιοχή. Συνίσταται αποκλειστικά σε βόσκηση στους λειμώνες και/ή βοσκοτόπους, καθώς και σε ξηρές χορτονομές από ψυχανθή και/ή αγρωστώδη και/ή αυτοφυή φυτά διατηρημένα υπό καλές συνθήκες.

Όποτε το επιτρέπουν οι καιρικές συνθήκες και το στάδιο βλάστησης, οι αίγες πρέπει να οδηγούνται στα λιβάδια και/ή στους βοσκοτόπους. Οι αίγες πρέπει να βόσκουν τακτικά στους βοσκοτόπους και τους λειμώνες της περιοχής επί τουλάχιστον 210 ημέρες ανά έτος.

Οι αίγες βόσκουν:

- σε βοσκοτόπους με αυτοφυή είδη, μονοετή ή πολυετή, δένδρα, θάμνους ή πόες·
- σε μόνιμους λειμώνες με αυτόχθονη χλωρίδα·
- σε εποχικούς λειμώνες με αγρωστώδη, με ψυχανθή ή ανάμεικτους.

Επί τουλάχιστον 4 μήνες ανά έτος, πρέπει να λαμβάνουν το μεγαλύτερο μέρος της χονδροειδούς τροφής τους μέσω της βόσκησης.

Κατά την περίοδο κατά την οποία οι αίγες λαμβάνουν το μεγαλύτερο μέρος της χονδροειδούς τροφής τους μέσω της βόσκησης, η διανομή άχυρου δεν υπερβαίνει τα 1,25 kg ακατέργαστης ύλης ανά ημέρα και ανά παρούσα ενήλικη αίγα.

Η διανομή άχυρου περιορίζεται στα 600 kg ακατέργαστης ύλης ανά ενήλικη αίγα παρούσα και ανά έτος.

Η διανομή νωπής χορτονομής στην ταΐστρα επιτρέπεται μόνον επί 30, μη συνεχόμενες, ημέρες ετησίως.

Η χορήγηση συμπληρωμάτων περιορίζεται στα 800 g ακατέργαστης ύλης ανά ενήλικη αίγα παρούσα και ανά ημέρα, με όριο τα 270 kg ακατέργαστης ύλης ανά ενήλικη αίγα παρούσα και ανά έτος.

Το ετήσιο συμπληρωματικό σιτηρέσιο πρέπει να αποτελείται κατά 60 % τουλάχιστον από σιτηρά ή από υποπροϊόντα σιτηρών. Η χορήγηση αφυδατωμένης μηδικής περιορίζεται στα 400 g ακατέργαστης ύλης ανά ενήλικη αίγα παρούσα, ανά ημέρα με όριο τα 60 kg ακατέργαστης ύλης ανά ενήλικη αίγα παρούσα, ανά έτος.

Η χορήγηση χορτονομών και αφυδατωμένης μηδικής που δεν προέρχονται από τη γεωγραφική περιοχή δεν μπορεί να υπερβαίνει τα 250 kg ακατέργαστης ουσίας ανά ενήλικη αίγα παρούσα και ανά έτος.

Απαγορεύονται τα ενσιρώματα, οι δεματιασμένες χορτονομές και τα κτηνοτροφικά σταυρανθή.

Στο σιτηρέσιο των ζώων επιτρέπονται μόνον φυτά, παραπροϊόντα και συμπληρώματα διατροφής που προέρχονται από μη διαγονιδιακά προϊόντα. Απαγορεύεται η καλλιέργεια διαγονιδιακών φυτών σε όλες τις εκτάσεις των εκμεταλλεύσεων παραγωγής γάλακτος προοριζόμενου για μεταποίηση σε προϊόν με την ΠΟΠ «Bapon». Η εν λόγω απαγόρευση ισχύει για κάθε φυτικό είδος που θα μπορούσε να χρησιμοποιηθεί για τη διατροφή των γαλακτοπαραγωγικών ζώων της εκμετάλλευσης και για κάθε είδος το οποίο θα μπορούσε να μολύνει τα εν λόγω φυτικά είδη.

Στην εκμετάλλευση, το ελάχιστο εμβαδόν της έκτασης που προορίζεται πραγματικά για τη διατροφή των αιγών είναι 1 εκτάριο φυσικού και/ή τεχνητού λειμώνα ανά 8 αίγες και 1 εκτάριο βοσκοτόπου ανά 2 αίγες.

Όσον αφορά την προέλευση των ζωοτροφών, λόγω φυσικών παραγόντων της γεωγραφικής περιοχής, η παραγωγή συμπυκνωμάτων είναι δύσκολη και η παραγωγή χορτονομών περιορισμένη. Καθώς δεν διευκρινίζεται η προέλευση των συμπυκνωμένων ζωοτροφών, τα προϊόντα αυτά μπορούν να προέρχονται από περιοχές εκτός της γεωγραφικής περιοχής. Το βασικό σιτηρέσιο προέρχεται κατά βάση από τη γεωγραφική περιοχή, αλλά οι αίγες μπορούν να ταΐσθούν με άχυρο που δεν προέρχεται από αυτή.

Ο περιορισμός της ποσότητας των συμπυκνωμένων ζωοτροφών και της ποσότητας του άχυρου που μπορεί να προέρχεται εκτός της γεωγραφικής περιοχής συνεπάγεται ότι το μεγαλύτερο μέρος των ζωοτροφών προέρχονται από τη γεωγραφική περιοχή.

Στην πραγματικότητα, οι δόσεις που μπορούν να προέρχονται εκτός της γεωγραφικής περιοχής, ανά αίγα και ανά έτος:

- 250 kg πρώτης ύλης χορτονομής και αποξηραμένης μηδικής, δηλαδή 213 kg ξηράς ουσίας (τα 190 kg χορτονομής με μέση περιεκτικότητα σε ξηρά ουσία 84 % αντιστοιχούν σε 160 kg ξηράς ουσίας, ενώ τα 60 kg αποξηραμένης μηδικής με μέση περιεκτικότητα σε ξηρά ουσία 89 % αντιστοιχούν σε 53 kg ξηράς ουσίας),
- 250 kg ξηράς ουσίας συμπυκνωμένων ζωοτροφών (ισοδύναμα με 270 kg πρώτης ύλης) που δεν προέρχονται από τη γεωγραφική περιοχή, ανά αίγα και ανά έτος.

Δεδομένου ότι η μέση ετήσια ικανότητα πρόσληψης των αιγών είναι 1 100 kg, το μερίδιο των ζωοτροφών που προέρχονται από τη γεωγραφική περιοχή είναι τουλάχιστον 58 % (επί ξηράς ουσίας).

3.4. Συγκεκριμένα στάδια της παραγωγής που πρέπει να εκτελούνται εντός της οριοθετημένης γεωγραφικής περιοχής

Η παραγωγή του γάλακτος και η παρασκευή και ωρίμανση των τυριών πραγματοποιούνται στην οριοθετούμενη στο σημείο 4 γεωγραφική περιοχή.

3.5. Ειδικοί κανόνες για τον τεμαχισμό, το τρίψιμο, τη συσκευασία κ.λπ. του προϊόντος στο οποίο αναφέρεται η καταχωρισμένη ονομασία

—

3.6. Ειδικοί κανόνες για την επισήμανση του προϊόντος στο οποίο αναφέρεται η καταχωρισμένη ονομασία

Κάθε τυρί διατίθεται στο εμπόριο με ατομική επισήμανση, στην οποία η ονομασία προέλευσης αναγράφεται με χαρακτηριστικά τουλάχιστον ίσων διαστάσεων με τις διαστάσεις των υπόλοιπων χαρακτήρων της επισήμανσης.

Η επισήμανση των τυριών με προστατευόμενη ονομασία προέλευσης «Banon» φέρει υποχρεωτικά το σύμβολο ΠΟΠ της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Στα τιμολόγια και τα εμπορικά έγγραφα υποχρεωτικά αναγράφεται η ονομασία «Banon».

4. Συνοπτική οριοθέτηση της γεωγραφικής περιοχής

Οι κοινότητες που αποτελούν την εν λόγω γεωγραφική περιοχή είναι οι ακόλουθες:

Διοικητικό διαμέρισμα Alpes-de-Haute-Provence (04)

Κοινότητες που περιλαμβάνονται στην περιοχή ολόκληρες: Aiglun, Allemagne-en-Provence, Archail, Aubenas-les-Alpes, Aubignosc, Banon, Barras, Beaujeu, Bevons, Beynes, Bras-d'Asse, Brunet, Céreste, Champtercier, Châteaufort, Châteauneuf-Miravail, Châteauneuf-Val-Saint-Donat, Châteauredon, Clamensane, Cruis, Curel, Dauphin, Digne-les-Bains, Draix, Entrepierres, Entrevennes, Esparron-de-Verdon, Estoublon, Fontienne, Forcalquier, Hautes-Duyes, La Javie, La Motte-du-Caire, Lardiers, La Rochegiron, Le Brusquet, Le Castellard-Mélan, Le Castellet, Le Chauffaut-Saint-Jurson, L'Escal, Les Omergues, L'Hospitalet, Limans, Malijai, Mallefougasse-Augès, Mallemoisson, Mane, Marcoux, Mézel, Mirabeau, Montagnac-Montpezat, Montfuron, Montjustin, Montlaux, Montsalier, Moustiers-Sainte-Marie, Nibles, Niozelles, Noyers-sur-Jabron, Ongles, Oppedette, Peipin, Pierrerue, Pierrevert, Puimichel, Puimoisson, Quinson, Redortiers, Reillanne, Revest-des-Brousses, Revest-du-Bion, Revest-Saint-Martin, Riez, Roumoules, Sainte-Croix-à-Lauze, Sainte-Croix-du-Verdon, Saint-Étienne-les-Orgues, Saint-Jeannet, Saint-Julien-d'Asse, Saint-Jurs, Saint-Laurent-du-Verdon, Saint-Maime, Saint-Martin-de-Brômes, Saint-Martin-les-Eaux, Saint-Michel-l'Observatoire, Saint-Vincent-sur-Jabron, Salignac, Saumane, Sigonce, Simiane-la-Rotonde, Sisteron, Sourribes, Thoard, Vachères, Valbelle, Valernes, Villemus, Volonne.

Κοινότητες που περιλαμβάνονται στην περιοχή εν μέρει: Château-Arnoux-Saint-Auban, Ganagobie, Gréoux-les-Bains, La Brillanne, Les Mées, Lurs, Manosque, Montfort, Oraison, Peyruis, Valensole, Villeneuve, Volx.

Για τις εν λόγω κοινότητες, το όριο της γεωγραφικής περιοχής εμφανίζεται στα σχέδια που έχουν κατατεθεί στα οικεία δημαρχεία.

Διοικητικό διαμέρισμα Hautes-Alpes (05):

Barret-sur-Méouge, Bruis, Chanousse, Val Buëch-Méouge (pour le territoire de l'ancienne commune de Châteauneuf-de-Chabre), Éourres, Étoile-Saint-Cyrice, Garde-Colombe, La Pierre, Lagrange-Montéglin, Le Bersac, L'Épine, Méreuil, Montclus, Montjay, Montmorin, Montrond, Moydans, Nossage-et-Bénévent, Orpierre, Ribeyret, Rosans, Saint-André-de-Rosans, Sainte-Colombe, Sainte-Marie, Saint-Pierre-Avez, Saléon, Salérans, Serres, Sigottier, Sorbiers, Trescléoux.

Διοικητικό διαμέρισμα Drôme (26):

Aulan, Ballons, Barret-de-Lioure, Eygalayes, Ferrassières, Izon-la-Bruisse, Laborel, Lachau, La Rochette-du-Buis, Mévouillon, Montauban-sur-l'Ouvèze, Montbrun-les-Bains, Montfroc, Montguers, Reilhanette, Rioms, Saint-Auban-sur-l'Ouvèze, Séderon, Vers-sur-Méouge, Villebois-les-Pins, Villefranche-le-Château.

Διοικητικό διαμέρισμα Vaucluse (84)

Aurel, Auribeau, Buoux, Castellet, Gignac, Lagarde-d'Apt, Monieux, Saignon, Saint-Christol, Saint-Martin-de-Castillon, Saint-Trinit, Sault, Sivergues, Viens.

5. Δεσμός με τη γεωγραφική περιοχή

Λίκνο του «Banon» είναι η Άνω Προβηγκία, γύρω από την κοινότητα Banon. Πρόκειται για περιοχή ημιορεινή, άνυδρη, με τοπία αποτελούμενα από λόφους και υψίπεδα με μεσογειακό κλίμα.

Η περιοχή χαρακτηρίζεται από έλλειψη νερού, καθώς τα υπόγεια ύδατα βρίσκονται σε μεγάλο βάθος και τα επιφανειακά ύδατα προέρχονται κυρίως από σπάνιες και πολύ ακανόνιστες βροχοπτώσεις, που συγκεντρώνονται κυρίως στο φθινόπωρο και την άνοιξη, ενώ το καλοκαίρι επικρατεί έντονη λιψυδρία.

Η περιοχή του «Banon» χαρακτηρίζεται από άγονα εδάφη, κυρίως ασβεστολιθικά και διαπερατά, που έχουν εξαιρετική ικανότητα απορρόφησης των υδάτων από τις βροχοπτώσεις.

Πρόκειται για ένα περιβάλλον στο οποίο η δασική βλάστηση χαμηλής πυκνότητας, που περιλαμβάνει χαλέπιο πεύκη, βελανιδιές, σπάρτα, βούξους και αρωματικά φυτά, λόχμες και διάσπαρτους θάμνους, εναλλάσσεται με καλλιέργειες προσαρμοσμένες στην τραχύτητα του κλίματος της ημιορεινής Προβηγκίας, το οποίο είναι ξηρό, με έντονη ηλιοφάνεια, συχνά αρκετά ψυχρό τον χειμώνα, και προσφέρει εκτάσεις κατάλληλες για βόσκηση αιγών σε κοπάδια.

Λόγω των φυσικών συνθηκών που επικρατούν στην περιοχή, η τοπική οικονομία ευνοεί την ποιμενική κτηνοτροφία και τις καλλιέργειες χαμηλής απόδοσης.

Για τον κτηνοτρόφο, οι βοσκότοποι και οι εκτάσεις παραγωγής χορτονομής αποτελούν τη βάση της διατροφής των αιγών. Οι κτηνοτρόφοι εφαρμόζουν ένα ιδιαίτερο σύστημα παραγωγής που συνδυάζει αυτήν την ποικιλία φυσικών πόρων. Η βόσκηση συνδυάζει τρεις τύπους πόρων: φυσικούς λειμώνες, δάση και ψυχανθή πλούσια σε άζωτο. Οι περισσότεροι κτηνοτρόφοι εκτρέφουν οι ίδιοι τις αίγες τους, γεγονός που τους επιτρέπει, ανάλογα με την τροφή που αυτές λαμβάνουν από τον βοσκότοπο, και ανάλογα με την εποχή, να συμπληρώνουν τη διατροφή τους με βόσκηση σε λειμώνες ονοβρυχιάς ή μηδικής.

Η Προβηγκία ανήκει σε μια περιοχή που έχει παράδοση στην παραγωγή τυριών «με τυτιά», σε αντίθεση με τη Βόρεια Γαλλία, όπου επικρατεί η «γαλακτική» παράδοση (αργή πήξη διάρκειας περίπου 24 ωρών). Ήδη τον 15ο αιώνα, μαρτυρείται ότι προσφέρθηκαν στον βασιλιά Ρενέ «μικρά μαλακά τυράκια με τυτιά» γίνεται σαφής αναφορά στην τυτιά.

Παραδοσιακά, τα σκεύη στράγγισης που χρησιμοποιούνται στην Προβηγκία έχουν μεγάλες σπές, πράγμα που σημαίνει ότι η πήξη γινόταν με τη χρήση τυτιάς (το γαλακτικό τυρόπηγμα δεν θα συγκρατούνταν από αυτά τα σκεύη στράγγισης).

Εξάλλου, η περιτύλιξη του τυριού, που χαρακτηρίζει το «Banon», έχει δύο στόχους: αφενός πρόκειται για τεχνική διατήρησης και, αφετέρου, για τεχνική παρασκευής. Πρόκειται για έναν τρόπο μεταποίησης του νωπού τυριού που αποσκοπεί τόσο στη διατήρηση όσο και στη βελτίωση του τυριού.

Η μεταποίηση του προϊόντος συνίσταται κυρίως τον συνδυασμό του με τα φύλλα καστανιάς, με τα οποία περιτυλιγεται. Αυτή η τεχνική σηματοδοτεί το πέρασμα από το τυρί τύπου Tome στο «Banon». Τα φύλλα αυτά μονώνουν το τυρί από τον αέρα και έχουν ρόλο ενισχυτικού, καθώς επιτρέπουν την ανάπτυξη των αρωματικών χαρακτηριστικών του τυριού.

Αν και πολυάριθμα φυτικά είδη μπορούν να συνδυαστούν με το τυρί (άμπελος, καστανιά, πλάτανος, καρδιά...), τα φύλλα της καστανιάς έχουν καθιερωθεί χάρη στη στερεή δομή και τη δεμική τους ικανότητα.

Η ιστορία του «Banon» ανάγεται στα τέλη του 19ου αιώνα. Σε αυτή τη γη με το χαμηλό γεωπονικό δυναμικό, ο αγρότης προσπαθεί να εκμεταλλευτεί όσο το δυνατόν καλύτερα τους πενιχρούς φυσικούς πόρους της περιοχής: πολυκαλλιέργεια για ιδιοκατανάλωση στα λιγοστά εύφορα εδάφη, ενώ στις πιο άγριες δασώδεις ή θαμνώδεις εκτάσεις συλλέγει ξύλο, θηράματα, μανιτάρια, μικρούς καρπούς, τρούφα ή λεβάντα. Επιπλέον ενός χοίρου και ενός μικρού ορνιθώνα, κάθε οικογένεια συντηρεί επίσης ένα μικρό οικιακό κοπάδι από λίγα πρόβατα και μερικές αίγες, ζώα που αλληλοσυμπληρώνονται, τόσο ως προς τον χώρο, καθώς επωφελούνται άριστα από τις γειτονικές θαμνώδεις εκτάσεις και τον δασικό υπόροφο, όσο και σε επίπεδο οικονομικής λειτουργικότητας. Ενώ το πρόβατο χρησιμοποιείται για το κρέας του, η αίγα προσφέρει το γάλα της, παίζοντας το ρόλο της «αγελάδας του φτωχού». Το γάλα αυτό χρησιμοποιείται νωπό για τη διατροφή της οικογένειας, αλλά μεταποιείται επίσης σε τυρί. Αυτός είναι ο μοναδικός τρόπος να διατηρήσει τη διατροφική αξία του για μεγαλύτερο διάστημα.

Ενώ το τυρί παραγόταν για οικιακή κατανάλωση, απέκτησε εμπορική αξία χάρη στο πλεόνασμα της παραγωγής πέραν των αναγκών της οικογένειας. Αυτή η πλεονάζουσα παραγωγή άρχισε επομένως να διατίθεται προς πώληση στις τοπικές αγορές.

Τότε ακριβώς το Banon, πρωτεύουσα του καντονίου και γεωγραφικό κέντρο της Lure και της Albion, σταυροδρόμι σημαντικών οδών επικοινωνίας, αναδείχθηκε στο σημαντικότερο τόπο για την πραγματοποίηση εμποροπανηγύρεων και αγορών τυριού.

Η πρώτη αναφορά σε κεφάλια περιτυλιγμένου γίδινου τυριού με την ονομασία «Banon», απαντάται στο έργο του Marius Morard, του 1886, «Cuisinière provençale» (Η μαγειρίσα της Προβηγκίας).

Η μεταπολεμική περίοδος χαρακτηρίστηκε από τη σταδιακή εισαγωγή της τεχνικής προόδου στις μεθόδους τυροκόμησης. Τα κοπάδια αιγών εξειδικεύθηκαν και εγκαταλείφθηκε το πλαίσιο της οικογενειακής παραγωγής: ενώ το τυρί παραγόταν καταρχάς για τη διατροφή της οικογένειας, και δευτερευόντως για πώληση, στη συνέχεια άρχισε να παράγεται κυρίως για πώληση (και το πλεόνασμα καταναλωνόταν από την οικογένεια).

Σύμφωνα με τη μελέτη του J.M. Mariottini «A la Recherche d'un fromage: le «Banon» — éléments d'histoire et d'éthnologie (Αναζητώντας ένα τυρί: το «Banon» — στοιχεία ιστορίας και εθνολογίας), το «Banon» ανέκαθεν ήταν ένα τυρί το οποίο παραγόταν με την τεχνική της πυτιάς και παραμένει ένα από τα ελάχιστα τυριά που παράγονται με τη συγκεκριμένη τεχνική.

Το «Banon» είναι τυρί με μαλακή μάζα, παρασκευασμένο από γίδινο γάλα, νωπό και πλήρες. Λαμβάνεται με μέθοδο ταχείας πήξης (τυρόπηγμα με πυτιά ή γλυκό τυρόπηγμα). Το ωριμασμένο τυρί περιτυλίγεται (δηλαδή καλύπτεται εξολοκλήρου) με καστανά φυσικά φύλλα καστανιάς, που περιδέονται με φυσική ράφια δημιουργώντας 6 έως 12 ακτίνες.

Το «Banon» έχει τα εξής χαρακτηριστικά:

- κρούστα χρώματος υποκίτρινου ή καστανοκίτρινου, όταν το τυρί βρίσκεται μέσα στα φύλλα.
- μάζα με κρεμώδη υφή που λιώνει στο στόμα
- ζωικές νότες, κυρίως αιγών, που συχνά συνοδεύονται από αρώματα αμμωνίας και θάμνων και μια ελαφρώς πικρή επίγευση.

Η γεωγραφική περιοχή δέχεται μεσογειακή επιρροή, με εδάφη άγονα, αποτελούμενα κυρίως από ασβεστολιθικά πετρώματα, τα οποία συνήθως φθάνουν ως την επιφάνεια και δεν συγκρατούν το νερό. Τα στοιχεία αυτά συντελούν στην ανάπτυξη θαμνώδους βλάστησης, αποτελούμενης από ακανθώδεις θάμνους, κράταιγους, τσαπουρνιές, λαδανιές, άρκευθους, λεβάντες, θρούμπι, θυμάρι κ.λπ. και καστανιές. Είναι ένα περιβάλλον ιδιαιτέρως κατάλληλο για την αιγοτροφία και την πρακτική της ποιμενικής κτηνοτροφίας.

Η τεχνική του γλυκού τυροπήγματος επιβάλλεται από τις κλιματικές συνθήκες (υψηλή θερμοκρασία και ξηρό κλίμα) της περιοχής. Είναι πράγματι αδύνατον στην περιοχή, χωρίς ειδικά τεχνικά μέσα, να ψυχθεί το γάλα και στη συνέχεια να διατηρηθεί σε χαμηλή θερμοκρασία, ώστε να δράσουν οι γαλακτικές ζύμες χωρίς να ξινίσει το γάλα. Πρέπει επομένως να ενεργοποιηθεί η πήξη του γάλακτος, δηλαδή η συσσωμάτωσή του, με τη χρήση πυτιάς.

Η περιτύλιξη των τυριών τύπου Tome εξασφάλιζε στους κτηνοτρόφους τροφή όλο τον χρόνο και ιδίως κατά την περίοδο του χειμώνα, όταν οι αίγες δεν παράγουν γάλα.

Το «Banon» είναι αποτέλεσμα του συνδυασμού όλων αυτών των παραγόντων: ενός φτωχού περιβάλλοντος που ευνοεί την εκτατική εκτροφή των αιγών και αξιοποιήθηκε από τον άνθρωπο, θερμού και ξηρού κλίματος που οδήγησε με φυσικό τρόπο στην πρακτική της πήξης με πυτιά και μιας τεχνικής μεταποίησης (περιτύλιξη) που επιτρέπει τη διατήρηση των τυριών για περισσότερο διάστημα.

Παραπομπή στη δημοσίευση των προδιαγραφών

(άρθρο 6 παράγραφος 1 δεύτερο εδάφιο του παρόντος κανονισμού)

https://info.agriculture.gouv.fr/gedei/site/bo-agri/document_administratif-3ab11b39-00cf-48f7-a2b3-ac5e71b90836

ΕΚΤΕΛΕΣΤΙΚΗ ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

της 14ης Μαΐου 2019

σχετικά με τη δημοσίευση στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης* της αίτησης για έγκριση τροποποίησης των προδιαγραφών προϊόντος, η οποία δεν είναι ήσσονος σημασίας, σύμφωνα με το άρθρο 53 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1151/2012 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου όσον αφορά την ονομασία «Beurre d'Isigny» (ΠΟΠ)

(2019/C 177/03)

Η ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ,

Έχοντας υπόψη τη Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης,

Έχοντας υπόψη τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 1151/2012 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 21ης Νοεμβρίου 2012, για τα συστήματα ποιότητας των γεωργικών προϊόντων και τροφίμων⁽¹⁾, και ιδίως το άρθρο 50 παράγραφος 2 στοιχείο α) σε συνδυασμό με το άρθρο 53 παράγραφος 2,

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

- (1) Η Γαλλία υπέβαλε αίτηση για την έγκριση τροποποίησης, η οποία δεν είναι ήσσονος σημασίας, των προδιαγραφών προϊόντος «Beurre d'Isigny» (ΠΟΠ), σύμφωνα με το άρθρο 49 παράγραφος 4 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1151/2012.
- (2) Σύμφωνα με το άρθρο 50 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1151/2012, η Επιτροπή εξέτασε την αίτηση και κατέληξε στο συμπέρασμα ότι πληρούνται οι όροι που προβλέπονται στον εν λόγω κανονισμό.
- (3) Για να καταστεί δυνατή η υποβολή ενστάσεων σύμφωνα με το άρθρο 51 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1151/2012, η προβλεπόμενη στο άρθρο 10 παράγραφος 1 πρώτο εδάφιο του εκτελεστικού κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 668/2014 της Επιτροπής⁽²⁾ αίτηση για έγκριση τροποποίησης των προδιαγραφών προϊόντος, η οποία δεν είναι ήσσονος σημασίας, καθώς και το τροποποιημένο ενιαίο έγγραφο και η παραπομπή στη δημοσίευση των σχετικών προδιαγραφών προϊόντος για την καταχωρισμένη ονομασία «Beurre d'Isigny» (ΠΟΠ) θα πρέπει να δημοσιευθούν στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης*,

ΑΠΟΦΑΣΙΖΕΙ:

Άρθρο μόνο

Η αίτηση για έγκριση τροποποίησης των προδιαγραφών προϊόντος η οποία δεν είναι ήσσονος σημασίας, σύμφωνα με το άρθρο 10 παράγραφος 1 πρώτο εδάφιο του εκτελεστικού κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 668/2014 της Επιτροπής, καθώς και το τροποποιημένο ενιαίο έγγραφο και η παραπομπή στη δημοσίευση των σχετικών προδιαγραφών του προϊόντος, για την καταχωρισμένη ονομασία «Beurre d'Isigny» (ΠΟΠ), παρατίθενται στο παράρτημα της παρούσας απόφασης.

Σύμφωνα με το άρθρο 51 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1151/2012, η δημοσίευση της παρούσας απόφασης παρέχει το δικαίωμα ένστασης κατά της τροποποίησης που αναφέρεται στο πρώτο εδάφιο του παρόντος άρθρου, εντός τριών μηνών από την ημερομηνία δημοσίευσης της παρούσας απόφασης στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης*.

Βρυξέλλες, 14 Μαΐου 2019.

Για την Επιτροπή

Phil HOGAN

Μέλος της Επιτροπής

⁽¹⁾ ΕΕ L 343 της 14.12.2012, σ. 1.

⁽²⁾ Εκτελεστικός κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 668/2014 της Επιτροπής, της 13ης Ιουνίου 2014, για τη θέσπιση κανόνων εφαρμογής του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1151/2012 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για τα συστήματα ποιότητας των γεωργικών προϊόντων και τροφίμων (ΕΕ L 179 της 19.6.2014, σ. 36).

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

ΑΙΤΗΣΗ ΓΙΑ ΕΓΚΡΙΣΗ ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΗΣ ΤΩΝ ΠΡΟΔΙΑΓΡΑΦΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΟΣ ΠΡΟΣΤΑΤΕΥΟΜΕΝΗΣ ΟΝΟΜΑΣΙΑΣ ΠΡΟΕΛΕΥΣΗΣ/
ΠΡΟΣΤΑΤΕΥΟΜΕΝΗΣ ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΗΣ ΕΝΔΕΙΞΗΣ Η ΟΠΟΙΑ ΔΕΝ ΕΙΝΑΙ ΗΣΣΟΝΟΣ ΣΗΜΑΣΙΑΣ

**Αίτηση για έγκριση τροποποίησης σύμφωνα με το άρθρο 53 παράγραφος 2 πρώτο εδάφιο του κανονισμού (ΕΕ)
αριθ. 1151/2012**

«Beurre d'Isigny»

Αριθ. ΕΕ: PDO-FR-0138-AM01 – 19.10.2017

ΠΟΠ (X) ΠΓΕ ()

1. Αιτούσα ομάδα και έννομο συμφέρον

Syndicat Professionnel de Défense des Producteurs de Lait et Transformateurs de Beurre et Crème d'Isigny-sur-Mer –
Baie des Veys
2, rue du docteur Boutrois
14230 Isigny-sur-Mer
FRANCE

Τηλ. +33 231513310
Φαξ +33 231923397
Email: ODG.beurrecremeisigny@isysme.com

Σύνθεση: η ομάδα αποτελείται από γαλακτοπαραγωγούς και παρασκευαστές βουτύρου. Έχει επομένως έννομο συμφέρον να προτείνει την αίτηση τροποποίησης.

2. Κράτος μέλος ή τρίτη χώρα

Γαλλία

3. Κεφάλαιο των προδιαγραφών προϊόντος που αφορά/-ούν η/οι τροποποίηση/-εις

- Ονομασία του προϊόντος
- Περιγραφή του προϊόντος
- Γεωγραφική περιοχή
- Απόδειξη της καταγωγής
- Μέθοδος παραγωγής
- Δεσμός
- Επισήμανση
- Άλλο [στοιχεία επικοινωνίας της αρμόδιας υπηρεσίας του κράτους μέλους και της αιτούσας ομάδας, στοιχεία επικοινωνίας του οργανισμού ελέγχου, εθνικές απαιτήσεις]

4. Τύπος τροποποίησης/τροποποιήσεων

- Τροποποίηση των προδιαγραφών προϊόντος καταχωρισμένης ΠΟΠ ή ΠΓΕ η οποία δεν μπορεί να θεωρηθεί ήσσονος σημασίας κατά την έννοια του άρθρου 53 παράγραφος 2 τρίτο εδάφιο του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1151/2012
- Τροποποίηση των προδιαγραφών προϊόντος καταχωρισμένης ΠΟΠ ή ΠΓΕ, για την οποία δεν έχει δημοσιευθεί ενιαίο έγγραφο (ή ισοδύναμο έγγραφο) και η οποία δεν μπορεί να θεωρηθεί ήσσονος σημασίας κατά την έννοια του άρθρου 53 παράγραφος 2 τρίτο εδάφιο του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1151/2012

5. Τροποποίηση/Τροποποιήσεις

5.1. Κεφάλαιο «Περιγραφή του προϊόντος»

Όσον αφορά τις προδιαγραφές που καταχωρίστηκαν το 1996 για τα δύο προϊόντα «Beurre d'Isigny» και «Crème d'Isigny», το κεφάλαιο που αφορά την περιγραφή των χαρακτηριστικών του προϊόντος επικεντρώνεται πλέον αποκλειστικά στο προϊόν «Beurre d'Isigny».

Επιπλέον, προκειμένου να ληφθούν υπόψη οι εποχικές διακυμάνσεις της διατροφής των αγελάδων γαλακτοπαραγωγής που επηρεάζουν το χρώμα του βούτυρου, ο ορισμός του χρώματος του προϊόντος διευρύνεται. Το χρώμα, αντί για «χρυσοκίτρινο», ορίζεται πλέον ως: «υπόλευκο έως χρυσοκίτρινο». Η «κρεμώδης» υφή συμπληρώνεται με τη φράση «εξαιρετική δυνατότητα επάλειψης». Για τον καλύτερο χαρακτηρισμό του προϊόντος ο όρος «αρωματικό», ο οποίος δεν είναι επαρκώς περιγραφικός, απαλείφεται. Αντί αυτού, περιγράφονται τα αρώματα: «αρώματα νωπής κρέμας γάλακτος και φουντουκιού». Προστίθεται επίσης ότι το βούτυρο «μπορεί να υποβληθεί σε ειδική επεξεργασία ώστε να καταστεί κατάλληλο για την παρασκευή φύλλων ζύμης σφολιάτας, με σκοπό να ληφθούν υπόψη όλες οι δυνατές χρήσεις του προϊόντος». Στο κεφάλαιο αυτό διευκρινίζεται επίσης ότι το βούτυρο «μπορεί να αλατιστεί», διαδικασία που αναφέρεται μόνο στο κεφάλαιο «Μέθοδος παραγωγής» των ισχυουσών προδιαγραφών. Τέλος, προστίθεται η περιεκτικότητα των διαφόρων κατηγοριών βούτυρου σε λιπαρά: 82 % τουλάχιστον για το ανάλατο βούτυρο και 80 % τουλάχιστον για το αλατισμένο βούτυρο.

Έτσι, η διατύπωση των ισχυουσών προδιαγραφών του προϊόντος: «Τα δύο αυτά γαλακτοκομικά προϊόντα παρουσιάζουν πρωτότυπα χαρακτηριστικά. Το φυσικό τους χρώμα είναι χρυσοκίτρινο. Είναι αρωματικά και η υφή τους είναι κρεμώδης.»

αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«Το φυσικό χρώμα του βούτυρου “Beurre d’Isigny” είναι υπόλευκο έως χρυσοκίτρινο. Η κρεμώδης υφή του το καθιστά ιδιαίτερα κατάλληλο για επάλειψη. Αναδίδει συχνά αρώματα κρέμας γάλακτος και φουντουκιού. Μπορεί να υποβληθεί σε ειδική επεξεργασία ώστε να καταστεί κατάλληλο για την παρασκευή φύλλων ζύμης σφολιάτας και μπορεί να αλατιστεί.

Η περιεκτικότητα σε λιπαρά υπερβαίνει το 82 % για ανάλατο βούτυρο και το 80 % για το αλατισμένο βούτυρο.»

Η παράγραφος αυτή προστίθεται επίσης στο σημείο 3.2 του ενιαίου εγγράφου και αντικαθιστά τη φράση που αναφέρεται στη σύνοψη και ορίζει, όσον αφορά την περιγραφή του προϊόντος, ότι «το φυσικό χρώμα του βούτυρου είναι χρυσαφί λόγω της πλούσιας περιεκτικότητάς του σε καροτενοειδή.»

Άλλωστε, η αναφορά στην «πλούσια περιεκτικότητά του σε καροτενοειδή» συμπεριλήφθηκε στο κεφάλαιο για την αιτιώδη σχέση των προδιαγραφών και του ενιαίου εγγράφου, καθώς το κεφάλαιο για την περιγραφή του προϊόντος δεν περιέχει τιμή-στόχο σχετικά με την περιεκτικότητα του βούτυρου σε καροτενοειδή.

5.2. Κεφάλαιο «Γεωγραφική περιοχή»

Το κεφάλαιο των προδιαγραφών «Οριοθέτηση της γεωγραφικής περιοχής» παρουσιάζει το σύνολο των σταδίων που εκτελούνται στη γεωγραφική περιοχή. Επικαιροποιούνται επίσης οι ονομασίες των διαφόρων κοινοτήτων που ανήκουν στην περιοχή.

Με τις τροποποιήσεις αυτές αποσαφηνίζονται τα διάφορα στάδια και επικαιροποιείται ο κατάλογος των κοινοτήτων χωρίς ωστόσο να τροποποιηθούν τα όρια της γεωγραφικής περιοχής.

Το στάδιο της συσκευασίας είναι απαραίτητο να εκτελείται εντός της περιοχής. Έτσι, η διαδικασία αυτή πρέπει να εκτελείται αμέσως μετά το τέλος της παρασκευής, αφενός για να αποφεύγεται οποιαδήποτε αλλοίωση του προϊόντος λόγω της οξείδωσης των λιπαρών ουσιών που προκαλείται συχνά κατά τις μεταφορές πολύ μεγάλης διάρκειας, και αφετέρου, για να αποφεύγονται απάτες (νόθευση του βούτυρου). Επιπλέον, διευκρινίζεται ότι η ενδεχόμενη απλή/βαθιά κατάψυξη εκτελείται εντός της γεωγραφικής περιοχής της ονομασίας προέλευσης. Η διαδικασία αυτή, η οποία είναι αναγκαία για λόγους που συνδέονται με τη βελτίωση της ιχνηλασιμότητας, διασφαλίζει την αδιάλειπτη μετάβαση από το ένα στάδιο στο επόμενο, τα οποία πρέπει να εκτελούνται εντός της γεωγραφικής περιοχής.

5.3. Κεφάλαιο «Απόδειξη της καταγωγής»

Λαμβάνοντας υπόψη τις εθνικές νομοθετικές και ρυθμιστικές εξελίξεις, το κεφάλαιο των προδιαγραφών «Στοιχεία που αποδεικνύουν ότι το προϊόν προέρχεται από τη γεωγραφική περιοχή» εμπλουτίστηκε και περιλαμβάνει τις υποχρεώσεις υποβολής δηλώσεων και τήρησης μητρώων σχετικά με την ιχνηλασιμότητα του προϊόντος και την παρακολούθηση των συνθηκών παραγωγής.

Έτσι, προστίθενται παράγραφοι οι οποίες αφορούν:

- τη δήλωση ταυτοποίησης των επιχειρήσεων και διάφορες άλλες υποχρεώσεις υποβολής δηλώσεων που υπέχουν οι επιχειρήσεις, αν μάλιστα πρόκειται να διακόψουν προσωρινά την παραγωγή («προκαταρκτική δήλωση για τη μη πρόθεση παραγωγής» και «προκαταρκτική δήλωση για την επανέναρξη της παραγωγής»),

- την «τήρηση μητρώων», στις οποίες προσδιορίζονται οι υποχρεώσεις των κτηνοτρόφων και επαναλαμβάνονται οι διατάξεις που ισχύουν σε εθνικό επίπεδο για τους παρασκευαστές βουτύρου,
- τις μεθόδους ελέγχου που προβλέπονται ήδη στις ισχύουσες εθνικές διατάξεις: «Το σύνολο αυτής της διαδικασίας συνοδεύεται από αναλυτικές και οργανοληπτικές εξετάσεις που εκτελούνται αιφνιδιαστικά και σε δειγματοληπτική βάση στα συσκευασμένα και έτοιμα προς πώληση προϊόντα.».

5.4. Κεφάλαιο «Μέθοδος παραγωγής»

Στις προδιαγραφές αναπτύσσονται πολλά σημεία της μεθόδου παραγωγής προκειμένου να περιγραφούν καλύτερα οι συνθήκες γαλακτοπαραγωγής και μεταποίησης του «Beurre d'Isigny». Τα στοιχεία αυτά συμβάλλουν στην ενίσχυση του δεσμού με τη γεωγραφική περιοχή.

Ενσωματώνονται διατάξεις σχετικά με τη διαχείριση του κοπαδιού γαλακτοπαραγωγής (φυλή, διατροφή) προκειμένου να καταγραφούν οι παραδοσιακές πρακτικές.

Διαχείριση του κοπαδιού

Το κοπάδι γαλακτοπαραγωγής ορίζεται ως εξής:

«Ως κοπάδι, κατά την έννοια των υπό εξέταση προδιαγραφών, νοείται το σύνολο των αγελάδων γαλακτοπαραγωγής μιας εκμετάλλευσης, το οποίο αποτελείται από αγελάδες σε γαλακτοφορία και από αγελάδες που έχουν στερέψει.».

Η παρούσα διάταξη προστίθεται προκειμένου να οριστεί με σαφήνεια σε ποια ζώα γίνεται αναφορά όταν χρησιμοποιούνται οι όροι «κοπάδι γαλακτοπαραγωγής» και «αγελάδες γαλακτοπαραγωγής», να περιγραφεί ο έλεγχος και να αποφευχθεί οποιαδήποτε σύγχυση.

Προκειμένου να καταδειχθεί ο δεσμός μεταξύ του προϊόντος και της γεωγραφικής περιοχής, η πρακτική της κατανάλωσης χόρτου (βόσκηση, άχυρο κ.λπ.), η οποία συνδέεται με την παράδοση της κτηνοτροφίας σε χορτολιβαδικές εκτάσεις στη γεωγραφική περιοχή, προσδιορίζεται με τις ακόλουθες διατάξεις:

- «Η βόσκηση του κοπαδιού πρέπει να διαρκεί τουλάχιστον 7 μήνες».
- «Η κύρια χορτολιβαδική έκταση κάθε εκμετάλλευσης πρέπει να περιλαμβάνει χόρτο σε ποσοστό τουλάχιστον 50 %. Κάθε αγελάδα σε γαλακτοφορία έχει στη διάθεσή της τουλάχιστον 35 άρια (φυσικών, προσωρινών ή ετήσιων) λειμώνων εκ των οποίων 20 τουλάχιστον άρια χρησιμοποιούνται για βόσκη ή 10 τουλάχιστον άρια χρησιμοποιούνται για βόσκη, η οποία συνοδεύεται από τη χορήγηση νωπής χορτονομής».

Φυλή

Προκειμένου να διασφαλιστεί η σημαντική χρήση γάλακτος που προέρχεται από αγελάδες της νορμανδικής φυλής για την παρασκευή του βουτύρου «Beurre d'Isigny», δεδομένου μάλιστα ότι η χρήση του συγκεκριμένου γάλακτος αποτελεί στοιχείο δεσμού μεταξύ της γεωγραφικής περιοχής και του προϊόντος, προστίθεται ότι:

«Στη μονάδα παρασκευής, το γάλα κάθε συλλογής που χρησιμοποιείται για την παρασκευή του “Beurre d'Isigny” προέρχεται από συνολικό κοπάδι που αποτελείται κατά 30 % τουλάχιστον από αγελάδες γαλακτοπαραγωγής της νορμανδικής φυλής.».

Για να προσδιοριστεί η έννοια της συλλογής και να διευκρινιστεί ο έλεγχος της διάταξης, προστίθεται επίσης ότι:

«Ως συλλογή ορίζεται το σύνολο του γάλακτος που συλλέγεται και χρησιμοποιείται από τον παρασκευαστή εντός διαστήματος 48 ωρών.».

Οι ως άνω διευκρινίσεις εισάγονται επίσης στο σημείο 3.3 του ενιαίου εγγράφου.

Διατροφή του κοπαδιού

Για να καταδειχθεί ο δεσμός του προϊόντος με τη γεωγραφική περιοχή μέσω της διατροφής των αγελάδων γαλακτοπαραγωγής με ζωοτροφές που προέρχονται κατά πλειονότητα από τη γεωγραφική περιοχή, προστίθεται ότι το 80 % του βασικού σιτηρέσιου του κοπαδιού προέρχεται από την περιοχή και ότι η νωπή ή διατηρημένη χορτονομή πρέπει να αποτελεί κατά μέσο όρο το 40 % τουλάχιστον του σιτηρέσιου όσο διαρκεί η περίοδος βόσκησης και το 20 % τουλάχιστον καθημερινά την υπόλοιπη περίοδο του έτους. Επίσης, για να προσδιοριστεί καλύτερα το είδος των ζωοτροφών που χρησιμοποιούνται, καταρτίζεται θετικός κατάλογος επιτρεπόμενων χορτονομών. Έτσι, στις προδιαγραφές προστίθενται οι ακόλουθες διατάξεις:

«Το βασικό σιτηρέσιο του κοπαδιού, εκφραζόμενο σε ξηρά ουσία, προέρχεται κατά 80 % από τη γεωγραφική περιοχή. Αποτελείται από τις ακόλουθες νωπές ή διατηρημένες χορτονομές: χόρτο, αραβόσιτος, σιτηρά ή μη ώριμες πρωτεϊνούχες καλλιέργειες (ολόκληρο φυτό), άχυρο, μηδική καθώς επίσης και κτηνοτροφικά τεύτλα, ριζωματώδη λαχανικά και αφυδατωμένη πούλπα ζαχαρότευτλων.».

«Η νωπή ή διατηρημένη χορτονομή αποτελεί κατά μέσο όρο το 40 % τουλάχιστον του σιτηρεσίου, εκφραζόμενο σε ξηρά ουσία, κατά τη διάρκεια της επτάμηνης τουλάχιστον βόσκησης. Κατά τη διάρκεια της υπόλοιπης περιόδου του έτους, το μερίδιο της χορτονομής, εκφραζόμενο σε ξηρά ουσία, πρέπει να αντιστοιχεί τουλάχιστον στο 20 % του καθημερινού σιτηρεσίου.».

Οι διατάξεις αυτές σχετικά με τη διατροφή του κοπαδιού αποσαφηνίζονται επίσης στο σημείο 3.3. του ενιαίου εγγράφου.

Όσον αφορά τις αγελάδες γαλακτοπαραγωγής, η χορήγηση συμπληρωματικών ζωοτροφών περιορίζεται σε 1 800 kg ξηράς ουσίας ανά αγελάδα του κοπαδιού και ανά ημερολογιακό έτος. Σκοπός είναι να αποφεύγεται η εκτεταμένη χρήση αυτών των ζωοτροφών στη διατροφή των ζώων και να δίνεται προτεραιότητα στο βασικό σιτηρέσιο που προέρχεται από τη γεωγραφική περιοχή.

Προστίθεται η ακόλουθη παράγραφος:

«Η χορήγηση συμπληρωματικών ζωοτροφών περιορίζεται σε 1 800 kg, εκφραζόμενη σε ξηρά ουσία, ανά αγελάδα του κοπαδιού και ανά ημερολογιακό έτος.».

Η διάταξη αυτή προστίθεται επίσης στο σημείο 3.3 του ενιαίου εγγράφου.

Λόγω του αρνητικού αντικτύπου τους στα οργανοληπτικά χαρακτηριστικά του γάλακτος, στις προδιαγραφές προσδιορίζεται ότι πολλά προϊόντα και πρώτες ύλες απαγορεύεται να χρησιμοποιούνται στη διατροφή των αγελάδων σε γαλακτοφορία. Προστίθεται επομένως η εξής παράγραφος:

«Απαγορεύεται να χρησιμοποιούνται, τόσο στο βασικό σιτηρέσιο, όσο και στις συμπληρωματικές ζωοτροφές: λάχανο, γογγυλοκράμβη, αγριογογγύλη και αγριοκράμβη σε νωπή μορφή.

Οι ακόλουθες πρώτες ύλες απαγορεύεται να χρησιμοποιούνται στις συμπληρωματικές ζωοτροφές σύμφωνα με την ταξινόμηση του παραρτήματος Γ του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 68/2013 σχετικά με τις ζωοτροφές:

- Φοινικέλαιο, αραχιδέλαιο, ηλιέλαιο και ελαιόλαδο, ως έχουν ή ισομερή τους (κλάση 2.20.1).
- Προϊόντα γάλακτος και προϊόντα τους (κλάση 8)
- Προϊόντα χερσαίων ζώων και προϊόντα τους (κλάση 9)
- Ψάρια και άλλα υδρόβια ζώα και προϊόντα τους (κλάση 10) εκτός του μουρουνέλαιου.
- Διάφορα (κλάση 13) εκτός από τις μελάσες γλυκόζης.

Τέλος, απαγορεύεται να χρησιμοποιούνται η ουρία και τα παράγωγά της, ως πρόσθετα ζωοτροφών τα οποία ορίζονται στο παράρτημα 1 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1831/2003 για τα πρόσθετα που χρησιμοποιούνται στη διατροφή των ζώων.».

Τα στοιχεία αυτά περιλαμβάνονται στο σημείο 3.3 του ενιαίου εγγράφου.

Προκειμένου να περιγραφούν καλύτερα οι σύγχρονες πρακτικές, προστίθενται δύο κεφάλαια που περιλαμβάνουν τα διάφορα στάδια της παρασκευής του βουτύρου: «συλλογή και παραλαβή του γάλακτος» και «επεξεργασία και συσκευασία».

Συλλογή και παραλαβή του γάλακτος

Για να αποφεύγονται προβλήματα αλλοίωσης της πρώτης ύλης στη γεωργική εκμετάλλευση, ο χρόνος αποθήκευσης του γάλακτος που χρησιμοποιείται για την παρασκευή του «Beurre d'Isigny» οριοθετείται.

Επίσης, για τη βελτίωση της ιχνηλασιμότητας, διευκρινίζεται ότι η μεταφόρτωση του γάλακτος μεταξύ των εκμεταλλεύσεων και της μονάδας παραγωγής βουτύρου απαγορεύεται.

Τέλος, προστίθεται κριτήριο για την οξύτητα του νωπού γάλακτος προκειμένου να διασφαλιστεί ότι η πρώτη ύλη δεν υφίσταται αλλοίωση.

Τα διαφορετικά αυτά στοιχεία περιλαμβάνονται στην ακόλουθη διάταξη:

«Η συλλογή εκτελείται το αργότερο ανά 48 ώρες μετά το πρώτο άρμεγμα. Το γάλα που συλλέγεται στις εκμεταλλεύσεις μεταφέρεται απευθείας στο εργαστήριο αποκορύφωσης χωρίς μεταφόρτωση. Κατά την παραλαβή, η οξύτητα του νωπού γάλακτος κυμαίνεται μεταξύ 14 και 16 °Dornic, δηλαδή μεταξύ pH 6,6 και pH 6,85.».

Η διάταξη αυτή περιλαμβάνεται αυτούσια στο σημείο 3.3 του ενιαίου εγγράφου.

Παρασκευή και συσκευασία

Αποκορύφωση και παστερίωση

Προστίθεται κεφάλαιο για την αποκορύφωση και την παστερίωση. Διευκρινίζεται ότι «ο χρόνος αναμονής του γάλακτος πριν από την αποκορύφωση δεν πρέπει να υπερβαίνει τις 48 ώρες κατ' ανώτατο όριο μετά την παραλαβή», ώστε να διαφυλάσσεται η ποιότητα της πρώτης ύλης.

Τα δύο στάδια της παστερίωσης που διασφαλίζουν την παραγωγή του προϊόντος σύμφωνα με τις προδιαγραφές προστίθενται και έχουν ως εξής:

«Πριν από την αποκορύφωση, το πλήρες γάλα που συλλέγεται μπορεί να υποβληθεί στο πρώτο στάδιο της προκαταρκτικής παστερίωσης σε θερμοκρασία 74 °C. Μετά την αποκορύφωση, η κρέμα υποβάλλεται σε παστερίωση σε θερμοκρασία που κυμαίνεται από 86 έως 95 °C για 30 έως 180 δευτερόλεπτα.»

Η διάταξη αυτή έρχεται να συμπληρώσει τη διάταξη των ισχυουσών προδιαγραφών «Το γάλα και η κρέμα πρέπει να είναι παστεριωμένα.».

Επιπλέον, οι αναφορές στις εθνικές νομικές και ρυθμιστικές απαιτήσεις που αφορούν τόσο το ζωικό κεφάλαιο όσο και το γάλα και το βούτυρο απαλείφονται.

Άλλωστε, για να διαφυλαχθεί η ποιότητα της πρώτης ύλης, καθορίζεται το μέγιστο χρονικό διάστημα που μπορεί να μεσολαβεί από το τέλος της αποκορύφωσης του γάλακτος μέχρι την παστερίωση: «Η τελευταία αυτή επεξεργασία πρέπει να εκτελείται το αργότερο εντός τριάντα έξι ωρών από το τέλος της αποκορύφωσης του γάλακτος.»

Για να προσδιοριστούν τα είδη της κρέμας που μπορούν να χρησιμοποιηθούν για την παρασκευή του «Beurre d'Isigny», διευκρινίζεται ότι «Η ελάχιστη περιεκτικότητα σε λιπαρές ουσίες της κρέμας που προορίζεται για την παρασκευή του βουτύρου ανέρχεται σε τουλάχιστον 35 γραμμάρια ανά 100 γραμμάρια προϊόντος.»

Όσον αφορά τις διάφορες χρήσεις του προϊόντος κατά την αποκορύφωση και την παστερίωση, προστίθεται ότι «η κρέμα μειωμένης περιεκτικότητας σε λιπαρές ουσίες, η νωπή κρέμα, η αποστειρωμένη κρέμα και η αποστειρωμένη σε υπερυψηλή θερμοκρασία κρέμα (UHT) δεν μπορούν να χρησιμοποιούνται για την παρασκευή του βουτύρου.»

Η φράση αυτή προστίθεται στο σημείο 3.3 του ενιαίου εγγράφου.

Συμπληρώνεται επίσης ο κατάλογος των ουσιών που απαγορεύεται να χρησιμοποιούνται για την παραγωγή του «Beurre d'Isigny», καθώς διευκρινίζεται ότι απαγορεύεται τόσο το βουτυρόγαλα όσο και η προσθήκη προσθέτων, βοηθητικών μέσων επεξεργασίας και οποιουδήποτε άλλου συστατικού με εξαίρεση τα γαλακτικά ένζυμα.

Συνεπώς, η ακόλουθη παράγραφος:

«Απαγορεύεται να χρησιμοποιούνται οι ακόλουθες ουσίες με σκοπό την παρασκευή και τη διάθεση στο εμπόριο του “Beurre d'Isigny”:

- κρέμες ορού γάλακτος, κρέμες ανασυσταμένες, διατηρημένες σε απλή/βαθιά κατάψυξη,
- χρωστικές ή αντιοξειδωτικά,
- αντιοξειδωτικές ουσίες για μείωση της οξύτητας του γάλακτος ή της κρέμας,»

αντικαθίσταται από την ακόλουθη παράγραφο

«Η κρέμα μειωμένης περιεκτικότητας σε λιπαρές ουσίες, η νωπή κρέμα, η αποστειρωμένη κρέμα και η αποστειρωμένη σε υπερυψηλή θερμοκρασία κρέμα (UHT) δεν μπορούν να χρησιμοποιούνται για την παρασκευή του βουτύρου.

Η κρέμα ορού γάλακτος, το βουτυρόγαλα, η ανασυσταμένη κρέμα, η διατηρημένη σε απλή/βαθιά κατάψυξη κρέμα, χρωστικές ή αντιοξειδωτικά, αντιοξειδωτικές ουσίες που αποσκοπούν στη μείωση της οξύτητας του γάλακτος ή της κρέμας, πρόσθετα, βοηθητικά μέσα επεξεργασίας ή οποιουδήποτε άλλο συστατικό με εξαίρεση τα γαλακτικά ένζυμα απαγορεύεται να χρησιμοποιούνται για την παραγωγή της κρέμας που προορίζεται για την παρασκευή του βουτύρου “Beurre d'Isigny”.».

Η διάταξη στην οποία διευκρινίζεται ότι «όλες οι μέθοδοι που αποσκοπούν στην αύξηση της περιεκτικότητας σε στερεό υπόλειμμα χωρίς λίπος, μέσω κυρίως της ενσωμάτωσης γαλακτικών καλλιεργειών και ενζύμων κατά τη μάλαξης» μεταφέρεται στο κεφάλαιο «Ενοφθαλμισμός και απόδαρση» στο οποίο ουσιαστικά περιλαμβάνονται και προσδιορίζονται τα διαφορετικά στάδια παρασκευής του βουτύρου, κυρίως το στάδιο της μάλαξης (ή απόδαρσης).

Η διάταξη με την οποία διευκρινίζεται ότι «στο βούτυρο μπορεί να προστεθεί αλάτι σε ποσότητα που δεν υπερβαίνει τα 2 γραμμάρια ανά 100 γραμμάρια» μεταφέρεται επίσης στο κεφάλαιο «Ενοφθαλμισμός και απόδοση» αλλά το όριο των 2 γραμμάρια ανά 100 γραμμάρια καταργείται λόγω του ότι το θέμα αυτό ρυθμίζεται από τη γενική νομοθεσία.

Ενοφθαλμισμός και απόδοση

Προστίθεται επίσης κεφάλαιο για τον διαχωρισμό των διατάξεων που αφορούν τον ενοφθαλμισμό και την απόδοση. Διευκρινίζεται μάλιστα ότι ο ενοφθαλμισμός της κρέμας εκτελείται στη «μονάδα παραγωγής βουτύρου» και το αργότερο εντός 48 ωρών από το τέλος της αποκορύφωσης. Προστίθεται επίσης ότι το διάστημα μεταξύ της παραλαβής του γάλακτος και του ενοφθαλμισμού της κρέμας δεν μπορεί να υπερβαίνει τις 72 ώρες.

Έτσι, προσδιορίζεται η μέθοδος παραγωγής του βουτύρου καθώς προστίθεται ότι το βούτυρο παράγεται με απόδοση της κρέμας που έχει ήδη ενοφθαλμιστεί και ωριμάσει (σε βουτυροποιητική μηχανή συνεχούς λειτουργίας ή σε βουτυροκάδη) και ότι οι κόκκοι βουτύρου που δημιουργούνται υποβάλλονται στη συνέχεια σε μάλαξη και ενδεχομένως σε έκπλυση, ενώ το pH του τελικού βουτύρου δεν πρέπει να υπερβαίνει το 6.

Διευκρινίζεται ότι, εκτός της βιολογικής ωρίμασης, απαγορεύεται να χρησιμοποιούνται άλλες μέθοδοι για τη μείωση του pH του βουτύρου. Απαγορεύεται επίσης ρητά να προστίθεται συμπυκνωμένο διήθημα γαλακτικής καλλιέργειας και αρωματικής ζύμης κατά την παρασκευή του βουτύρου (μέθοδος NIZO). Η δυνατότητα προσθήκης αλατιού σε ποσότητα που δεν υπερβαίνει τα 2 γραμμάρια ανά 100 γραμμάρια καταργείται λόγω του ότι το θέμα αυτό ρυθμίζεται από τη γενική νομοθεσία.

Επομένως, το κεφάλαιο «Ενοφθαλμισμός και απόδοση» των προδιαγραφών διαμορφώνεται ως εξής:

«Ο ενοφθαλμισμός της κρέμας που προορίζεται για την παρασκευή του “Beurre d’Isigny” εκτελείται στη μονάδα παραγωγής βουτύρου το αργότερο 48 ώρες μετά το τέλος της αποκορύφωσης, και το αργότερο 72 ώρες μετά την παραλαβή του γάλακτος, και σε θερμοκρασία που κυμαίνεται από 9 έως 15 °C. Η κρέμα υποβάλλεται σε βιολογική ωρίμαση επί τουλάχιστον 12 ώρες σε θερμοκρασία που κυμαίνεται από 9 °C έως 15 °C πριν “κτυπηθεί” (απόδοση) σε βουτυροποιητική μηχανή συνεχούς λειτουργίας ή σε βουτυροκάδη. Οι κόκκοι βουτύρου στη συνέχεια μαλάσσονται και ενδεχομένως πλένονται. Στο τέλος της επεξεργασίας, το pH του βουτύρου πρέπει να μην υπερβαίνει το 6.

Κατά τη διάρκεια της μάλαξης απαγορεύεται να χρησιμοποιούνται μέθοδοι για την αύξηση της περιεκτικότητας σε στερεό υπόλειμμα χωρίς λίπος, ιδίως η προσθήκη γαλακτικών καλλιέργειών και ενζύμων. Επίσης, απαγορεύεται να χρησιμοποιούνται άλλες μέθοδοι, πέραν της βιολογικής ωρίμασης, για τη μείωση του pH του βουτύρου, ιδίως η προσθήκη συμπυκνωμένου διηθήματος γαλακτικής καλλιέργειας και αρωματικής ζύμης κατά την παρασκευή του βουτύρου (μέθοδος NIZO).

Επιτρέπεται η προσθήκη αλατιού στο βούτυρο, εντός των ορίων που προβλέπει η νομοθεσία.»

Διευκρινίζεται επίσης ότι το «Beurre d’Isigny» μπορεί να υποβληθεί σε ειδική επεξεργασία ώστε να αποκτήσει τη δομή που απαιτείται για τη χρήση του στην αρτοποιία και τη ζαχαροπλαστική.

«Το “Beurre d’Isigny” μπορεί να υποβληθεί σε φυσική επεξεργασία κρυστάλλωσης ώστε να αποκτήσει εύπλαστη δομή και μηχανική αντοχή, καθώς και ανθεκτικότητα στην τήξη (βούτυρο για ζύμη σφολιάτα), για να χρησιμοποιείται ως πρώτη ύλη σε παρασκευάσματα διατροφής, μεταξύ άλλων σε προϊόντα αρτοποιίας-ζαχαροπλαστικής».

Η διαδικασία αυτή είναι αναγκαία επειδή το σημείο τήξης του βουτύρου εμφανίζει μεγάλες διαφοροποιήσεις ανάλογα με τις εποχές: το βούτυρο είναι μαλακότερο το καλοκαίρι και σκληρότερο τον χειμώνα. Η εν λόγω διαφοροποίηση του σημείου τήξης οφείλεται σε διαφορά της σύνθεσης των λιπαρών ουσιών σε λιπαρά οξέα. Η φυσική επεξεργασία του βουτύρου συμβάλλει στην εξάλειψη αυτής της μεταβλητότητας, διασφαλίζοντας τη σταθερή σύσταση του προϊόντος καθ’ όλη τη διάρκεια του έτους. Χάρη σ’ αυτήν την αλλαγή που επέρχεται στην υφή του, το βούτυρο γίνεται κατάλληλο για την παρασκευή φύλλων ζύμης. Η διαδικασία αυτή δεν αλλάζει με κανέναν τρόπο τη γεύση του βουτύρου. Η διαδικασία αυτή εφαρμόζοταν ήδη όταν καταχωρίστηκε η ΠΟΠ «Beurre d’Isigny» αλλά δεν διευκρινιζόταν στις καταχωρισμένες προδιαγραφές του προϊόντος. Τα προϊόντα αρτοποιίας-ζαχαροπλαστικής που παράγονται με το βούτυρο αυτό αναδεικνύουν με διαφορετικό τρόπο όλα τα ποιοτικά χαρακτηριστικά του βουτύρου ΠΟΠ «Beurre d’Isigny».

Η συσκευασία περιγράφεται αναλυτικά ώστε να διευκρινιστούν ορισμένες πρακτικές. Προστίθεται ότι το βούτυρο που συσκευάζεται σε μονάδες συσκευασίας βάρους 1 έως 25 kg κατ’ ανώτατο όριο μπορεί να διατηρηθεί το πολύ δώδεκα μήνες σε απλή ή βαθιά κατάψυξη. Το βούτυρο τοποθετείται σε θαλάμους απλής ή βαθιάς κατάψυξης το αργότερο εντός 10 ημερών από το στάδιο της ειδικής επεξεργασίας του, αν πρόκειται για βούτυρο που έχει υποβληθεί στην εν λόγω επεξεργασία, και εντός 30 ημερών από την παρασκευή του, αν πρόκειται για βούτυρο που δεν έχει υποβληθεί σε επεξεργασία. Ως εκ τούτου, η θερμοκρασία στην οποία διατηρείται το βούτυρο πρέπει να κυμαίνεται από -18 έως -23 °C.

Η απλή κατάψυξη του βουτύρου που έχει συσκευαστεί σε πλάκες του 1 kg και σε περιεκτές άνω των 10 kg έρχεται να ικανοποιήσει την επιθυμία ορισμένων επιχειρήσεων της βιομηχανίας τροφίμων (αρτοποιία, ζαχαροπλαστική, μπισκοτοποιία), οι οποίες αναζητούν βούτυρα η σύσταση των οποίων εμφανίζει ορισμένα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά που συνδέονται με την περίοδο παραγωγής. Η απλή ή βαθιά κατάψυξη επί 12 μήνες κατ’ ανώτατο όριο δεν αλλοιώνει τα οργανοληπτικά χαρακτηριστικά του βουτύρου. Μάλιστα, η κοινή αυτή πρακτική που χρησιμοποιείται κατά κόρον στη γαλακτοβιομηχανία έχει ήδη αποδειχθεί αποτελεσματική σε ό,τι αφορά τη διατήρηση και την προστασία των οργανοληπτικών χαρακτηριστικών.

Όσον αφορά τη συσκευασία του βουτύρου, προστίθεται ότι η μέγιστη μονάδα πώλησης ορίζεται σε 25 kg κατ' ανώτατο όριο. Η διάταξη αυτή συνάδει με την παράδοση της συσκευασίας του «Beurre d'Isigny» σε μεγάλους περιέκτες (μοιάζουν με τα βαρέλια τροφίμων των 20 έως 200 λίτρων που χρησιμοποιούνταν τον 18ο και τον 19ο αιώνα). Ωστόσο, οι συσκευασίες βουτύρου που μεταφέρονται μεταξύ των εργαστηρίων παρασκευής εντός της γεωγραφικής περιοχής επιτρέπεται να έχουν μεγαλύτερο βάρος.

Η διάταξη των προδιαγραφών έχει ως εξής:

«Το προϊόν “Beurre d'Isigny” συσκευάζεται σε μονάδες πώλησης των οποίων το βάρος δεν υπερβαίνει τα 25 κιλά. Εντός της οριοθετημένης γεωγραφικής περιοχής, οι συσκευασίες βουτύρου που μεταφέρονται μεταξύ των εργαστηρίων παρασκευής επιτρέπεται να έχουν μεγαλύτερο βάρος.

Το “Beurre d'Isigny” μπορεί να διατηρηθεί σε απλή ή βαθιά κατάψυξη σε θερμοκρασία από -18 έως -23 °C, μόνο εφόσον είναι συσκευασμένο σε μονάδα πώλησης με βάρος που κυμαίνεται από 1 τουλάχιστον κιλό έως 25 κιλά κατ' ανώτατο όριο, και επί 12 μήνες κατ' ανώτατο όριο. Το βούτυρο τοποθετείται σε θαλάμους απλής ή βαθιάς κατάψυξης το αργότερο 10 ημέρες μετά την παρασκευή του, αν πρόκειται για βούτυρο που έχει υποβληθεί σε ειδική επεξεργασία, και το αργότερο 30 ημέρες μετά την παρασκευή του, αν πρόκειται για βούτυρο που δεν έχει υποβληθεί σε ειδική επεξεργασία.».

Οι κανόνες αυτοί περιλαμβάνονται εν μέρει στο σημείο 3.5 του ενιαίου εγγράφου «Κανόνες σχετικά με τον τεμαχισμό, το τρίψιμο, τη συσκευασία κ.λπ. του προϊόντος στο οποίο αναφέρεται η ονομασία».

5.5. Κεφάλαιο «Δεσμός»

Το κεφάλαιο των προδιαγραφών «Δεσμός με τη γεωγραφική περιοχή» αναδιατυπώνεται στο σύνολό του με σκοπό να καταδειχθεί καλύτερα ο δεσμός μεταξύ του «Beurre d'Isigny» και της γεωγραφικής του περιοχής, χωρίς ωστόσο να επέλθουν ουσιαστικές τροποποιήσεις όσον αφορά τον δεσμό. Η νέα περιγραφή του δεσμού αναδεικνύει τις συνθήκες παραγωγής του γάλακτος, και ιδίως το γεγονός ότι η διατροφή που βασίζεται στη βέλτιστη δυνατή χρησιμοποίηση του χόρτου, σε συνδυασμό με τις παρατεταμένες περιόδους βόσκησης, διασφαλίζει την ποιότητα των λιπαρών ουσιών του γάλακτος που είναι κατάλληλο για την παρασκευή του βουτύρου «beurre d'Isigny» για την οποία απαιτείται ιδιαίτερη τεχνογνωσία. Με την ευκαιρία αυτή, απαλειφθηκε επίσης η αναφορά στη μεγάλη περιεκτικότητα του «Beurre d'Isigny» σε ελαϊκό οξύ, διότι θεωρείται ότι δεν αποτελεί ιδιαίτερο χαρακτηριστικό του προϊόντος.

Στο σημείο «Ιδιαίτερα χαρακτηριστικά της γεωγραφικής περιοχής» επαναλαμβάνονται οι φυσικοί παράγοντες της γεωγραφικής περιοχής, καθώς και οι ανθρωπίνι παράγοντες, ενώ παράλληλα συνοψίζονται οι ιστορικές πτυχές και υπογραμμίζεται η ειδική τεχνογνωσία.

Στο σημείο «Ιδιαίτερα χαρακτηριστικά του προϊόντος» προβάλλονται ορισμένα στοιχεία που έχουν ενσωματωθεί στην περιγραφή του προϊόντος.

Τέλος, στο σημείο «Αιτιώδης σχέση» εξηγούνται οι αλληλεπιδράσεις μεταξύ των φυσικών και ανθρωπίνων παραγόντων και του προϊόντος.

Ο δεσμός που περιγράφεται στις προδιαγραφές της ΠΟΠ επαναλαμβάνεται στο σημείο 5 του ενιαίου εγγράφου.

5.6. Κεφάλαιο «Επισήμανση»

Προκειμένου να αποσαφηνιστούν τα στοιχεία που επιτρέπουν την αναγνώριση του προϊόντος από τους καταναλωτές:

- προστίθεται ότι τα προϊόντα που φέρουν την προστατευόμενη ονομασία προέλευσης πρέπει να φέρουν και ατομική επισήμανση με την ονομασία προέλευσης, και ότι οι χαρακτήρες που χρησιμοποιούνται στην επισήμανση είναι διαστάσεων τουλάχιστον ίσων με τα δύο τρίτα των διαστάσεων των μεγαλύτερων χαρακτήρων που εμφανίζονται στην επισήμανση. Ο κανόνας αυτός δεν ισχύει για την αυτοκόλλητη ετικέτα αν η ονομασία επαναλαμβάνεται σε άλλα σημεία της επισήμανσης
- οι όροι που πρέπει να εμφανίζονται στην αυτοκόλλητη ετικέτα της συσκευασίας τροποποιούνται: αντί για τον όρο «contrôlée» (ελεγχόμενη) αναγράφεται πλέον ο όρος «protégée» (προστατευόμενη). Η επικόλληση της αυτοκόλλητης ετικέτας εκτελείται με ευθύνη της επιχείρησης που είναι υπεύθυνη για τη συγκεκριμένη διαδικασία
- επισημαίνεται ότι το σύμβολο ΠΟΠ της Ευρωπαϊκής Ένωσης τοποθετείται κοντά στην αυτοκόλλητη ετικέτα (δίπλα ή πάνω/κάτω από την αυτοκόλλητη ετικέτα χωρίς να μεσολαβεί άλλη ένδειξη).

Η διάταξη σχετικά με την απαγόρευση της χρήσης των λέξεων «Isigny» ή «Isigny-sur-mer» ή οποιωνδήποτε άλλων όρων, γραφικών σχημάτων ή απεικονίσεων που παραπέμπουν σε αυτήν την περιοχή για προϊόντα τα οποία δεν πληρούν τα κριτήρια που ορίζονται στις προδιαγραφές του προϊόντος απαλείφεται, επειδή δεν προκύπτει από τις προδιαγραφές.

Οι παράγραφοι που ακολουθούν:

«Αυτοκόλλητη ετικέτα με την ένδειξη “Beurre d’Isigny - Appellation d’Origine Contrôlée” ή “Crème d’Isigny - Appellation d’Origine Contrôlée” πρέπει να επικολλάται ή να απεικονίζεται στις συσκευασίες ή στα δοχεία με ευθύνη του ενδιαφερόμενου επαγγελματία.

Απαγορεύεται να χρησιμοποιούνται οι γεωγραφικές ενδείξεις “Isigny” ή “Isigny-sur-Mer” ή άλλοι όροι, γραφικά σχήματα ή απεικονίσεις που παραπέμπουν σε αυτήν την περιοχή για την εμπορία βουτύρου που δεν έχει παραχθεί, συσκευαστεί και διατεθεί στο εμπόριο σύμφωνα με την απόφαση για την ονομασία.»

αντικαθίστανται από τις ακόλουθες παραγράφους:

«Κάθε συσκευασία του προϊόντος ΠΟΠ “Beurre d’Isigny” που διατίθεται στο εμπόριο φέρει ειδική επισήμανση στην οποία η ονομασία προέλευσης αναγράφεται με χαρακτηριστικές διαστάσεων ίσων τουλάχιστον με τα δύο τρίτα των διαστάσεων των μεγαλύτερων χαρακτήρων που εμφανίζονται στην επισήμανση.

Αυτοκόλλητη ετικέτα με την ένδειξη “Beurre d’Isigny - Appellation d’Origine Protégée” πρέπει να επικολλάται ή να απεικονίζεται στις συσκευασίες ή στα δοχεία με ευθύνη της επιχείρησης.

Το σύμβολο ΠΟΠ της Ευρωπαϊκής Ένωσης εμφανίζεται δίπλα στην αυτοκόλλητη ετικέτα ή πάνω/κάτω από αυτήν χωρίς να μεσολαβεί άλλη ένδειξη. Οι ελάχιστες διαστάσεις της ονομασίας προέλευσης δεν ισχύουν για την αυτοκόλλητη ετικέτα από τη στιγμή που η εν λόγω ονομασία εμφανίζεται ήδη και σε άλλο σημείο της επισήμανσης.»

Η τροποποίηση αυτή αφορά και το σημείο 3.6 του ενιαίου εγγράφου «Κανόνες σχετικά με τον τεμαχισμό, το τρίψιμο, τη συσκευασία κ.λπ. του προϊόντος στο οποίο αναφέρεται η ονομασία».

5.7. **Κεφάλαιο «Άλλο»**

Στο κεφάλαιο «Αρμόδια υπηρεσία του κράτους μέλους», επικαιροποιείται η διεύθυνση του INAO.

Στο κεφάλαιο «Αιτούσα ομάδα», επικαιροποιούνται τα στοιχεία επικοινωνίας της ομάδας.

Στο κεφάλαιο των προδιαγραφών «Στοιχεία του οργανισμού ελέγχων», επικαιροποιούνται η ονομασία και τα στοιχεία επικοινωνίας των επίσημων οργανισμών. Στο κεφάλαιο αυτό αναφέρονται τα στοιχεία επικοινωνίας των αρμόδιων για τον έλεγχο αρχών στη γαλλική επικράτεια: Το Εθνικό Ινστιτούτο Προέλευσης και Ποιότητας (INAO) και η Γενική Διεύθυνση Ανταγωνισμού, Κατανάλωσης και Καταστολής της Απάτης (DGCCRF). Προστίθεται ότι η ονομασία και τα στοιχεία επικοινωνίας του οργανισμού πιστοποίησης είναι διαθέσιμα στον ιστότοπο του INAO και στη βάση δεδομένων της Ευρωπαϊκής Επιτροπής.

Στις προδιαγραφές του προϊόντος προστίθεται το κεφάλαιο «Εθνικές απαιτήσεις». Στο κεφάλαιο αυτό παρουσιάζονται με τη μορφή πίνακα τα βασικά σημεία που πρέπει να ελέγχονται, οι σχετικές τιμές αναφοράς και η μέθοδος αξιολόγησής τους.

ΕΝΙΑΙΟ ΕΓΓΡΑΦΟ

«Beurre d’Isigny»

Αριθ. ΕΕ: PDO-FR-0138-AM01 – 19.10.2017

ΠΟΠ (X) ΠΓΕ ()

1. **Ονομασία/-ες**

«Beurre d’Isigny»

2. **Κράτος μέλος ή τρίτη χώρα**

Γαλλία

3. **Περιγραφή του γεωργικού προϊόντος ή τροφίμου**

3.1. **Τύπος προϊόντος**

Κλάση 1.5. Έλαια και λίπη (βούτυρο, μαργαρίνη, λάδι κ.λπ.)

3.2. Περιγραφή του προϊόντος για το οποίο ισχύει η ονομασία υπό 1

Το φυσικό χρώμα του βουτύρου «Beurre d'Isigny» είναι υπόλευκο έως χρυσοκίτρινο. Η κρεμώδης υφή του το καθιστά ιδιαίτερα κατάλληλο για επάλειψη. Αναδίδει συχνά αρώματα νωπής κρέμας γάλακτος και φουντουκιού. Μπορεί να υποβληθεί σε ειδική επεξεργασία ώστε να καταστεί κατάλληλο για την παρασκευή φύλλων ζύμης σφολιάτας και μπορεί να αλατιστεί.

Η περιεκτικότητα σε λιπαρά υπερβαίνει το 82 % για ανάλατο βούτυρο και το 80 % για το αλατισμένο βούτυρο.

3.3. Ζωοτροφές (μόνο για προϊόντα ζωικής προέλευσης) και πρώτες ύλες (μόνο για μεταποιημένα προϊόντα)

Για να διασφαλιστεί ο στενός δεσμός μεταξύ της περιοχής και του προϊόντος με την κατανάλωση χόρτου που προέρχεται από τη γεωγραφική περιοχή, οι αγελάδες γαλακτοπαραγωγής βόσκουν επί τουλάχιστον 7 μήνες του έτος, και κάθε εκμετάλλευση περιλαμβάνει τουλάχιστον 0,35 εκτάρια χορτολιβαδικής έκτασης ανά αρμεγόμενη αγελάδα γαλακτοπαραγωγής, από τα οποία τουλάχιστον τα 0,20 εκτάρια είναι προσβάσιμα από τις εγκαταστάσεις αρμέγματος ή τουλάχιστον τα 0,10 εκτάρια είναι προσβάσιμα από τις εγκαταστάσεις αρμέγματος, ενώ παράλληλα χορηγείται και νωπή χορτονομή. Κάθε εκμετάλλευση πρέπει να διαθέτει κύρια χορτολιβαδική έκταση που καλύπτεται με χόρτο σε ποσοστό τουλάχιστον 50 %.

Οι ζωοτροφές των αγελάδων γαλακτοπαραγωγής δεν μπορούν να προέρχονται εξολοκλήρου από τη γεωγραφική περιοχή. Για την ακρίβεια, οι πρωτεϊνικές ανάγκες των αγελάδων γαλακτοπαραγωγής δεν μπορούν να καλύπτονται πάντα από τις εκτάσεις που καλλιεργούνται στην περιοχή αυτή. Επιπλέον, η προέλευση των πρώτων υλών που συνθέτουν τις συμπληρωματικές ζωοτροφές δεν μπορεί να είναι εγγυημένη. Το βασικό σιτηρέσιο του κοπαδιού που αποτελείται από χορτονομές παράγεται σε ποσοστό 80 % στη γεωγραφική περιοχή (υπολογίζεται με βάση την ξηρά ουσία και σε ετήσια βάση). Αν ληφθεί υπόψη ότι το βασικό σιτηρέσιο αποτελεί περίπου το 70 % του συνόλου της διατροφής των αγελάδων γαλακτοπαραγωγής, το μερίδιο των ζωοτροφών που προέρχονται από την περιοχή υπολογίζεται περίπου σε ποσοστό τουλάχιστον 56 %.

Το χόρτο, στις διάφορες μορφές του, αποτελεί τουλάχιστον το 40 % του βασικού σιτηρεσίου κατά μέσο όρο κατά τους επτά τουλάχιστον μήνες βόσκησης και τουλάχιστον το 20 % καθημερινά τους υπόλοιπους μήνες του έτους. Η χορήγηση συμπληρωματικών ζωοτροφών περιορίζεται σε 1 800 kg ανά αγελάδα του κοπαδιού και ανά ημερολογιακό έτος.

Οι χορτονομές που επιτρέπεται να χρησιμοποιούνται είναι οι εξής: χόρτο, αραβόσιτος, σιτηρά, μη ώριμες πρωτεϊνούχες καλλιέργειες (ολόκληρο το φυτό), άχυρο, μηδική (όλο το φυτό σε νωπή ή διατηρημένη μορφή), καθώς και κτηνοτροφικά τεύτλα, ριζωματούδη λαχανικά και αφυδατωμένη πούλπα ζαχαρότευτλων.

Τόσο στο βασικό σιτηρέσιο όσο και στα συμπληρώματα διατροφής απαγορεύεται να χρησιμοποιούνται λάχανο, γογγυλοκράμβη, αγριογογγύλη, αγριοκράμβη σε νωπή μορφή, ουρία και τα παράγωγά της.

Στα συμπληρώματα διατροφής απαγορεύεται να χρησιμοποιούνται οι ακόλουθες πρώτες ύλες:

- Φοινικέλαιο, αραχιδέλαιο, ηλιέλαιο και ελαιόλαδο, ως έχουν ή ισομερή τους.
- Προϊόντα γάλακτος και προϊόντα τους
- Προϊόντα χερσαίων ζώων και προϊόντα αυτών
- Ψάρια και άλλα υδρόβια ζώα και προϊόντα τους εκτός του μωρουνέλαιου
- Διάφορα εκτός από τις μελάσες γλυκόζης.

Στη μονάδα παρασκευής, το γάλα κάθε συλλογής που χρησιμοποιείται για την παρασκευή του «Beurre d'Isigny» προέρχεται από συνολικό κοπάδι που αποτελείται κατά τουλάχιστον 30 % από αγελάδες γαλακτοπαραγωγής της νορμανδικής φυλής. Ως συλλογή ορίζεται το σύνολο του γάλακτος που συλλέγεται και χρησιμοποιείται από τον παρασκευαστή εντός 48 ωρών.

Η συλλογή εκτελείται το αργότερο ανά 48 ώρες μετά το πρώτο άρμεγμα. Το γάλα που συλλέγεται στις εκμεταλλεύσεις μεταφέρεται απευθείας στο εργαστήριο αποκορύφωσης χωρίς μεταφόρτωση. Κατά την παραλαβή, η οξύτητα του νωπού γάλακτος κυμαίνεται μεταξύ 14 και 16 °Dornic, δηλαδή μεταξύ pH 6,6 και pH 6,85.

Η ελάχιστη περιεκτικότητα σε λιπαρές ουσίες της κρέμας που προορίζεται για την παρασκευή του βουτύρου ανέρχεται σε τουλάχιστον 35 γραμμάρια ανά 100 γραμμάρια προϊόντος. Η κρέμα μειωμένης περιεκτικότητας σε λιπαρές ουσίες, η νωπή κρέμα, η αποστειρωμένη κρέμα και η αποστειρωμένη σε υπερυψηλή θερμοκρασία κρέμα (UHT) δεν μπορούν να χρησιμοποιούνται για την παρασκευή του βουτύρου.

3.4. *Ειδικά στάδια της παραγωγής τα οποία πρέπει να εκτελούνται εντός της οριοθετημένης γεωγραφικής περιοχής*

Η παραγωγή του γάλακτος και η παρασκευή του βουτύρου εκτελούνται εντός της οριοθετημένης γεωγραφικής περιοχής, όπως ορίζεται στο σημείο 4.

3.5. *Ειδικοί κανόνες σχετικά με τον τεμαχισμό, το τρίψιμο, τη συσκευασία κ.λπ. του προϊόντος στο οποίο αναφέρεται η ονομασία*

Η ενδεχόμενη κατάψυξη του βουτύρου και η συσκευασία του εκτελούνται εντός της γεωγραφικής περιοχής.

Η συσκευασία του βουτύρου αποτελεί μάλιστα πολύ σημαντική διαδικασία για τον έλεγχο της ποιότητας των προϊόντων επειδή οι λιπαρές ουσίες είναι ευαίσθητες στην οξείδωση. Η διαδικασία της συσκευασίας πρέπει επομένως να εκτελείται αμέσως μετά το τέλος της παρασκευής. Κατά συνέπεια, η διαδικασία εκτελείται εντός της οριοθετημένης γεωγραφικής περιοχής που παρουσιάζεται στο σημείο 4 και το βούτυρο συσκευάζεται σε μονάδα πώλησης βάρους έως 25 kg.

Το βούτυρο μπορεί να διατηρηθεί σε απλή ή βαθιά κατάψυξη επί 12 μήνες κατ' ανώτατο όριο, εφόσον είναι συσκευασμένο σε μονάδα πώλησης βάρους από 1 έως και 25 kg. Το βούτυρο τοποθετείται σε θαλάμους απλής κατάψυξης το αργότερο 10 ημέρες μετά την παρασκευή του, αν πρόκειται για βούτυρο που έχει υποβληθεί σε ειδική επεξεργασία, και το αργότερο 30 ημέρες μετά την παρασκευή του, αν πρόκειται για βούτυρο που δεν έχει υποβληθεί σε ειδική επεξεργασία.

3.6. *Ειδικοί κανόνες σχετικά με την επισήμανση του προϊόντος στο οποίο αναφέρεται η καταχωρισμένη ονομασία*

Κάθε συσκευασία του προϊόντος ΠΟΠ «Beurre d'Isigny» που διατίθεται στο εμπόριο φέρει ειδική επισήμανση στην οποία η ονομασία προέλευσης αναγράφεται με χαρακτηριστικές διαστάσεων ίσων τουλάχιστον με τα δύο τρίτα των διαστάσεων των μεγαλύτερων χαρακτήρων που εμφανίζονται στην επισήμανση.

Αυτοκόλλητη ετικέτα με την ένδειξη «Beurre d'Isigny - Appellation d'Origine Protégée» πρέπει να επικολλάται ή να απεικονίζεται στις συσκευασίες ή στα δοχεία με ευθύνη της επιχείρησης.

Το σύμβολο ΠΟΠ της Ευρωπαϊκής Ένωσης εμφανίζεται δίπλα στην αυτοκόλλητη ετικέτα ή πάνω/κάτω από αυτήν χωρίς να μεσολαβεί άλλη ένδειξη. Οι ελάχιστες διαστάσεις της ονομασίας προέλευσης δεν ισχύουν για την αυτοκόλλητη ετικέτα από τη στιγμή που η εν λόγω ονομασία εμφανίζεται ήδη και σε άλλο σημείο της επισήμανσης.

4. **Συνοπτική οριοθέτηση της γεωγραφικής περιοχής**

Η οριοθετημένη γεωγραφική περιοχή εκτείνεται στην επικράτεια των κοινοτήτων των ακόλουθων διοικητικών διαμερισμάτων:

Διοικητικό διαμέρισμα Calvados (82 κοινότητες):

Καντόνι Bayeux, όλες οι κοινότητες εκτός των Chouain, Condé-sur-Seulles, Ellon, Esquay-sur-Seulles, Juaye-Mondaye, Le manoir, Manvieux, Ryes, Tracy-sur-Mer, Vaux-sur-Seulles, Vienne-en-Bessin.

Καντόνι Trévières, όλες οι κοινότητες εκτός των La Bazoque, Cahagnolles, Cormolain, Foulognes, Litteau, Planquery, Sainte-Honorine-de-Drucy, Sallen.

Διοικητικό διαμέρισμα Μάγχης (93 κοινότητες):

Καντόνι Agon-Coutainville, οι κοινότητες Auhais, Feugères, Gonfreville, Gorges, Marchésieux, Nay, Périers, Raids, Saint-Germain-sur-Sèves, Saint-Martin-d'Aubigny, Saint-Sébastien-de-Raids.

Καντόνι Bricquebec, οι κοινότητες Etienville, Les Moitiers-en-Bauptois, Orglandes.

Καντόνι Carentan-les-Marais, όλες οι κοινότητες.

Καντόνι Créances, οι κοινότητες Montsenelle (μόνο η έκταση των πρώην κοινοτήτων Coigny, Prétot-Sainte-Suzanne, Saint-Jores), Le Plessis-Lastelle.

Καντόνι Pont-Hébert, όλες οι κοινότητες εκτός των Bérigny, Saint-André-de-l'Épine, Saint-Georges-d'Elle, Saint-Germain-d'Elle, Saint-Pierre-de-Semilly.

Καντόνι Saint-Lô-1, όλες οι κοινότητες εκτός των Agneaux, Le Lorey, Marigny-Le-Lozon (μόνο η έκταση της πρώην κοινότητας Lozon), Le Mesnil-Amey, Saint-Gilles, Saint-Lô.

Καντόνι Valognes, όλες οι κοινότητες εκτός των Brix, Huberville, Lestre, Lieusaint, Montaigu-la-Brisette, Saint-Germain-de-Tournebut, Saint-Joseph, Saint-Martin-d'Audouville, Saussemesnil, Tamerville, Valognes, Vaudreville, Yvetot-Bocage.

5. Δεσμός με τη γεωγραφική περιοχή

Η γεωγραφική περιοχή παραγωγής του «Beurre d'Isigny» έχει τη μορφή ημισελήνου και αποτελείται από ιζηματογενή εδάφη χαμηλού υψομέτρου (< 50m). Η έκταση αυτή, που αποκαλείται Col du Cotentin, αποτελεί αξιόλογη γεωλογική ενότητα η οποία διαμορφώθηκε από τις πολλές αποσύρσεις και επικλύσεις της θάλασσας. Σε αντίθεση με τις πεδινές περιοχές που αποτελούνται από παράκτια και αλλουβιακά έλη τα οποία έχουν αποξηραθεί αλλά εξακολουθούν να πλημμυρίζουν, οι δασώδεις ορεινές περιοχές αποτελούνται από ασβεστολιθικά υψίπεδα και νησίδες και από αργιλώδεις και πετρώδεις χαμηλούς λόφους στα ανατολικά. Το έδαφος χαρακτηρίζεται κυρίως από τη σημασία των αλλουβιακών θαλάσσιων αποθέσεων (ιλυώδης άμμος) και ποτάμιων αποθέσεων που εντοπίζονται κυρίως στον κόλπο Veys και στις κοιλάδες των ποταμών που εκβάλλουν στην περιοχή.

Το κλίμα του Col du Cotentin χαρακτηρίζεται εύκρατο ωκεάνιο καθώς το ύψος των βροχοπτώσεων αγγίζει περίπου τα 800 mm, οι ημέρες των βροχοπτώσεων κατανέμονται ισομερώς μέσα στο έτος και υπερβαίνουν τις 170, οι καλοκαιρινοί μήνες είναι δροσεροί και οι χειμώνες μάλλον ήπιοι, ενώ οι διακυμάνσεις της θερμοκρασίας είναι μικρότερες από ό,τι στο Saint-Lô ή στο Caen. Αυτό το υγρό, ομιχλώδες και ήπιο κλίμα είναι ομοιογενές λόγω της απουσίας αναγλύφου. Ο Ατλαντικός Ωκεανός επηρεάζει επίσης το τοπικό κλίμα μέσω των αλατούχων σταγονιδίων του που «λούζουν» τους λειμώνες της περιοχής.

Η περιοχή Col du Cotentin είναι μία από τις σημαντικότερες χορτολιβαδικές εκτάσεις, η οποία υπήρχε πριν εκδηλωθεί το κύμα μετατροπής των καλλιεργούμενων εκτάσεων σε λιβάδια το 1800. Οι κτηνοτρόφοι ανέδειξαν τις χορτολιβαδικές εκτάσεις του Isigny οι οποίες είχαν χαρακτηριστεί το 1874 από τον νορμανδικό σύνδεσμο ως «πλούσιοι βοσκότοποι, στους οποίους ρέει άφθονη κρέμα γάλακτος και βούτυρο».

Από τα μέσα του 19ου αιώνα οι κτηνοτρόφοι του Contentin προασπίζονται την καθαρότητα της φυλής Cotentine, η οποία θα αναδειχθεί στο βασικό είδος της νορμανδικής φυλής, κυρίως λόγω των γαλακτοπαραγωγικών ικανοτήτων της τοπικής αυτής φυλής. Ωστόσο, αυτό το χαρακτηριστικό του «λίκνου της φυλής» επηρεάζει αρνητικά τους κτηνοτρόφους της περιοχής, οι οποίοι αργούν να αξιοποιήσουν τις προηγμένες μεθόδους της τεχνητής γονιμοποίησης και στρέφονται στην παραγωγική και ομοιογενή φυλή Prim'Holstein.

Ο πληθυσμός του Col du Cotentin συνειδητοποίησε πολύ γρήγορα ότι η αξιοποίηση του χόρτου από το κοπάδι γαλακτοπαραγωγής συσχετίζεται άμεσα με την αξιοποίηση του γάλακτος μέσω της επεξεργασίας και της εμπορίας της κρέμας.

Οι λειμώνες εξακολουθούν ακόμα και σήμερα να αποτελούν τη βάση της διατροφής των αγελάδων γαλακτοπαραγωγής, οι οποίες επί επτά τουλάχιστον μήνες βόσκουν και τους υπόλοιπους μήνες του έτους καταναλώνουν χορτονομή που τους χορηγείται. Η προσκόλληση των παραγωγών στη νορμανδική φυλή, η οποία παράγει εξαιρετικό βούτυρο χάρη στο πλούσιο σε λιπαρές ουσίες και πρωτεΐνες γάλα της, διασφαλίζει τη σημαντική παρουσία της φυλής αυτής στη γεωγραφική περιοχή.

Η τεχνολογία παρασκευής συνίσταται στη συντήρηση του νωπού γάλακτος μέσω του ελέγχου της μύξης από το αγρόκτημα μέχρι τη μονάδα παραγωγής βουτύρου, στην τακτική συλλογή, στην εφαρμογή της βιολογικής ωρίμασης που συνδέεται με τον έλεγχο της χλωρίδας ζυμομυκήτων μέσω της παστερίωσης του γάλακτος, μετά την οποία ακολουθούν ο ενοφθαλμισμός, η αποκορύφωση και τέλος η απόδραση.

Το βούτυρο «Beurre d'Isigny» είναι κρεμώδες, ιδιαίτερα κατάλληλο για επάλειψη. Μετά την ειδική επεξεργασία του είναι συμπαγές και εύπλαστο ενώ η μάζα του δεν είναι λιπαρή ούτε κολλώδης και δεν θραύεται. Το χρώμα του είναι ομοιόμορφο: υπόλευκο το χειμώνα έως χρυσοκίτρινο κατά τη διάρκεια της περιόδου βόσκησης, αναδίδει νότες φρεσκάδας που θυμίζουν κρέμα γάλακτος. Η λεπτή του γεύση μπορεί να συνοδεύεται από νότες φουντουκιού.

Η ομοιόμορφη κατανομή των βροχοπτώσεων μέσα στο έτος και οι ήπιες θερμοκρασίες, ακόμα και τον χειμώνα, αποδίδονται στη γεωγραφική θέση (εγγύτητα της θάλασσας) και στη μορφολογία του εδάφους (απουσία αναγλύφου) της γεωγραφικής περιοχής. Τα στοιχεία αυτά ευνοούν τη βλάστηση του χόρτου σε όλη τη διάρκεια του έτους, όπως και την παρατεταμένη περίοδο βόσκησης των ζώων. Τα αργιλοασβεστώδη εδάφη, τα οποία σχηματίστηκαν πρόσφατα από θαλάσσιους προσχωσιγενείς σχηματισμούς και είναι ιδιαίτερα πλούσια σε ανόργανα άλατα, συντελούν στον μεγάλο πλούτο αυτών των λειμώνων, ενώ τα ιλυώδη εδάφη που καλύπτουν τις ορεινές περιοχές διαδραματίζουν σημαντικό ρυθμιστικό ρόλο όσον αφορά την υγρασία, ευνοώντας την κανονική βλάστηση του χόρτου.

Η ποιότητα των λιπαρών ουσιών του γάλακτος της γεωγραφικής περιοχής οφείλεται στην κατανάλωση χόρτου, το οποίο παρέχει τόσο τις οργανοληπτικές ιδιότητες του προϊόντος της ονομασίας προέλευσης όσο και την αναμενόμενη κρεμώδη υφή, αλλά και στην κατανάλωση χορτονομών μεγαλύτερης ενεργειακής αξίας, οι οποίες ευνοούν τη δημιουργία μεγάλων λιποσφαιριδίων που επιτρέπουν τη συγκράτηση των προερχόμενων από το χόρτο αρωματικών συστατικών του γάλακτος.

Ως εκ τούτου, το βούτυρο «Beurre d'Isigny» χαρακτηρίζεται από τη βέλτιστη δυνατή αξιοποίηση του χόρτου της περιοχής καθώς, αφενός, η περίοδος βόσκησης είναι μεγάλη για το κοπάδι γαλακτοπαραγωγής, αφετέρου, τη χειμερινή περίοδο διανέμεται διατηρημένη χορτονομή σε συνδυασμό με άλλους είδους ξηρές χορτονομές. Μάλιστα, η μεταφορά χορτονομών από τις πεδινές περιοχές στις ορεινές περιοχές και η διατήρησή τους συνιστά παραδοσιακή πρακτική λόγω της γεωγραφικής θέσης των αγροκτημάτων, τα οποία βρίσκονται κατά πλειονότητα στις ορεινές περιοχές αλλά διαθέτουν βοσκότοπους και στις πεδινές περιοχές.

Χάρη στη διατροφή αυτών των ζώων, που ανήκουν εν μέρει στη νορμανδική φυλή, παράγεται ποιοτικό γάλα, οι λιπαρές ουσίες του οποίου προσδίδουν στο προϊόν την εξαιρετική κρεμώδη υφή του.

Άλλωστε, η παρουσία καροτενοειδών στο παχύ χόρτο των βοσκοτόπων της περιοχής ευνοεί το φυσικό χρυσαφί χρώμα του βουτύρου κατά την περίοδο βόσκησης.

Ο σεβασμός στις παραδοσιακές συνήθειες κατά την παραγωγή του βουτύρου, όπως μεταξύ άλλων η μη προσθήκη αρωμάτων και γαλακτικού οξέος, η χρήση ωριμασμένης κρέμας και η απόδραση, συμβάλλει σε μεγάλο βαθμό στην ανάδειξη των χαρακτηριστικών της πρώτης ύλης που προέρχεται από τα κοπάδια γαλακτοπαραγωγής. Η διατήρηση των εμπορικών δεσμών με το δίκτυο των γαλακτοκομείων της εθνικής επικράτειας, με τον χώρο της τοπικής εστίασης και με τις αγορές εξαγωγών εξηγεί άλλωστε την επιτυχία των παραγωγικών αυτών δραστηριοτήτων.

Παραπομπή στη δημοσίευση των προδιαγραφών

(άρθρο 6 παράγραφος 1 δεύτερο εδάφιο του παρόντος κανονισμού)

https://info.agriculture.gouv.fr/gedei/site/bo-agri/document_administratif-ba1010a1-bc3a-4468-a1d2-7578d8fd5494

ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΟΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟ ΧΩΡΟ

ΕΠΟΠΤΕΥΟΥΣΑ ΑΡΧΗ ΤΗΣ ΕΖΕΣ

Πρόσκληση για την υποβολή παρατηρήσεων κατ' εφαρμογή του άρθρου 1 παράγραφος 2 του μέρους I του πρωτοκόλλου 3 της συμφωνίας μεταξύ των κρατών της ΕΖΕΣ για τη σύσταση Εποπτεύουσας Αρχής και Δικαστηρίου σχετικά με θέματα κρατικών ενισχύσεων

(2019/C 177/04)

Με την προαναφερόμενη απόφαση, που αναδημοσιεύεται στην αυθεντική γλώσσα του κειμένου στις σελίδες που ακολουθούν την παρούσα σύνοψη, η Εποπτεύουσα Αρχή της ΕΖΕΣ κοινοποίησε στη Νορβηγία την απόφασή της να κινήσει τη διαδικασία που προβλέπεται στο άρθρο 1 παράγραφος 2 του μέρους I του πρωτοκόλλου 3 της συμφωνίας μεταξύ των κρατών της ΕΖΕΣ για τη σύσταση Εποπτεύουσας Αρχής και Δικαστηρίου, σχετικά με το προαναφερθέν μέτρο ενίσχυσης.

Τα ενδιαφερόμενα μέρη μπορούν να υποβάλουν τις παρατηρήσεις τους σχετικά με το εν λόγω μέτρο εντός ενός μηνός από την ημερομηνία δημοσίευσης στην ακόλουθη διεύθυνση:

EFTA Surveillance Authority
Registry
35, Rue Belliard
1040 Bruxelles/Brussel
BELGIQUE/BELGIË

Οι παρατηρήσεις θα κοινοποιηθούν στις νορβηγικές αρχές. Το απόρρητο της ταυτότητας του ενδιαφερόμενου μέρους που υποβάλλει τις παρατηρήσεις μπορεί να ζητηθεί γραπτώς, με μνεία των σχετικών λόγων.

ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ

Διαδικασία

1. Η Αρχή έλαβε δύο καταγγελίες, στις 14 Μαρτίου 2017 και στις 27 Ιουλίου 2017. Οι καταγγέλλοντες ζήτησαν εμπιστευτικότητα.
2. Η Αρχή, κατόπιν αιτημάτων που υπέβαλε στις νορβηγικές αρχές, έλαβε από αυτές πληροφορίες με επιστολές στις 2 Ιουνίου 2017, στις 20 Σεπτεμβρίου 2017, την 1η Δεκεμβρίου 2017, στις 8 Δεκεμβρίου 2017, την 1η Φεβρουαρίου 2018, στις 5 Φεβρουαρίου 2018, στις 21 Φεβρουαρίου 2019, στις 14 Μαρτίου 2019 και στις 18 Μαρτίου 2019.

Περιγραφή του/-ων μέτρου/-ων

3. Αποδέκτης της εικαζόμενης ενίσχυσης είναι η Trondheim Spektrum AS («TS»).
4. Η TS κατέχει και εκμεταλλεύεται την Trondheim Spektrum, εγκατάσταση πολλαπλών χρήσεων που βρίσκεται στο κέντρο του Trondheim. Ο χώρος χρησιμοποιείται ως χώρος προπόνησης τοπικών αθλητικών συλλόγων, φιλοξενίας μικρών και μεγάλων αθλητικών εκδηλώσεων και άλλων εκδηλώσεων όπως συναυλίες, εμπορικές εκθέσεις και συνέδρια.
5. Ο δήμος του Trondheim (εφεξής «ο δήμος») ήταν, και εξακολουθεί να είναι, ο πλειοψηφών μέτοχος της TS. Οι υπόλοιπες μετοχές ανήκουν σε ερασιτεχνικούς αθλητικούς συλλόγους χρηματοδοτούμενους από τις εισφορές των μελών τους («αθλητικοί σύλλογοι»).
6. Στόχος του δήμου είναι η παροχή στους κατοίκους του Trondheim εγκαταστάσεων για αθλητικές δραστηριότητες και δραστηριότητες αναψυχής. Το 2004 ο δήμος υιοθέτησε την αρχή της δωρεάν παροχής εγκαταστάσεων για τους αθλητικούς συλλόγους του δήμου. Το ως άνω μέτρο του δήμου διευκολύνει τη συμμετοχή παιδιών και νέων σε αθλητικές δραστηριότητες, ανεξάρτητα από το επίπεδο εισοδήματος της οικογένειάς τους.
7. Ο δήμος ενοικιάζει χώρους από διάφορες εγκαταστάσεις, όπως η TS, με σκοπό τη δωρεάν διάθεσή τους σε αθλητικούς συλλόγους. Το έργο της κατανομής των ως άνω χώρων ανατίθεται στο τοπικό συμβούλιο αθλητισμού.

8. Από το καλοκαίρι του 2017, έχουν ξεκινήσει στην TS σημαντικές εργασίες ανακαίνισης και επέκτασης οι οποίες πρόκειται να ολοκληρωθούν το 2019. Υπάρχει σχέδιο να φιλοξενηθεί το ευρωπαϊκό πρωτάθλημα χάντμπολ γυναικών και ανδρών το 2020.
9. Η απόφαση αφορά εννέα μέτρα, ήτοι: 1) δάνειο του δήμου, 2) χορήγηση εγγύησης από τον δήμο, 3) συμφωνίες μίσθωσης, 4) συμφωνίες μίσθωσης που συνήφθησαν μεταξύ 1999 και 2017, 5) συμφωνία μίσθωσης του 2019, η οποία συνήφθη το 2017, 6) αύξηση κεφαλαίου που συνδέεται με νέες και απρόβλεπτες δαπάνες, 7) χρηματοδότηση του κόστους υποδομών, 8) κεφάλαια από το νορβηγικό ταμείο τυχερών παιγνίων και 9) έμμεση εγγύηση, εγγενής σε δανειακή συμφωνία μεταξύ Nordea και TS.
10. Σύμφωνα με τους καταγγέλλοντες, η TS έλαβε πλεονέκτημα μέσω σειράς μέτρων που χορηγήθηκαν από τον δήμο. Οι καταγγέλλοντες ισχυρίστηκαν ότι τα εικαζόμενα μέτρα ενίσχυσης διατέθηκαν, υπό μορφή διεπιδοτήσεων, για άλλες δραστηριότητες της TS.

Εκτίμηση των μέτρων

11. Κατά την άποψη της Αρχής, κάθε δυνητική κρατική ενίσχυση που χορηγείται μέσω των μέτρων 1, 2 και 3 συνιστά υφιστάμενη ενίσχυση κατά την έννοια του άρθρου 1 στοιχείο β) του μέρους II του πρωτοκόλλου 3 της συμφωνίας περί Εποπτείας και Δικαστηρίου. Ως εκ τούτου, η Αρχή δεν αξιολογεί στην απόφασή της τον περαιτέρω χαρακτήρα ενίσχυσης των εν λόγω μέτρων.
12. Στην απόφασή της, η Αρχή καταλήγει στο προκαταρκτικό συμπέρασμα ότι το μέτρο 4, οι συμφωνίες μίσθωσης που συνήφθησαν μεταξύ 1999 και 2017, δεν αποτελούν μέρος ενός καθεστώτος ενισχύσεων κατά την έννοια του άρθρου 1 στοιχείο δ) του μέρους II του πρωτοκόλλου 3 της SCA, όπως υποστηρίχθηκε από τις νορβηγικές αρχές.
13. Η Αρχή θα εκτιμήσει μόνο, στην απόφασή της, τον πιθανό χαρακτήρα ενίσχυσης των συμφωνιών μίσθωσης για τις οποίες δεν έχει λήξει η προθεσμία παραγραφής. Με βάση τις πληροφορίες που έχει στη διάθεσή της, η Αρχή θεωρεί ότι δεν έχει λήξει η προθεσμία παραγραφής για τη συμφωνία μίσθωσης η οποία, όπως ανέφεραν οι νορβηγικές αρχές, ανάγεται στην περίοδο 2007-2008.
14. Η Αρχή θεωρεί ότι τα ποσά που χορηγήθηκαν στην TS από την Norsk Tipping AS, τα οποία αναφέρονται ως μέτρο 8, αποτελούν εφαρμογή υφιστάμενου συστήματος κρατικών ενισχύσεων. Ως εκ τούτου, η Αρχή δεν αξιολογεί περαιτέρω, στην απόφασή της, τον χαρακτήρα ενίσχυσης των εν λόγω μέτρων.
15. Η Αρχή διατυπώνει την προκαταρκτική άποψη ότι οι συμφωνίες μίσθωσης από το 2007 έως το 2017, καθώς και η νέα συμφωνία μίσθωσης του 2019 (μέτρα 4 και 5), ενδεχομένως χορηγήσαν πλεονέκτημα στην TS. Σύμφωνα με τους καταγγέλλοντες, το ενοίκιο υπερβαίνει τα επίπεδα της αγοράς και βασίζεται στις ανάγκες της TS και όχι στους χώρους που χρειάζεται ο δήμος.
16. Η Αρχή θεωρεί ότι η αύξηση κεφαλαίου, ήτοι το μέτρο 6, συνιστά πλεονέκτημα υπέρ της TS το οποίο αντιστοιχεί στο πλήρες ποσό της αύξησης κεφαλαίου.
17. Η Αρχή καταλήγει στο προκαταρκτικό συμπέρασμα ότι η κατανομή και ο υπολογισμός του κόστους υποδομής όσον αφορά την ανακαίνιση και την επέκταση της TS (μέτρο 7) μπορεί να συνιστά χορήγηση πλεονεκτήματος προς την TS.
18. Όσον αφορά την εγγενή στη δανειακή συμφωνία μεταξύ της TS και της Nordea (μέτρο 9) σιωπηρή εγγύηση, η Αρχή θεωρεί ότι οι επιπτώσεις των δηλώσεων στις δανειακές συμβάσεις δεν είναι σαφείς και δεν μπορεί, στο σημείο αυτό, να αποκλείσει ότι παρέχουν πλεονέκτημα στην TS υπό τη μορφή έμμεσης εγγύησης από τον δήμο.
19. Οι νορβηγικές αρχές υποστήριξαν ότι η χρήση των εγκαταστάσεων της TS από τους αθλητικούς συλλόγους δεν μπορεί να θεωρηθεί οικονομική δραστηριότητα, δεδομένου ότι ούτε ο δήμος ούτε η TS λαμβάνουν αμοιβή από τους χρήστες τους.
20. Ακόμη και αν θεωρηθεί ότι ο δήμος ασκεί μη οικονομική δραστηριότητα προσφέροντας δωρεάν εγκαταστάσεις για τα αθλητικά σωματεία του δήμου, καταρχήν, ο φορέας που προμηθεύει τον δήμο με τέτοιες εγκαταστάσεις, μπορεί κάλλιστα να ασκεί οικονομικές δραστηριότητες κατά την άσκηση των εν λόγω δραστηριοτήτων.
21. Με βάση τα προαναφερόμενα, η Αρχή δεν μπορεί να αποκλείσει, εν προκειμένω, ότι η TS είναι επιχείρηση, όχι μόνον όταν φιλοξενεί συναυλίες, μεγάλες αθλητικές διοργανώσεις, εκθέσεις, συνέδρια και άλλες εκδηλώσεις, αλλά και όταν εκμισθώνει τις εγκαταστάσεις της στον δήμο, ο οποίος στη συνέχεια παρέχει τον χώρο στους αθλητικούς συλλόγους της πόλης. Εν πάση περιπτώσει, η Αρχή διαπιστώνει ότι η TS διεξάγει και άλλες οικονομικές δραστηριότητες και ότι θα πρέπει να αποδειχθεί ο επαρκής διαχωρισμός των λογαριασμών.
22. Οι νορβηγικές αρχές δεν κοινοποίησαν στην Αρχή όλα τα εν λόγω μέτρα. Ως εκ τούτου, η Αρχή καταλήγει στο προκαταρκτικό συμπέρασμα ότι οι νορβηγικές αρχές δεν τήρησαν τις υποχρεώσεις τους σύμφωνα με το άρθρο 1 παράγραφος 3 του μέρους I του πρωτοκόλλου 3 της ΣΕΔ και ότι, στον βαθμό που τα μέτρα 4, 7 και 9 συνιστούν κρατική ενίσχυση, η εν λόγω ενίσχυση είναι παράνομη.

23. Οι νορβηγικές αρχές κοινοποίησαν τη νέα συμφωνία μίσθωσης του 2019, στο πλαίσιο του μέτρου 5, στις 20 Νοεμβρίου 2018. Οι νορβηγικές αρχές υποστήριξαν ότι η νέα συμφωνία μίσθωσης εξαρτάται από την τήρηση των όρων της αγοράς. Επιτρέπει ρητά προσαρμογές για την ευθυγράμμιση των όρων της συμφωνίας με τους όρους της αγοράς εφόσον το ζητήσει η Αρχή. Υπό το πρίσμα των ανωτέρω, το προκαταρκτικό συμπέρασμα της Αρχής είναι ότι, εάν η συμφωνία μίσθωσης συνιστά κρατική ενίσχυση, οι νορβηγικές αρχές έχουν τηρήσει τις απαιτήσεις που ορίζονται στο άρθρο 1 παράγραφος 3 μέρος I του πρωτοκόλλου 3 της ΣΕΔ.
24. Όσον αφορά το μέτρο 6, η Αρχή επισημαίνει ότι οι νορβηγικές αρχές χορήγησαν τις εν λόγω ενισχύσεις στην TS δυνάμει του άρθρου 55 του ΓΚΑΚ. Ωστόσο, η Αρχή δεν είναι απόλυτα πεπεισμένη ότι πληρούνται, σε σχέση με το μέτρο, οι απαιτήσεις που ορίζονται στο άρθρο 6 παράγραφος 2 του ΓΚΑΚ. Απαιτείται περαιτέρω αξιολόγηση του μέτρου. Εάν η Αρχή διαπιστώσει ότι το μέτρο δεν πληροί τις απαιτήσεις του ΓΚΑΚ, η ως άνω ενίσχυση είναι παράνομη.
25. Τα ενδεχόμενα μέτρα ενίσχυσης στην προκειμένη περίπτωση διαφέρουν ως προς τον χαρακτήρα. Οι νορβηγικές αρχές υποστήριξαν τον συμβατό χαρακτήρα ορισμένων μέτρων. Στο παρόν στάδιο, η Αρχή δεν διαθέτει τις πληροφορίες που θα της επέτρεπαν να προσδιορίσει το πιθανό ποσό της εικαζόμενης ενίσχυσης που χορηγήθηκε στην TS, το οποίο θα προέκυπτε από τα εν λόγω μέτρα. Ως εκ τούτου, η Αρχή διατηρεί αμφιβολίες για το κατά πόσον τα μέτρα τηρούν την αρχή της αναλογικότητας και περιορίζονται σε ό, τι είναι αναγκαίο για την επίτευξη του κρατικού στόχου.
26. Επιπλέον, η Αρχή δεν μπορεί να αποκλείσει το ενδεχόμενο διασταυρούμενης επιδότησης από τα εικαζόμενα μέτρα ενίσχυσης στις λοιπές δραστηριότητες της TS. Με βάση τα προαναφερόμενα, η Αρχή διατυπώνει αμφιβολίες ως προς το εάν τα μέτρα θα μπορούσαν να θεωρηθούν συμβατά με το άρθρο 61 παράγραφος 3 στοιχείο γ) της συμφωνίας ΕΟΧ.

Decision No 032/19/COL

of 16 April 2019

to open a formal investigation into potential state aid granted to Trondheim Spektrum AS

(Case 83227)

Norwegian Ministry of Trade, Industry and Fisheries
PO Box 8090 Dep
0032 Oslo
NORWAY

Subject: **Trondheim Spektrum**

1. Summary

- (1) The EFTA Surveillance Authority ('the Authority') wishes to inform the Norwegian authorities that it has concerns that the notified measure and some of the measures covered by the complaints related to Trondheim Spektrum AS might entail state aid within the meaning of Article 61(1) of the EEA Agreement. The Authority furthermore has doubts concerning the compatibility of these measures with the functioning of the EEA Agreement. The Authority has therefore decided to open a formal investigation⁽¹⁾ into these measures.
- (2) The Authority has based its decision on the following considerations.

2. Procedure

2.1. First complaint

- (3) On 14 March 2017, the Authority received a complaint⁽²⁾ alleging that Trondheim municipality ('the Municipality') has granted unlawful state aid to Trondheim Spektrum AS ('TS'), a company that owns and operates Trondheim Spektrum, which is a multipurpose sport facility located in Trondheim, Norway. By letter dated 27 March 2017, the Authority invited the Norwegian authorities to comment on the complaint⁽³⁾. The Norwegian authorities replied by letter dated 2 June 2017⁽⁴⁾.

⁽¹⁾ Reference is made to Articles 4(4) and 13(1) of Part II of Protocol 3 to the Agreement between the EFTA States on the Establishment of a Surveillance Authority and a Court of Justice.

⁽²⁾ Documents No 847105 and 848590 to 848601.

⁽³⁾ Document No 849708.

⁽⁴⁾ Documents No 859505, 859499, 859501 and 859503.

2.2. *Second complaint*

- (4) On 27 July 2017, the Authority received a second complaint⁽⁵⁾, also alleging that the Municipality has granted unlawful state aid to TS. By letter dated 24 August 2017, the Authority invited the Norwegian authorities to comment⁽⁶⁾. In the same letter, the Authority requested further information from the Norwegian authorities concerning their comments to the first complaint. By letter dated 1 September 2017, the Authority forwarded to the Norwegian authorities additional information from the second complainant⁽⁷⁾.
- (5) By letter dated 20 September 2017, the Norwegian authorities submitted their comments to the second complaint and provided the information requested by the Authority relating to the first complaint⁽⁸⁾. On 29 September 2017, the case was further discussed during the annual package meeting in Oslo. The discussion was subsequently summarised in a follow-up letter⁽⁹⁾.

2.3. *Request for information*

- (6) On 20 October 2017, the Authority sent an information request to the Norwegian authorities⁽¹⁰⁾. On 22 November 2017, the Norwegian authorities and the Authority held a video-conference to discuss the information request. By letter of 8 December 2017, the Norwegian authorities responded⁽¹¹⁾.

2.4. *Additional information from the second complainant*

- (7) On 19 September 2017, the second complainant submitted additional information⁽¹²⁾. On 6 November 2017, the second complainant submitted supplementary information⁽¹³⁾. On 9 November 2017, the Authority forwarded the additional information to the Norwegian authorities⁽¹⁴⁾. On 22 November and 13 December 2017, the Norwegian authorities and the Authority discussed the case during a video-conference. On 1 December 2017, the Norwegian authorities submitted information to the Authority in relation to the meetings⁽¹⁵⁾.
- (8) On 26 October 2018, the second complainant submitted additional information⁽¹⁶⁾.

2.5. *Further request for information and meeting*

- (9) On 16 January 2018, the Authority sent an information request to the Norwegian authorities⁽¹⁷⁾, to which they replied by letters dated 1 and 5 February 2018⁽¹⁸⁾.
- (10) On 13 March 2019, the Norwegian authorities and the Authority discussed the case during a video-conference. Following the meeting, the Norwegian authorities submitted further information⁽¹⁹⁾. On 18 March 2019, the Norwegian authorities submitted additional information⁽²⁰⁾.

2.6. *Notification of the 2019 lease agreement*

- (11) On 29 November 2018⁽²¹⁾, the Norwegian authorities notified a lease agreement ('the 2019 lease agreement'), which is intended to enter into force on 1 December 2019. By letter dated 28 January 2019, the Authority requested additional information from the Norwegian authorities. By letter of 21 February 2019, the Norwegian authorities responded⁽²²⁾.

⁽⁵⁾ Documents No 867151, 868181 and 868182.

⁽⁶⁾ Document No 870428.

⁽⁷⁾ Document No 870360.

⁽⁸⁾ Documents No 874440 and 874442.

⁽⁹⁾ Document No 876728.

⁽¹⁰⁾ Document No 877379.

⁽¹¹⁾ Documents No 887522, 887524 and 887526.

⁽¹²⁾ Document No 874067.

⁽¹³⁾ Document No 881377.

⁽¹⁴⁾ Document No 888352.

⁽¹⁵⁾ Documents No 885827, 885829, 888351 and 888354.

⁽¹⁶⁾ Document No 936140.

⁽¹⁷⁾ Document No 888021.

⁽¹⁸⁾ Documents No 896729, 896727, 896725 and 896723.

⁽¹⁹⁾ Documents No 1059166, 1059170 and 1059171.

⁽²⁰⁾ Documents No 1059842 to 1059848.

⁽²¹⁾ Documents No 1040641, 1040643, 1040645, 1040647 and 1040649.

⁽²²⁾ Documents No 1054292, 1054294, 1054296 and 1054298.

2.7. **GBER information sheet regarding capital increase**

- (12) On 10 December 2018, the Norwegian authorities submitted a GBER⁽²³⁾ information sheet⁽²⁴⁾, concerning *ad hoc* aid to TS in the form of a NOK 55 million capital increase (approximately EUR 5,68 million), claiming that this measure was block exempted.

3. **Background**

- (13) TS owns and operates Trondheim Spektrum, a multipurpose facility located in central Trondheim. The facility consists of eight multi-purpose halls. The halls are used as training venues for local sports clubs, small and large sports events and other events such as concerts, trade fairs and congresses.
- (14) The company Nidarøhallen was established in 1961 for the purpose of carrying out the construction and operation of a sports and exhibition hall in Trondheim. On 5 June 2002, the company name was changed to Trondheim Spektrum AS.
- (15) The Municipality has been, and is at present, the majority shareholder in TS. As of October 2018, The Municipality holds 96 % of the shares. The remaining shares are held by membership-based volunteer sport clubs ('sport clubs').
- (16) The construction of the first part of the hall finished in 1963 (halls A and B). The facility has been expanded four times, in 1971 (hall C), 1980 (hall G), 1988 (halls D and E/H) and 2000 (hall F). The facility now totals 27 000 m², which, in addition to eight multipurpose halls, consists of 14 seminar rooms and a plot area of over 1 000 m².
- (17) The Municipality's objective is to provide facilities for sports and leisure activities to the inhabitants of Trondheim. In 2004, the Municipality formalised a principle of cost-free facilities for the benefit of the Municipality's sport clubs. This facilitates participation of children and youth in sport activities, irrespective of the income level of individual families. The Municipality owns and operates numerous sport facilities, but also rents facilities owned and operated by third parties. The Municipality rents capacity from such facilities under special rental agreements, and the joint capacity is distributed, free of charge, amongst the sport clubs. The task of distributing the capacity is entrusted to the local Sports Council (*Idrettsrådet*), which forms part of the organisational structure of the Norwegian Confederation of Sports (*Norges idrettsforbund*).
- (18) TS generates income from sport activities, trade fairs and concerts. TS hosts a number of fairs, which includes an annual fisheries industry fair. Furthermore, TS generates income from the operation of a kiosk, café and a restaurant.
- (19) Since summer 2017, Trondheim Spektrum has been undergoing a significant renovation and extension, to be finalised in 2019. The plan is to host the European Championship in handball for women and men in 2020.

4. **The measures**

4.1. **Introduction**

- (20) Throughout the years, the Municipality has provided TS with loans, guarantees and other measures that may potentially involve state aid. The following measures are at stake in the present decision.

4.2. **Measure 1 – municipal loan**

- (21) In 1992, the total loan portfolio of TS included nine different loans amounting to a total of NOK 87.8 million (approximately EUR 9,1 million). During the period from 1992 to 1994, TS restructured the debt by borrowing NOK 86.67 million (approximately EUR 8,95 million) from the Municipality⁽²⁵⁾. The nominal interest rate was set at 7,5 %, and the effective interest rate was at 7,7 %. In 2004, the terms of the loan were modified, lowering the effective interest rate to 4,15 %.
- (22) The complainants allege that the intention of the Municipality, by granting the loan, was to grant an advantage to TS, which it would not have obtained otherwise, in the form of lower interest rates. The complainants further allege that later modifications of the loan have turned the alleged aid into new aid.

⁽²³⁾ Commission Regulation (EU) No 651/2014 of 17 June 2014 declaring certain categories of aid compatible with the internal market in application of Articles 107 and 108 of the Treaty (OJ L 187, 26.6.2014, p. 1), referred to at point 1j of Annex XV to the EEA Agreement, see Joint Committee Decision No 152/2014, published in OJ L 342, 27.11.2014, p. 63 and EEA Supplement No 71, 27.11.2014, p. 61.

⁽²⁴⁾ Case No 82883, GBER 30/2018/Sports.

⁽²⁵⁾ Document No 874440, p. 6 and Document No 859501, p. 13 and 20.

- (23) The Norwegian authorities have not contested the fact that the loan may have entailed state aid. The Norwegian authorities have argued that the interest rates, in particular following the modification in 2004, were broadly in line with market price. However, the Norwegian authorities do not consider it meaningful to investigate further the historical market rates for loans as, in their view, any aid would have to be considered as existing aid, and in any event, the loan has in the meantime been paid back in full ⁽²⁶⁾. The Norwegian authorities have not found any documentation indicating that the loan has been renegotiated as alleged by the complainants, save for the modification of the interest rate in 2004 ⁽²⁷⁾.

4.3. **Measure 2 – municipal guarantee**

- (24) On 7 September 1999, the Municipality granted a guarantee in favour of TS, in order for TS to secure a loan from Nordea. The purpose of the loan was to finance the construction of hall F. The guarantee was limited to 50 % of the loan balance with a limit of NOK 28 million (approximately EUR 2,89 million). The guarantee is of a secondary nature. That is, Nordea would have to initiate a procedure for the liquidation of TS' assets, before it could have recourse to the guarantee.
- (25) According to the Norwegian authorities' best estimate, the interest rate obtainable without the guarantee corresponds to an addition of 0.10 – 0.15 percentage points. The Norwegian authorities have explained that this is because TS is viewed by Nordea as a low-risk debtor. On Nordea's six-point scale, with six representing no risk, TS is and has been rated at five. The reason behind this rating is first, the fact that the majority of the shares in TS is held by a public authority and secondly, TS' low-risk lease agreement with the Municipality represents a substantial part of its revenues. Further, a guarantee of this nature is of marginal value to the bank, as the mandatory capital requirements are similar for loans without such partial and limited guarantee ⁽²⁸⁾. The guarantee is still in effect. It expires in 2031 ⁽²⁹⁾. At the end of 2016, it covered the outstanding balance of NOK 9 260 000 (approximately EUR 956 500).
- (26) The complainants have alleged that the guarantee was not granted on market terms and therefore provided an advantage to TS.
- (27) The Norwegian authorities state that any advantage resulting from the guarantee is at most marginal and further refer to marginal effects of the measure on the conditions of cross-border investment or establishment ⁽³⁰⁾. The Norwegian authorities maintain that the guarantee should be qualified as existing aid as it was granted more than 10 years ago ⁽³¹⁾.

4.4. **Measure 3 – leasehold agreements**

- (28) In 1980, the Municipality entered into a 40-year leasehold agreement with Trondheim Tennisklubb. The leasehold was transferred to Nidarøhallen A/S (now TS) in 1991. A second leasehold agreement was concluded in 1989. TS has relied on these leasehold agreements as collateral when entering into a loan agreement with Nordea ⁽³²⁾.
- (29) According to the Norwegian authorities, the leasehold agreements are governed by the Norwegian Ground Lease Act ⁽³³⁾ and established case-law.
- (30) To offer collateral on a leasehold agreement does not require the permission from the lessor (the owner) under the Ground Lease Act, the Land Registration Act ⁽³⁴⁾ or the leasehold agreement.
- (31) The Norwegian authorities have stated that the leasehold agreements were concluded before the entry into force of the EEA Agreement ⁽³⁵⁾.

⁽²⁶⁾ Document No 859501, p. 20.

⁽²⁷⁾ Document No 874440, p. 6.

⁽²⁸⁾ Document No 859501, p. 14.

⁽²⁹⁾ Document No 859501, p. 14.

⁽³⁰⁾ Document No 859501, p. 22.

⁽³¹⁾ Document No 859501, p. 23.

⁽³²⁾ Document 1054294. See section 4.10.

⁽³³⁾ *Lov om tomtefeste (tomtefesteloven)* LOV-1996-12-20-106. The Norwegian authorities have explained that the conclusion of leasehold agreements and the contractual relationship between the landowner/lessor and the lessee was regulated for the first time in a statute from 1975, which entered into force on 1 January 1976. A new Ground Lease Act was enacted in 1996 and entered into force on 1 January 2002.

⁽³⁴⁾ *Lov om tinglysning (tinglyssingsloven)* LOV-1935-06-07-2.

⁽³⁵⁾ Document No 887522, p. 4.

4.5. **Measure 4 – lease agreements concluded from 1999 to 2017**

- (32) Most of the capacity of Trondheim Spektrum has traditionally been used for the purpose of sport clubs on the basis of lease agreements concluded between TS and the Municipality. The Municipality has leased the facility since it opened in 1963.
- (33) The Municipality formalised a principle of cost-free facilities for the benefit of the Municipality's sport clubs in 2004. This was done to facilitate the participation of sport activities irrespective of the income level of individual families. From then on, the sport clubs did not pay for its use, neither to the Municipality nor to TS.
- (34) The Municipality rented the facilities from Trondheim Spektrum for approximately NOK 12 million per year from 1990 until 2002. In 2002, the lease agreement was amended as the Municipality required more capacity. The variations of rent paid is a result of the capacity increase with the construction of hall F, and the implementation of a new model for calculating the agreed utilisation of the facility ⁽³⁶⁾.
- (35) The Norwegian authorities have explained that the level of rent takes into account the cost structure of TS. The historical rent was set on the basis of the level established in 1989 and 1990, which historically reflected the required cash flow for TS to pay off debt and continue operations on the proportion of the facility occupied by the sport clubs ⁽³⁷⁾.
- (36) The lease agreement was not formalized until February 1995. The lease agreement entered into in 1995 does not specify the number of hours and/or percentage of occupation of the sport clubs' use of the facility. These specifications were introduced and further developed in the agreements entered into for 1999 onwards ⁽³⁸⁾.
- (37) The following lease agreements have been concluded since 1999:
- a. Lease agreement 2000 – 2002.
 - b. Lease agreement 2002 – 2006.
 - c. Lease agreement 2007 – 2008.
 - d. Lease agreement 2009 – 2010.
 - e. Lease agreement 2011 (renewed annually) ⁽³⁹⁾.
- (38) The Norwegian authorities have provided the following information regarding the leased capacity ⁽⁴⁰⁾:

Year	Rent paid (NOK)	Hours rented
1999	11 200 000	Not given
2000	11 200 000	13 650
2001	11 200 000	13 650
2002	11 200 000	17 300
2003	14 000 000	17 300
2004	14 000 000	17 300
2005	14 300 000	17 300
2006	14 500 000	17 300

⁽³⁶⁾ Document 874440, p. 5.

⁽³⁷⁾ Document 874440, p. 10.

⁽³⁸⁾ Document 859501, p. 14.

⁽³⁹⁾ Document No 859501, p. 14–15. However, it can be observed that there was a reduction in the capacity in 2016. This indicates that amendments were made at least that year. The Norwegian authorities have explained that this is due to the renovation of TS (Document 874440, p. 9).

⁽⁴⁰⁾ Document 859501, p. 15.

Year	Rent paid (NOK)	Hours rented
2007	14 700 000	12 500
2008	14 000 000	12 500
2009	14 300 000	12 500
2010	14 443 000	12 500
2011	14 088 000	12 500
2012	14 234 000	12 500
2013	14 234 000	12 500
2014	14 234 000	12 500
2015	14 679 522	12 500
2016	14 105 196	11 650

- (39) According to the terms of the lease agreements, the capacity of Trondheim Spektrum should be reserved for the sport clubs, from 1 September to 1 May each year, during the afternoon on weekdays from 16:00 to 23:00 and on weekends from 09:00 to 22:00. TS can therefore offer Trondheim Spektrum's capacity outside of these hours and outside the said time of year.
- (40) Furthermore, the lease agreements provide that TS can reclaim, subject to the terms laid down in the lease agreement, up to 2 000 hours annually during the period from 1 September to 1 May. TS can therefore use the facilities, which are otherwise reserved under the lease agreements for other purposes, for those specific hours. The Norwegian authorities have explained that TS has reclaimed 945 – 2 173 hours annually from 2010 to 2017 ⁽⁴¹⁾. The Norwegian authorities explained that there is no mechanism for the reduction of the overall rent when TS reclaims rented hours ⁽⁴²⁾.
- (41) The complainants have argued that the rent is above market terms. That is, the rent is based on the needs of TS, and not the capacity needed by the Municipality. The complainants allege that the rental fee has never been based on arm's length negotiations, but decided unilaterally by the municipal board of the Municipality.
- (42) According to the Norwegian authorities, the rent paid to TS by the Municipality has been market conform and thus does not entail state aid. Were the Authority to conclude differently, the Norwegian authorities argue that the lease agreement forms part of an existing aid scheme. Furthermore, any new aid would, in any event, be compatible with the functioning of the EEA Agreement.
- 4.6. Measure 5 – lease agreement of 2019 – notification**
- (43) As set out in paragraph (11) above, the Norwegian authorities have notified the lease agreement of 2019.
- (44) TS and the Municipality have concluded a new lease agreement, which is set to enter into force on 1 December 2019. The agreement is conditional upon being in line with market terms. The agreement allows for adaptations by the Municipality, in order to conform to the market economy investor principle, should the Authority so require ⁽⁴³⁾. The agreement will expire on 30 April 2035.
- (45) The Norwegian authorities have explained that this lease agreement is based on the same principles underlying previous lease agreements. The Norwegian authorities have further explained that the new lease agreement represents a substantial increase in the capacity made available for the sport clubs.

⁽⁴¹⁾ The Norwegian authorities were not able to provide data from before 2010.

⁽⁴²⁾ Document 896727, p. 6.

⁽⁴³⁾ Article 12 of the 2019 lease agreement. Norwegian: 'Denne avtalen forutsettes å være inngått på markedsmessige vilkår. Det tas forbehold om at avtalen vil – forut for og i avtaleperioden – justeres for å tilfredsstillе eventuelle føringer/krav fra EFTAs overvåkningsorgan (ESA), og/eller andre offentlige myndigheter. Dette for at avtalen til enhver tid skal tilfredsstillе markedsinvestorprinsippet.' Document No 887522, p. 7.

- (46) A total of 16 848 hours yearly is rented under the new lease agreement, compared to 12 500 hours in the past. The new lease agreement represents an increase in the rent per hours from approximately NOK 1 200 to 1 700 (approximately EUR 124 to 176). The reason for this increase is twofold: First, the historical rent paid by the Municipality was set on the basis of the level established in 1989 and 1990, and has not been subject to adjustments. Second, the construction costs associated with providing flexibility and allowing for multisport-use results in the operating costs per square metre exceeding by far the square metre cost of the existing venue.
- (47) Both complainants have argued that the rent in the new lease agreement is above market terms, because it is based on TS' needs and not the capacity needed by the Municipality. The complainants allege that the rental fee is not based on arm's length negotiations, but set in order to cover the construction cost of the expansion of Trondheim Spektrum.
- (48) One of the complainants has further alleged that the main cost elements of the extension and renovation project is tied to requirements related to activities other than the activities covered by the lease agreements, such as concerts, professional sports events and fairs. One of the complainants claims that the division of costs between the different activities is therefore not correct, as the needs of the sport clubs could have been met with much less costs.
- (49) According to the Norwegian authorities, the rent paid to TS by the Municipality under the new lease agreement is market conform, and thus does not entail state aid. Should the Authority be unable to exclude the presence of state aid in the new lease agreement, the Norwegian authorities have notified the lease agreement as compatible aid under Article 61(3)(c) of the EEA Agreement.

4.7. **Measure 6 – capital increase linked to new and unexpected costs – block exemption**

- (50) As set out in paragraph (12) above, on 10 December 2018, the Norwegian authorities submitted a GBER information sheet⁽⁴⁴⁾, concerning an *ad hoc* aid to TS for an aid amount of NOK 55 million (approximately EUR 5,68 million) in form of a capital increase. The Norwegian authorities have provided the capital increase to TS under Article 55 of the General Block Exemption Regulation ('GBER').
- (51) Due, in particular, to an increase in the project scope in 2018, the budget increased to NOK 591 million (approximately EUR 61,05 million). The Norwegian authorities have explained that TS cannot cover the additional costs through its existing means or through additional market financing. It therefore applied for the capital increase on 6 July 2018.
- (52) One of the complainants alleges that the capital increase is not compliant with all of the conditions set out in Chapter I of the GBER.

4.8. **Measure 7 – financing of infrastructure costs**

- (53) On 14 March 2017, the City Council adopted a zoning plan for the area where TS is located and the surrounding park area. The process was initiated by TS with the aim of expanding the facility into a multi-function facility, feasible for concerts and large sport events, and with increased capacity for sport clubs, trade fairs and congresses.
- (54) The City Council adopted the principle of full transfer of expenses in 1993, which sets out that building projects must carry all infrastructure costs that are a consequence of the project. Which costs this principle comprises must be in line with Section 17-3, third paragraph of the Planning and Building Act, which regulates what a development agreement must include⁽⁴⁵⁾.
- (55) The Norwegian authorities have explained that a zoning plan forms the basis for a project such as the expansion of Trondheim Spektrum⁽⁴⁶⁾. The zoning plan – including use of procedural orders⁽⁴⁷⁾ (*rekkefølgekrav*) – does not impose any economic obligations on the developer, but provides for the use of the area relating to the project and indicates what (public) infrastructure needs to be in place prior to the implementation of the project⁽⁴⁸⁾.

⁽⁴⁴⁾ Case No 82883, GBER 30/2018/Sports.

⁽⁴⁵⁾ Document No 874440, p. 20-25. The detailed zoning plan for part of Nidarø was adopted by the City Council on 14 March 2017 in case 25/17.

⁽⁴⁶⁾ The Norwegian authorities refer to Section 11 of *lov om planlegging og byggesaksbehandling (plan- og bygningsloven)* LOV-2008-06-27-71.

⁽⁴⁷⁾ 'Procedural orders' are requirements relating to the order in which work shall be carried out to ensure the establishment of public services, technical infrastructure and green structures before use is made of areas and the point in time when areas may be used for building and construction purposes, including requirements relating to the order in which development works shall be carried out. See Section 11-9 of the Planning and Building Act, referred to in footnote 46.

⁽⁴⁸⁾ The Norwegian authorities refer to section 18 of the Planning and Building Act.

- (56) The Planning and Building Act sets limits on the developer's maximum financial contribution to the public infrastructure measures that are required under the zoning regulations. The main criterion for cost allocation under a development agreement is that the measure must have a direct factual relationship with the development; it must be necessary for the implementation of the project. Consequently, only public infrastructure measures that result from the project may potentially be imposed as obligations on the developer. On the other hand, infrastructure works that the Municipality would need to implement also in the absence of the project, cannot be imposed on the developer ⁽⁴⁹⁾.
- (57) In addition to the first criterion for cost allocation, the contribution from the developer to the measure must be proportionate to the size and the type of the development or project.
- (58) The Norwegian authorities have explained that the Municipality will, for each project, cover the costs of measures that would have to be implemented regardless of the project, but for which the project affects the timing of when the measures are implemented. Such costs relate to infrastructure that is of a general character, benefitting the population as a whole.
- (59) The Norwegian authorities have explained that a proportionality assessment must be carried out in each case. The eventual conclusion of a development agreement and the allocation of costs entails a degree of discretion on behalf of the Municipality, which must take into consideration the legal framework, as well as the nature of the project ⁽⁵⁰⁾.
- (60) One of the complainants argues that the Municipality has relieved TS from infrastructure costs that a developer would normally have to bear in relation to this type of constructions and has therefore granted an advantage to TS.
- (61) The Norwegian authorities have provided information regarding the distribution of the costs between the TS and the Municipality ⁽⁵¹⁾.
- (62) According to the Norwegian authorities, the connection from Nidarø to Ilen Church will be developed. The Norwegian authorities have stated that the measure forms part of what may be described as a recreational area network for the use of the general public and that therefore it cannot legally order the developer to assume the costs in that respect.
- (63) The Norwegian authorities have further explained that the upgrade of Klostergata is a direct consequence of the development. However, the Municipality assumes the implementation responsibility and will cover the costs connected to roads and archaeological excavations; TS will pay a contribution of NOK 20 million. This is because the Municipality would in any case need to renew the water and sewage pipes in parts of the street.
- (64) The Norwegian authorities have further explained that green areas and a public park will be developed, i.e. a vegetation belt, a park, a walking path and public squares. The Norwegian authorities have stated that this is TS' responsibility. The total amount was estimated at NOK 74 million (approximately EUR 7,64 million), but has been lowered to NOK 39 million (approximately EUR 4,03 million). TS' share of this costs is set at NOK 26 million (approximately EUR 2,66 million), excluding VAT. According to the Norwegian authorities, the calculation of TS' contribution is limited as allowed by Section 17-3, third paragraph of the Planning and Building Act.
- (65) In the view of the Norwegian authorities, infrastructure projects financed by the Municipality do not represent financing in violation of the principle of full transfer of costs in light of the modification mandated by Section 17-3, third paragraph of the Planning and Building Act. Furthermore, the Norwegian authorities do not see that the financial contribution by the local authority may be classified as illegal state aid, because the costs could not have been transferred to the developer in any event.
- (66) The Norwegian authorities argue that the infrastructure works, to be partly financed by the Municipality, relate to activities that public authorities normally perform in the exercise of their public powers and do not consist in offering goods and services on a market ⁽⁵²⁾. According to the Norwegian authorities, the costs assumed by the Municipality do not entail that TS pays less than legally required. Furthermore, the infrastructure is of a general character and will benefit the population as a whole.

⁽⁴⁹⁾ Document No 1059846, p. 2.

⁽⁵⁰⁾ Document No 1059846, p. 2.

⁽⁵¹⁾ Document No 874440, p. 20 – 25 and Documents No 1059842 to 1059848. The detailed zoning plan for part of Nidarø was adopted by the City Council on 14 March 2017 in case 25/17.

⁽⁵²⁾ The Norwegian authorities refer to paragraph 203 of the Authority's Guidelines on the notion of State aid as referred to in Article 61(1) of the EEA Agreement ('NoA'), in this regard and Commission Decision of 8.1.2016. State aid No SA.36019 – Belgium – Financing of road infrastructure in the vicinity of a real estate project – Uplace, paragraph 38.

4.9. **Measure 8 – funds from the Gaming Fund**

- (67) The Gaming Fund scheme is administered by Norsk Tipping AS. The funds stemming from Norsk Tipping AS are gaming funds collected, administered and distributed on the basis of the Gaming Act ⁽⁵³⁾ that entered into force on 1 January 1993.
- (68) Applications for grants from the Gaming Fund scheme are processed and assessed in accordance with the provisions laid down by the Ministry of Culture relating to grants and allocations for sports and physical activities. The goal of the scheme is to facilitate sports and physical activities for everyone.
- (69) Funds granted for the construction and renovation of sports facilities will contribute to an infrastructure that provides the population with the opportunity to take part in individually organised activities and activities under the supervision of sport clubs.
- (70) As from 1994, TS has received grants from the Gaming Fund Scheme ⁽⁵⁴⁾.
- (71) The Norwegian authorities emphasise that the existing Gaming Fund scheme has not been materially altered since it was last assessed by the Authority in the Vålerenga case ⁽⁵⁵⁾ and that the grants in favour of TS have been awarded in accordance with the provisions of the scheme ⁽⁵⁶⁾.

4.10. **Measure 9 – implicit guarantee inherent in a loan agreement between Nordea and TS**

- (72) On 11 December 2017, TS signed a loan agreement for NOK 490 million with Nordea ⁽⁵⁷⁾. Nordea will provide the working capital during the construction period. The Norwegian authorities have explained that the Municipality is not a party to the loan agreement nor are there any contractual obligations that require the Municipality to provide financing or capital to TS ⁽⁵⁸⁾.
- (73) However, the loan agreement includes the following statements ⁽⁵⁹⁾:

‘Nordea has placed considerable weight on the fact that Trondheim Spektrum AS intends to make structural changes in the company or other measures that increase the possibility that the municipality of Trondheim, without acting contrary to the law, if necessary, can provide a guarantee to Nordea that reduces the risk of cost overruns.’

‘Nordea has also placed great weight on the ownership of Trondheim municipality and the Executive Board’s decision on 25 June 2015 in case 144/14, which states in paragraph two that the municipality of Trondheim, as the majority owner of Trondheim Spektrum, is ready to assume the necessary financial responsibility resulting from the renovation and development of Trondheim Spektrum.’ (Unofficial translation)

- (74) These statements relate to a clause in the loan agreement which states under ‘other terms’ ⁽⁶⁰⁾:

‘The risk resulting from any cost overruns occurring during the construction period and, which the credit customer himself cannot pay: Trondheim Spektrum AS will make structural changes in the company or take other measures, which will make it possible for Trondheim Municipality, without coming into conflict with the legislation, if necessary, to provide a guarantee to Nordea.’

⁽⁵³⁾ Lov om pengespill (pengespilloven) LOV-1992-08-28-103.

⁽⁵⁴⁾ Document No 859501, p. 16.

⁽⁵⁵⁾ The Authority’s Decision No 225/15/COL of 10 June 2015 raising no objections to aid in the form of a transfer of land to Vålerenga Fotball.

⁽⁵⁶⁾ Document No 887522, p. 6.

⁽⁵⁷⁾ Document No 1054294.

⁽⁵⁸⁾ Document No 1054298, p. 6.

⁽⁵⁹⁾ Document No 1054294, Loan Agreement between Nordea and TS, dated 11 December 2017, page 1, paragraphs 5 and 6. Unofficial translation. Norwegian: ‘Nordea har lagt betydelig vekt på at Trondheim Spektrum AS har til hensikt å gjøre selskapsendringer eller andre tiltak som åpner muligheten for at Trondheim kommune, uten å komme i strid med lowerket, om nødvendig kan stille en garanti overfor Nordea som reduserer risikoen ifm kostnadsoverskridelser.’/‘Nordea har for øvrig lagt sterk vekt på eierskapet fra Trondheim kommune og vedtaket i formannskapet datert 25. juni 2014 i sak 144/14, hvor det blant annet fremgår av punkt 2 at Trondheim kommune, som største eier av Trondheim Spektrum AS, er innstilt på å ta det nødvendige økonomiske ansvaret som følger av rehabilitering og utvikling av Trondheim Spektrum.’

⁽⁶⁰⁾ Document No 1054294, Loan Agreement between Nordea and TS, dated 11 December 2017, p. 5, ‘Other terms’ – bullet point 3. Unofficial translation. Norwegian: ‘Risikoen som følge av at det oppstår kostnadsoverskridelser i byggeperioden og kredittkunden selv ikke kan betale disse: Trondheim Spektrum AS vil gjøre selskapsendringer eller andre tiltak som åpner muligheten for at Trondheim kommune, uten å komme i strid med lowerket, om nødvendig kan stille garanti overfor Nordea.’

(75) Under the same heading, the following clause states ⁽⁶¹⁾:

‘The lease agreement with Trondheim Municipality of 26.10.2017 cannot be changed/reduced without Nordea’s prior written consent.’

(76) Finally, under the heading ‘Change of ownership – mandatory early repayment’ ⁽⁶²⁾ the loan agreement states ⁽⁶³⁾:

‘It is a condition for entering into and maintaining the Construction Loan Agreement that Trondheim Municipality owns at least 77,93 % of the credit customer and maintains its ownership unchanged.

In the event that the ownership composition changes, without Nordea’s prior written consent, the Construction Loan and any outstanding amount shall be repaid as specified in clause 11 (early maturity of the construction loan).’

(77) TS and Nordea had previously signed a loan agreement dated 27 July 2017. The agreement contained a condition that any construction cost excess during the construction period should be covered either by TS or the Municipality. The loan agreement was co-signed by the City Executive of Finance. That agreement therefore contained clauses regarding the Municipality’s responsibility in respect of any project overruns as well as obligations in respect of the lease agreement which at that time had not been finalised ⁽⁶⁴⁾.

(78) The co-signing of the loan agreement was later deemed a municipal guarantee pursuant to section 51 of the Municipality Act. The City concluded that the guarantee, in order to be effective, required state approval. The guarantee would, for various reasons, probably not obtain such approval and therefore the Chief City Executive was advised to promptly inform Nordea that the Municipality could not be party to the loan agreement. This agreement is void and does not apply between the parties. TS and Nordea therefore signed the current loan agreement without the official involvement of the Municipality.

5. The presence of state aid

5.1. Introduction – existing vs. new aid

(79) As set out above, several alleged aid measures granted to TS are at stake. However, in the present decision the Authority will not assess further the nature of potential aid measures, which would constitute existing aid – either individual aid or aid schemes – within the meaning of Article 1(b) of Part II of Protocol 3 to the Agreement between the EFTA States on the Establishment of a Surveillance Authority and a Court of Justice (‘Protocol 3 SCA’).

(80) Existing aid is subject to a different procedural framework compare to new aid ⁽⁶⁵⁾. Furthermore, existing aid measures are not subject to a repayment obligation.

5.1.1. Measure 1 – the municipal loan

(81) The municipal loan was granted to TS in 1992. In case 113/92 ⁽⁶⁶⁾, the City Council adopted a decision to issue bonds to enable TS, through a new loan, to pay off its existing loans. The Authority therefore considers that any aid entailed in the municipal loan would be individual aid awarded to TS ⁽⁶⁷⁾. The terms of the loans were modified in 2004.

(82) According to Article 15(1) of Part II of Protocol 3 SCA, the powers of the Authority to recover aid shall be subject to a limitation period of 10 years. According to Article 15(3) of Part II of Protocol 3 SCA, any aid with regard to which the limitation period has expired, shall be deemed to be existing aid ⁽⁶⁸⁾.

⁽⁶¹⁾ Document No 1054294, Loan Agreement between Nordea and TS, dated 11 December 2017, p. 5, ‘Other terms’ – bullet point 4. Unofficial translation. Norwegian: ‘Leieavtalen med Trondheim kommunea av 26.10.2017 kan ikke endres/redueres uten Nordea forutgående skriftlige samtykke.’

⁽⁶²⁾ Norwegian: ‘eierskifte – obligatorisk førtidig tilbakebetaling’.

⁽⁶³⁾ Document No 1054294, Loan Agreement between Nordea and TS, dated 11 December 2017, p. 4. Unofficial translation. Norwegian: ‘Det er et vilkår for inngåelse og opprettholdelse av Byggekredittavtalen, at Trondheim Kommune eier minst 77,93 % av Kredittkunden, og opprettholder sin eierandel uendret. For det tilfellet at eiersammensetningen endres, uten Nordeas forutgående skriftlige samtykke, skal Byggekredit-ten og ethvert utestående tilbakebetales som angitt i klausul 11 (Førtidig forfall av byggekredit-ten).’

⁽⁶⁴⁾ Document No 1054298, p. 5.

⁽⁶⁵⁾ Within the meaning of Article 1(c) of Part II of Protocol 3 SCA.

⁽⁶⁶⁾ Documents No 859501, p. 13, and 859503, p. 76.

⁽⁶⁷⁾ According to Article 1(e) of Part II of Protocol 3 SCA, “‘individual aid’ shall mean aid that is not awarded on the basis of an aid scheme and notifiable awards of aid on the basis of an aid scheme’.

⁽⁶⁸⁾ See also Article 1(b)(iv) of Part II of Protocol 3 SCA, according to which ‘existing aid’ is ‘aid which is deemed to be existing aid pursuant to Article 15 of this Chapter’.

- (83) The limitation period begins on the day on which the unlawful aid is awarded to the beneficiary either as individual aid or as aid under an aid scheme ⁽⁶⁹⁾.
- (84) As the municipal loan was granted to TS in 1992, the limitation period has expired. This would be the case even if the limitation period were to be calculated from the date of the last modification of the loan in 2004. Further, the loan was fully repaid in 2014. Any potential aid granted through the measure shall therefore be deemed to be existing aid. Moreover, as the loan was granted to TS in 1992, it would also be aid, which existed before the entry into force of the EEA Agreement and is still applicable after the entry into force of the EEA Agreement. Any potential aid granted through the measure would therefore also be existing aid within the meaning of Article 1(b)(i) of Part II of Protocol 3 SCA.

5.1.2. *Measure 2 – the municipal guarantee*

- (85) The Authority considers that any aid inherent in the guarantee would be individual aid awarded to TS. The Municipality granted the guarantee to TS in 1999 for TS to secure a loan(s) from Nordea. The guarantee was, according to the information provided by the Norwegian authorities, used in 2000 and 2001. The purpose of the loan was to finance the construction of hall F. The guarantee is still in effect and expires in 2031.
- (86) As the municipal guarantee was awarded to TS in 1999, the limitation period of 10 years under Article 15(1) of Part II of Protocol 3 SCA has expired ⁽⁷⁰⁾. According to Article 15(3) of Part II of Protocol 3 SCA any potential aid granted through the measure shall therefore be deemed to be existing aid.

5.1.3. *Measure 3 – the leasehold agreements*

- (87) The leasehold agreements were concluded in 1980 and 1989 respectively. The leasehold agreement between Trondheim commune and Nidarøhallen A/S (now TS) was concluded in 1989 for a duration of 50 years. In 1980, the Municipality entered into a 40-year leasehold agreement with Trondheim Tennisklubb. Trondheim Tennisklubb financed and constructed Hall G of Trondheim Spektrum. The ownership of Hall G, including the leasehold, was transferred to Nidarøhallen A/S (now TS) in 1991 ⁽⁷¹⁾.
- (88) The Authority considers that any aid granted through these leasehold agreements, including their later use as a collateral, would constitute individual aid, which existed prior to the entry into force of the EEA Agreement. According to Article 1(b)(i) of Part II of Protocol 3 SCA, the measures would therefore constitute existing aid.

5.1.4. *Conclusion – measures 1, 2 and 3*

- (89) As any potential state aid granted through measures 1, 2 and 3 would seem to constitute existing aid, within the meaning of Article 1(b) of Part II of Protocol 3 SCA, the Authority will not further assess the state aid character of these measures in the present decision.

5.1.5. *Measure 8 – aid granted under the Gaming Fund scheme*

- (90) The funds stemming from Norsk Tipping AS are gaming funds collected, administered and distributed on the basis of the Gaming Act 1992 that entered into force on 1 January 1993, before the entry into force of the EEA Agreement.
- (91) The Authority considered in its Decision No 537/09/COL of 16 December 2009 ⁽⁷²⁾ that the activities of Norsk Tipping AS constituted an existing aid scheme. The Norwegian authorities have confirmed that no amendments have been made to the scheme since that time. The Authority considers that the funds granted to TS from Norsk Tipping AS are an application of an existing aid system. Existing aid also covers individual aid awards, which have been granted on the basis of an existing aid scheme ⁽⁷³⁾. Therefore, the Authority will not further assess the aid character of the measure in this decision. However, the Authority will take into account the contribution from the gaming funds in any compatibility assessment it may carry out in relation to the measures included in the scope of this decision.

⁽⁶⁹⁾ Article 15(2) of Part II of Protocol 3 SCA.

⁽⁷⁰⁾ This would be the case even if the limitation period would be calculated from the date of when the guarantee was last used in 2001.

⁽⁷¹⁾ Document No 887522, p. 5.

⁽⁷²⁾ Available at <http://www.eftasurv.int/media/decisions/537-09-COL.pdf>. Further, see the Authority's Decision No 225/15/COL of 10 June 2015 raising no objections to aid in the form of a transfer of land to Vålerenga Fotball, paragraph 57.

⁽⁷³⁾ Case E-14/10 *Konkurrenten.no AS v ESA* [2011] EFTA Ct. Rep. 266, paragraph 53.

5.1.6. Measure 4 – lease agreements concluded from 1999 to 2017

5.1.6.1. Introduction

- (92) The Norwegian authorities have argued that, should the Authority entertain any doubts concerning potential advantages in the lease agreements, the lease agreements concluded from 1999 to 2017 should be considered to form part of an existing aid scheme that predates the EEA Agreement. The Norwegian authorities have stated that the Municipality leased the facilities since its opening in 1963. However, the lease agreements were never formalised before 1995 ⁽⁷⁴⁾.
- (93) One of the complainants has argued that the lease agreements cannot be considered to form part of an existing aid scheme. The complainant refers to the fact that there is no law or regulation that obliges the Municipality to lease facilities for sports. According to the complainant, the recent municipal decision regarding the new and twice as high lease, illustrates the margin of discretion inherent in the conclusion of a new lease agreement. In any case, the new lease would have represented a significant amendment to the aid scheme as it entails twice as much aid as before. The complainant did not elaborate further on this issue since, in its view, the financing of the operation of the premises cannot constitute an existing aid scheme in the first place ⁽⁷⁵⁾.
- (94) The Authority takes the preliminary view that the lease agreements concluded from 1999 to 2017 do not constitute an aid scheme, for the following reasons.
- (95) Article 1(d) of Part II of Protocol 3 SCA sets out two definitions of an aid scheme:
- “aid scheme” shall mean any act on the basis of which, without further implementing measures being required, individual aid awards may be made to undertakings defined within the act in a general and abstract manner and any act on the basis of which aid which is not linked to a specific project may be awarded to one or several undertakings for an indefinite period of time and/or for an indefinite amount’. (emphasis added)
- (96) The presence of an aid scheme can be based on either of those two definitions.
- #### 5.1.6.2. The first definition under Article 1(d) of Part II of Protocol 3 SCA
- (97) The first definition has three cumulative criteria, defining an aid scheme as (i) any act on the basis of which aid can be awarded, (ii) which does not require any further implementing measures, and (iii) which defines the potential aid beneficiaries in a general and abstract manner.
- (98) The Norwegian authorities first note that the main purpose underlying the construction and ongoing extension of Trondheim Spektrum was to create facilities that the municipality, or more precisely, the local Sports Council, would then distribute among the sport clubs. If not used by the sport clubs, Trondheim Spektrum’s facilities would remain unused throughout most of the year. At the same time, it would be inconceivable for TS to run a balanced budget without receiving the lease income from the Municipality, which acquires this capacity for the sole purpose of providing its citizens with free access to sports and leisure activities.
- (99) The Norwegian authorities have referred to an administrative practice and the principles underlying the lease agreements, which have remained unaltered since the entry into force of the EEA Agreement. Those are the leasing of, in principle, all of Trondheim Spektrum’s suitable capacity during 8 months of the year, the possibility for TS to offer some of this capacity on the market for third parties and at a price that is periodically adjusted to reflect, in particular, extensions of Trondheim Spektrum’s capacity.
- (100) In the view of the Norwegian authorities, this mechanism, even if not strictly legally binding, could be regarded as an ‘act’ which also defines the potential aid beneficiary, as required by Article 1(d) of Part II of Protocol 3 SCA ⁽⁷⁶⁾.
- (101) The Norwegian authorities have argued that while the Municipality negotiates the new lease contracts with TS upon expiry of the previous one, it could not deviate from the mechanism without endangering its capacity to deliver sports and leisure possibilities to its citizens. As a result, there have only been minor adaptations to the lease agreements over the years. Notwithstanding the fact that the lease agreement falls – through its responsibility for the annual budget – under the oversight of the City Council, the possible modifications are rather of a ‘technical application’ based on the principles of the act, and do not, in the view of the Norwegian authorities, convey sufficient discretion upon the Municipality to be considered as implementing measures ⁽⁷⁷⁾.

⁽⁷⁴⁾ Document No 859501, p. 23.

⁽⁷⁵⁾ Document No 868182, p. 4.

⁽⁷⁶⁾ Document No 859501, p. 24.

⁽⁷⁷⁾ The Norwegian authorities refer to the Authority’s Decision No 519/12/COL of 19 December 2012 closing the formal investigation procedure into potential aid to AS Oslo Sporveier and AS Sporveisbussene, paragraph 180.

(102) As the Norwegian authorities have stated, existing ‘aid schemes’ have been held to encompass non-statutory customary law ⁽⁷⁸⁾ and administrative practice related to the application of statutory ⁽⁷⁹⁾ and non-statutory law ⁽⁸⁰⁾. In one case, the Commission found that an aid scheme relating to *Anstaltslast and Gewährträgerhaftung* was based on the combination of an unwritten old legal principle combined with widespread practice across Germany ⁽⁸¹⁾.

(103) In a recent judgment, the General Court made the following observations on the basis of the definition of an aid scheme in Article 1(d) of Regulation (EC) No 2015/1589 ⁽⁸²⁾, as interpreted by case-law ⁽⁸³⁾:

‘First, if individual aid awards are made without further implementing measures being adopted, the essential elements of the aid scheme in question must necessarily emerge from the provisions identified as the basis for the scheme.

Secondly, where the national authorities apply that scheme, those authorities cannot have any margin of discretion as regards the determination of the essential elements of the aid in question and whether it should be awarded. For the existence of such implementing measures to be precluded, the national authorities’ power should be limited to the technical application of the provisions that allegedly constitute the scheme in question, if necessary after verifying that the applications meet the pre-conditions for benefiting from that scheme.

Thirdly, it follows from Article 1(d) of Regulation (EC) No 2015/1589 that the acts on which the aid scheme is based must define the beneficiaries in a general and abstract manner, even if the aid granted to them remains indefinite.’

(104) In the case at hand, there is no legal obligation on the Municipality to enter into a lease agreement with TS. Nor is there any legislation which provides the framework under which the lease agreements are made. Furthermore, it appears that the Municipality has, at least on some occasions, decided unilaterally how much rent it pays to TS under the lease agreements ⁽⁸⁴⁾. The complainants allege that the rent has never been based on arm’s length negotiations but decided unilaterally by the Municipal Board of the Municipality.

(105) The alleged aid measure in question is the rent paid above market terms to TS under the lease agreement. If the Municipality can decide unilaterally the level of the rent, then that affords it the discretion to decide whether to grant TS the alleged aid or not, as well as the amount of the alleged aid.

(106) It thus appears to the Authority, based on the information provided by the Norwegian authorities so far, that the administrative practice and the principles referred to by the Norwegian authorities do not constitute an ‘act on the basis of which aid can be awarded’. Moreover, it appears to the Authority that the Municipality enjoys discretion when entering into the lease agreements with TS, so that it can determine the essential elements of the potential aid in question. Should that be the case, the second criterion and the first criterion of the first definition under Article 1(d) of Part II of Protocol 3 SCA would not be fulfilled.

(107) Finally, the Norwegian authorities have not explained how the third criterion could be fulfilled by the principles and administrative practice in question.

(108) As all conditions of the first definition must be cumulatively fulfilled, the Authority takes the preliminary view that the lease agreements concluded from 1999 to 2017 do not constitute an aid scheme.

5.1.6.3. The second definition under Article 1(d) of Part II of Protocol 3 SCA

(109) The second definition has three cumulative criteria, defining an aid scheme as (i) any act on the basis of which aid which is not linked to a specific project (ii) may be awarded to one or several undertakings (iii) for an indefinite period of time and/or for an indefinite amount.

⁽⁷⁸⁾ See the Authority’s Decision No 405/08/COL of 27 June 2008 closing the formal investigation procedure with regard to the Icelandic Housing Financing Fund, section II.2.3.1.

⁽⁷⁹⁾ See Commission Decision No E-45/2000 Fiscal exemption in favour of Schiphol Group (OJ C 37, 11.2.2004, p. 13).

⁽⁸⁰⁾ The Authority’s Decision No 491/09/COL of 2 December 2009 Norsk Film group, Chapter II.2 p. 8. See also the Authority’s Decision No 075/16/COL of 20 April 2016 to propose appropriate measures regarding the use of publicly owned land and natural resources by electricity producers in Iceland, paragraph 114, and Decision No 519/12/COL of 19 December 2012 closing the formal investigation into potential aid to AS Oslo Sporveier and AS Sporveisbussene.

⁽⁸¹⁾ See Commission Decision No E-10/2000 State guarantees for public banks in Germany (OJ C 150 22.6.2002, p. 7).

⁽⁸²⁾ Article 1(d) of Regulation (EC) No 2015/1589 corresponds to Article 1(d) of Part II of Protocol 3 SCA.

⁽⁸³⁾ Judgment in *Belgium v Commission*, T-131/16 and T-263/16, EU:T:2019:91, paragraphs 85–88.

⁽⁸⁴⁾ Document No 874440, p. 8.

- (110) The Norwegian authorities have not argued that the alleged aid scheme falls within the second definition of Article 1(d) of Part II of Protocol 3 SCA. The Authority therefore lacks information to assess this.
- (111) However, the Authority notes that in line with the administrative practice and principles referred to by the Norwegian authorities, the lease agreements have been concluded for a specific time period and expire at a certain date. Moreover, the lease agreements set out the rental price for the facilities rented to the Municipality. It therefore appears to the Authority that the third condition would not be fulfilled.
- (112) As all conditions of the second definition must be fulfilled cumulatively, the Authority takes the preliminary view that the lease agreements concluded from 1999 to 2017 do not constitute an aid scheme.

5.1.6.4. Limitation period

- (113) Pursuant to Article 15(1) of Part II of Protocol 3 SCA, the powers of the Authority to recover aid are subject to a limitation period of 10 years. The limitation period shall begin on the day on which the unlawful aid is awarded to the beneficiary either as individual aid or as aid under an aid scheme. Any action taken by the Authority, with regard to the unlawful aid shall interrupt the limitation period⁽⁸⁵⁾.
- (114) In this decision, the Authority will only further assess the potential aid character of the lease agreements for which the limitation period has not expired.
- (115) The General Court has confirmed that a request for information constitutes a measure interrupting the 10-year limitation period⁽⁸⁶⁾. Furthermore, the General Court stated, in relation to an information request from the Commission that: 'When it addresses a request for information to a Member State, the Commission is informing that State that it has in its possession information concerning aid alleged to be unlawful and, if necessary, that that aid will have to be repaid. Accordingly, the simplicity of the request for information does not have the consequence of depriving it of legal effect as a measure capable of interrupting the limitation period'⁽⁸⁷⁾.
- (116) By letter dated 27 March 2017, the Authority sent the first complaint in the case to the Norwegian authorities and invited them to comment on the complaint⁽⁸⁸⁾. By that letter, the Authority informed the Norwegian authorities that it had in its possession information concerning alleged unlawful state aid and invited them to provide their comments. The Authority therefore considers that by sending the first complaint to the Norwegian authorities, it took action within the meaning of Article 15(2) of Part II of Protocol 3 SCA, and therefore interrupted the limitation period on 27 March 2017.
- (117) Accordingly, the lease agreements for which the limitation period has not expired, would appear to be following:
- (a) Lease agreement 2007 – 2008;
 - (b) Lease agreement 2009 – 2010; and
 - (c) Lease agreement 2011 (which has been renewed annually).
- (118) This is because it would seem from the information provided by the Norwegian authorities that the lease agreement entered into force on 1 January 2008⁽⁸⁹⁾, which in the absence of any indication to the contrary should be taken as the day any aid was granted under the agreement. However, it appears that the lease agreement listed by the Norwegian authorities, as preceding the 2007 – 2008 lease agreement expired on 31 December 2006. The Authority thus lacks information regarding the lease agreement in force during the year 2007. Moreover, the Authority does not have information on when the lease agreement of 2007 – 2008 was signed, and on whether the date of signing could be the date that any aid was granted under the agreement.
- (119) The Authority invites the Norwegian authorities to submit further information in this regard.

⁽⁸⁵⁾ Article 15(2) of Part II of Protocol 3 SCA.

⁽⁸⁶⁾ See judgment in *Scott v Commission*, T-366/00, EU:T:2003:113, paragraph 60: 'It follows that the mere fact that the applicant was not aware of the existence of the Commission's request for information from the French authorities beginning on 17 January 1997 [...] does not have the effect of depriving them of legal effect vis-à-vis the applicant. Consequently, the letter of 17 January 1997, sent by the Commission before the initiation of the administrative procedure and requesting further information from the French authorities, constitutes, under Article 15 of Regulation (EC) No 659/1999, a measure interrupting the 10-year limitation period'. Article 15 of Council Regulation (EC) No 659/1999 of 22 March laying down detailed rules for the application of Article 93 of the EC Treaty (no longer in force) corresponds to Article 15 of Part II of Protocol 3 SCA.

⁽⁸⁷⁾ Judgment in *Département du Loiret v Commission*, T-369/00, EU:T:2003:114, paragraphs 81 and 82.

⁽⁸⁸⁾ Document No 849708.

⁽⁸⁹⁾ Exhibit Q to Document No 859501.

5.1.7. Conclusion – new vs. existing aid

(120) In light of the above findings, the Authority's further assessment in this decision is limited to potential new aid entailed in measures 4 to 7 and 9, which all post-date the entering into force of the EEA Agreement and where the limitation period has not expired: That is, the lease agreements concluded from 2007 to 2017 (measure 4), the new lease agreement of 2019 (measure 5), the capital increase related to new and unexpected costs (measure 6), the financing of infrastructure costs (measure 7) and the implicit guarantee inherent in the loan agreement between TS and Nordea (measure 9).

5.2. The concept of state aid

(121) Article 61(1) of the EEA Agreement reads as follows:

'Save as otherwise provided in this Agreement, any aid granted by EC Member States, EFTA States or through State resources in any form whatsoever which distorts or threatens to distort competition by favouring certain undertakings or the production of certain goods shall, in so far as it affects trade between Contracting Parties, be incompatible with the functioning of this Agreement.'

(122) The qualification of a measure as aid within the meaning of this provision therefore requires the following cumulative conditions to be met: the measure must (i) be granted by the State or through state resources; (ii) confer an advantage on an undertaking; (iii) favour certain undertakings (selectivity); and (iv) be liable to distort competition and affect trade.

5.3. State resources

(123) Only advantages granted directly or indirectly through state resources can constitute state aid within the meaning of Article 61(1) of the EEA Agreement. State resources include all resources of the public sector, including municipalities⁽⁹⁰⁾.

(124) The transfer of state resources may take many forms, such as direct grants, loans, guarantees, direct investment in the capital of companies, and benefits in kind. A firm and concrete commitment to make state resources available at a later point in time is also considered a transfer of state resources. A positive transfer of funds does not have to occur; foregoing state revenue is sufficient. Waiving revenue which would otherwise have been paid to the State constitutes a transfer of state resources⁽⁹¹⁾.

(125) Measures 4 to 7 and 9 were granted by the Municipality in the form of payments under lease agreements, a capital increase, the reduction of infrastructure costs allegedly borne by a developer and as a potential implicit guarantee inherent in a loan agreement between TS and Nordea. Consequently, the measures entail the transfer of state resources.

5.4. Advantage

5.4.1. Introduction

(126) The qualification of a measure as state aid requires that it confers an advantage on the recipient. An advantage, within the meaning of Article 61(1) of the EEA Agreement, is any economic benefit, which an undertaking could not have obtained under normal market conditions.

5.4.2. Measure 4 – the lease agreements concluded from 2007 to 2017

(127) The Norwegian authorities have argued that the lease agreements concluded from 2007 to 2017 are market conform and therefore do not entail an advantage within the meaning of Article 61(1) of the EEA Agreement. The Norwegian authorities have not, however, put forward further arguments to the effect that the Municipality acted as a market investor, when entering into the lease agreement with TS.

(128) The EEA legal order is neutral with regard to the system of property ownership and does not in any way prejudice the right of EEA States to act as economic operators. However, when public authorities directly or indirectly carry out economic transactions in any form, they are subject to EEA State aid rules. Economic transactions carried out by public bodies (including public undertakings) do not confer an advantage on its counterpart, and therefore do not constitute aid, if they are carried out in line with normal market conditions⁽⁹²⁾.

⁽⁹⁰⁾ Judgment in *Germany v Commission*, C-248/84, EU:C:1987:437, and NoA, paragraph 48.

⁽⁹¹⁾ Judgment in *France v Ladbroke Racing Ltd and Commission*, C-83/98 P, EU:C:2000:248, paragraphs 48 – 51.

⁽⁹²⁾ NoA, p. 73 and 74.

- (129) The Norwegian authorities have noted that given the different sizes, equipment, design and location of other venues in Norway, it is not possible to identify a fully equivalent venue to Trondheim Spektrum⁽⁹³⁾. However, the Norwegian authorities have provided information to support its argument that the lease agreements have been market confirm.
- (130) The Municipality has provided information on how TS' pricing to third parties compares to other venues and information on prices for leasing hall capacity for sports and leisure purposes in other venues.
- (131) The Norwegian authorities have explained that Trondheim Spektrum disposes of two halls larger than 2 000 m² (Hall D and Hall F), which are particularly suited for larger fairs, concerts, conferences and similar events. Depending on the type of event, TS charges approximately NOK 70 000 to NOK 85 000 per day for the larger hall D (approximately EUR 7 230 – 8 780), and NOK 59 000 to NOK 70 000 for the somewhat smaller hall F (approximately EUR 6 100 – 7 230).
- (132) The Norwegian authorities made a comparison with leasing such facilities in other venues in Trondheim. The freemasons lodge in Trondheim, for example, charges a daily rate of only NOK 15 000 to NOK 18 000 (approximately EUR 1 550 – 1 860). This is a somewhat smaller venue, it can accommodate up to 600 persons, whereas Hall F in Trondheim Spektrum has a capacity of more than 1 000 persons.
- (133) According to the Norwegian authorities, venues located in Norwegian cities of comparable sizes charge similar rates. In Stavanger, renting of capacity similar to that of Hall F costs just above NOK 200 000 for four days, whereas Grieghallen in Bergen charges approximately NOK 300 000 for four days (approximately EUR 20 100 and 31 000). TS' prices lie just below Bergen⁽⁹⁴⁾.
- (134) The Norwegian authorities have further referred to Sotra Arena located in the municipality of Fjell, a 25 minutes drive from the city of Bergen, a venue with 12 000 m² indoor capacity. In 2016, this venue was used for trade fairs charging approximately NOK 100 000 to 125 000 for three days (approximately EUR 10 300 – 12 900) for approximately 5 000 to 7 000 m².
- (135) In view of this comparison, the Norwegian authorities state that it would appear that TS' prices for hall capacity, when rented out to third parties, are in line with market prices.
- (136) The Municipality purchases capacity from TS, sports clubs with own facilities, other state authorities (in buildings such as high-schools) and to a very limited degree, from private facilities.
- (137) The hourly rate paid by the Municipality ranges between NOK 350 and 2 046 per hour (approximately EUR 36 and 211). The hourly rate paid to TS is NOK 1 174 (approximately EUR 121)⁽⁹⁵⁾. The Norwegian authorities note that the difference in the prices can be explained by a variety of factors. Also, a number of these venues have been financed (partly) by the State and are contractually bound to provide (some) capacity at fixed rates.
- (138) Other factors, which may explain the relatively large differences in prices, are that not all daytimes are similarly valuable and not all venues are as modern, well equipped and centrally located as Trondheim Spektrum. The Norwegian authorities have explained that all of the foregoing considerations are reasons why some of the capacity that the Municipality purchases from other venues is comparatively cheap⁽⁹⁶⁾.
- (139) The Norwegian authorities provided examples of the rates charged by Vestlandshallen, a sports centre in Bergen. According to the Norwegian authorities, this venue charges approximately the same price to (non-sport club) users as the Municipality pays to TS. This is based on a calculation whereby one of TS' 'hall hours' is for a surface area of 800 m² and comprises 60 minutes. A 'quarter hall' in Vestlandshallen would be approximately 440 m² and cost NOK 940 for 90 minutes (approximately EUR 97). This would result in a theoretical price of approximately NOK 626 for 60 minutes and hence NOK 1 252 for a slightly larger surface area than the equivalent in TS (approximately EUR 65 and 129).
- (140) Moreover, the Norwegian authorities argue that the City of Bergen charges non-preferential users NOK 1 150 for one hour in Haukelandshallen, a venue comparable to Trondheim Spektrum (approximately EUR 119). Furthermore, the City of Tromsø charges up to NOK 1 940 for one hour of similar surface area in Tromsøhallen (approximately EUR 200).

⁽⁹³⁾ Document 859501, p. 17.

⁽⁹⁴⁾ Document No 859501, p. 17–18. The Norwegian authorities have further referred to a management interview with Trondheim Messeselskap AS, a company that organizes fairs all over Norway in which the Municipality was informed that Trondheim Spektrum is not perceived as a particularly cheap location. The Norwegian authorities have referred to this interview for further details on price comparison.

⁽⁹⁵⁾ Presumably by dividing the total price paid by number of hours, 14 679 522/12 500 = 1174.36.

⁽⁹⁶⁾ Document No 859501, p. 18.

- (141) The Authority notes that these prices appear to be charged for specific events whereas the assessment in the case at hand concerns an agreed price for a large amount of capacity over a long period of time.
- (142) Furthermore, as noted by the Norwegian authorities, there are important differences when it comes to comparing these venues, for example in the rental time ⁽⁹⁷⁾, the quality of the facilities and the location of the venues within (or outside) the cities. In light of this, the Authority is not convinced that these examples submitted by the Norwegian authorities provide a sufficient degree of comparability to be able to establish that the lease agreements have conformed to market terms.
- (143) In order to establish whether a transaction conforms to market conditions, the transaction can be assessed in the light of the terms under which comparable transactions carried out by comparable private operators have taken place in comparable situations ⁽⁹⁸⁾.
- (144) Benchmarking may not be an appropriate method to establish market prices if the available benchmarks have not been defined with regard to market considerations or if the existing prices are significantly distorted by public interventions ⁽⁹⁹⁾.
- (145) Finally, there are other indications that the lease agreements have not been entered into on market terms, indicating a need for further assessment.
- (146) First, the Norwegian authorities have explained that, in the past, the rent in the lease agreements has been set, inter alia, on the basis of TS' cost structure, with a focus on putting TS in a position to pay off its loans and continue operations.
- (147) Second, in the past, there are examples where the rent has been reduced unilaterally by the Municipality, due to reasons unrelated to the use of the facilities ⁽¹⁰⁰⁾.
- (148) Third, the Norwegian authorities have explained that the lease agreements have provided that TS can reclaim up to 2 000 hours annually under the lease agreements. TS can therefore use the facilities, which are otherwise reserved under the lease agreements for other purposes, for those specific hours. The Norwegian authorities have explained that TS has reclaimed 945 – 2 173 hours annually from 2010 to 2017 and that there is no mechanism for the reduction of the overall rent when TS reclaims rented hours. However, the Norwegian authorities have explained that these are hours which the Municipality for distribution purposes gains access to, but never pays for ⁽¹⁰¹⁾.
- (149) In the light of the aforementioned considerations, the Authority takes the preliminary view that the lease agreements from 2007 to 2017 may have granted TS an advantage.

5.4.3. Measure 5 – the lease agreement of 2019

- (150) The Norwegian authorities have argued that the lease agreement of 2019 is market conform and therefore does not constitute an advantage in favour of TS. The Norwegian authorities have not presented arguments stating that the Municipality acted as a market investor when entering into the new lease agreement with TS.
- (151) The new lease agreement represents an increase in the rent per hour from approximately NOK 1 200 to NOK 1 700 (approximately EUR 124 to 176) ⁽¹⁰²⁾. The Norwegian authorities have acknowledged that this is at the upper end of the hourly rates they have provided (hourly rates from a sample of sports facilities range from approximately NOK 350 to NOK 2 046 (approximately EUR 36 to 211)) ⁽¹⁰³⁾.
- (152) Trondheim Spektrum will be, following the upgrade, a modern and very centrally located facility in one of Norway's largest and fastest growing cities. In the Norwegian authorities' view, for the Authority to conclude that the lease agreement does entail an advantage, the hourly rate would have to be well above the price ranges observed in the market ⁽¹⁰⁴⁾.

⁽⁹⁷⁾ As explained by the Norwegian authorities, not all daytimes are equally valuable.

⁽⁹⁸⁾ NoA, paragraph 98.

⁽⁹⁹⁾ NoA, paragraph 99.

⁽¹⁰⁰⁾ Document No 874440, p. 8. In 1994, the rent was reduced by NOK 2 million unilaterally by the City Council. The reason behind this was threefold; (i) overall economic downturn demanding overall cuts in the city budget, (ii) the City Council was focusing on elderly care, and (iii) after refinancing in 1992, TS had reduced their cost of loan-capital and was deemed able to withstand such a cut.

⁽¹⁰¹⁾ Document No 896727, p. 6.

⁽¹⁰²⁾ Numbers from 2017.

⁽¹⁰³⁾ See section 5.4.2 of this decision.

⁽¹⁰⁴⁾ Document No 1040641, p. 9.

- (153) The Norwegian authorities have further stated that the hourly rate for commercial users of Trondheim Spektrum was higher in the past (from NOK 1 000 to 1 800; approximately EUR 103 to 186) than under the municipal lease contract (NOK 1 200; approximately EUR 124). This is also expected to remain the case going forward, with an hourly rate of approximately NOK 1 700 under the new lease agreement (approximately EUR 176).
- (154) Consequently, if it were concluded that the Municipality paid a price above market levels, this would necessarily entail that the commercial users of TS would also do that. In the Norwegian authorities' view, there is no reason to assume that commercial users would pay a price above market level for the renting of hall space in Trondheim Spektrum ⁽¹⁰⁵⁾.
- (155) The Authority acknowledges that the benchmarks provided by the Norwegian authorities do enable some degree of comparison. However, as the Authority noted with regard to the lease agreements concluded from 1999 to 2017, the lease agreement concerns an annually agreed price for a large amount of capacity, whereas the hourly rates provided for other venues appear to concern situations where the venue is rented for a limited period.
- (156) Furthermore, as noted by the Norwegian authorities, the comparison entails important differences, for example in the rental time, the quality of the facilities, and the location of the venues within the cities. The Authority therefore has doubts as to whether the benchmarks provided by the Norwegian authorities can establish that the lease agreement of 2019 conforms to market terms.
- (157) The Authority therefore does not share the Norwegian authorities' view that the hourly rates observed in the market, as described by the Norwegian authorities, are sufficient at this stage, in order to exclude that the lease agreement entails an advantage to TS.
- (158) The Authority accordingly draws the preliminary conclusion that the lease agreement of 2019 concluded in 2017 may have granted an advantage to TS.

5.4.4. Measure 6 – capital increase linked to new and unexpected costs – GBER

- (159) The Norwegian authorities have granted *ad hoc* aid to TS in the form of a capital increase for an amount of NOK 55 million (approximately EUR 5,68 million) under Article 55 GBER. The Norwegian authorities have not argued that TS could have obtained the capital increase under normal market conditions. The Norwegian authorities have explained that TS cannot cover these additional costs through its existing means or through additional market financing.
- (160) Accordingly, the Authority finds that the capital increase constitutes an advantage to TS, corresponding to the full amount of the capital increase.

5.4.5. Measure 7 – financing of infrastructure costs

- (161) The precise form of the measure is irrelevant in establishing whether it confers an economic advantage on the undertaking. Not only the granting of positive economic advantages is relevant for the notion of state aid, also relief from economic burdens can constitute an advantage. The latter is a broad category, which comprises any mitigation of charges normally included in the budget of an undertaking. This covers all situations in which economic operators are relieved of the inherent costs of their economic activities ⁽¹⁰⁶⁾.
- (162) The notion of an advantage also covers situations where operators do not have to bear costs that other comparable operators normally do under a given legal order, regardless of the non-economic nature of the activity to which the costs relate ⁽¹⁰⁷⁾.
- (163) The Norwegian authorities have provided information relating to the infrastructure costs of the expansion and development of TS as described in section 4.8.
- (164) The Norwegian authorities have explained that the infrastructure improvements that are (partly) financed by the Municipality relate to measures that the Municipality would have to implement, but the project affects the timing for when the measures are implemented. Further, the Norwegian authorities have stated that it would be disproportionate to require the developer to bear these costs and would thus be contrary to Section 17-3(3) of the Planning and Building Act ⁽¹⁰⁸⁾. Moreover, they have stated that this approach is consistent with the Municipality's practice in other comparable projects ⁽¹⁰⁹⁾.

⁽¹⁰⁵⁾ Document Nos 1040641, p. 10, and 1054298, p. 5.

⁽¹⁰⁶⁾ NoA, paragraph 68.

⁽¹⁰⁷⁾ NoA, paragraph 68.

⁽¹⁰⁸⁾ *Lov om planlegging og byggesaksbehandling (plan- og bygningsloven)* LOV-2008-06-27-71, available at <https://lovdata.no/dokument/NL/lov/2008-06-27-71>.

⁽¹⁰⁹⁾ Document No 1059170.

- (165) The Norwegian authorities have explained that in order to ensure proportionality of the cost allocation, the total costs that the developer must bear are benchmarked against other projects and practice (cost of contribution to public infrastructure per m² BRA ⁽¹¹⁰⁾). For a typical housing development, which tends to be a highly profitable development, experience shows that an acceptable expense per m² BRA is around NOK 2 000 (approximately EUR 207). In TS' case, there is a cost of NOK 2 081 per m² BRA (approximately EUR 215).
- (166) However, the Norwegian authorities have not provided information underlying the calculations of the division of costs and have not specified whether these calculations are based on objective criteria. The benchmark used by the Norwegian authorities does not provide full comparability as it refers to a different type of project, that is, a housing development, whereas the case at hand concerns a multifunctional infrastructure. Furthermore, it is not clear how this benchmark has been applied to other projects. The Authority therefore sees a need for a further assessment of the practice of calculating costs for these types of projects. Consequently, the Authority cannot, at this point, exclude the existence of an advantage, within the meaning of Article 61(1) of the EEA Agreement.
- (167) The Authority thus draws the preliminary conclusion that the division and calculation of infrastructure costs, with regard to the renovation and extension of TS, may have granted TS an advantage.

5.4.6. *Measure 9 – implicit guarantee inherent in a loan agreement between Nordea and TS*

- (168) On 11 December 2017, TS signed a loan agreement for NOK 490 million (approximately EUR 50,67 million) with Nordea ⁽¹¹¹⁾. Nordea will provide the working capital during the construction period. The Norwegian authorities have explained that the Municipality is not a party to the loan agreement, nor are there any contractual obligations that require the municipality to provide financing or capital to TS ⁽¹¹²⁾.
- (169) One of the complainants has alleged that the Municipality has granted state aid to TS through the loan with Nordea, in the form of a guarantee.
- (170) As described in section 4.10, the loan agreement contains clauses, which mention the possibility for the Municipality, without acting contrary to the legislation, if necessary, to issue a guarantee for Nordea, in relation to the risk which follows any cost overruns in the construction period ⁽¹¹³⁾.
- (171) The loan agreement further contains clauses, which state that the lease agreement between TS and the Municipality cannot be changed, without Nordea's prior written approval ⁽¹¹⁴⁾. Furthermore, the loan agreement contains a condition that the Municipality owns at least 77,93 % of TS ⁽¹¹⁵⁾.
- (172) The Norwegian authorities have emphasised that the Municipality is not a party to the loan agreement and that it is Nordea that takes into account certain factual circumstances in its risk assessment and that these clauses and statements do not bind the Municipality. More specifically, the Norwegian authorities have stated that the potential structural changes in the company and potential political guidelines do not constitute a firm and concrete legal obligation that could bind the Municipality.
- (173) Similarly, the Norwegian authorities have argued that the section in the loan agreement that states that the lease agreement with the Municipality cannot be changed without Nordea's prior written consent, does not bind the Municipality. Were the lease agreement to be changed, it would be for TS to ensure that it obtains the consent of its creditor, i.e. Nordea.
- (174) As to the condition for granting and maintaining the construction loan that the Municipality owns at least 77,93 % of TS, the Norwegian authorities recall that the board of TS, which entered into the loan agreement, does not have the authority to bind its shareholders and thereby the Municipality, including a potential future sale of shares. The loan agreements reflect that Nordea is well aware of the fact that the agreement cannot bind the Municipality, given that the second section provides that change in the ownership structure without consent implies a breach of contract by TS ⁽¹¹⁶⁾.
- (175) However, the Authority finds the effects of the statements in the loan agreements unclear and can, at this point, not exclude that they provide an advantage to TS in the form of an implicit guarantee from the Municipality.
- (176) The Authority invites the Norwegian authorities to submit further information in this regard.

⁽¹¹⁰⁾ The Authority understands that 'BRA' stands for 'area of use'.

⁽¹¹¹⁾ Document No 1054294.

⁽¹¹²⁾ Document No 1054298, p. 6.

⁽¹¹³⁾ Document No 1054294, Loan Agreement between Nordea and TS, dated 11 December 2017, page 5, 'Other terms' – bullet point 3.

⁽¹¹⁴⁾ Document No 1054294, Loan Agreement between Nordea and TS, dated 11 December 2017, page 5, 'Other terms' – bullet point 4.

⁽¹¹⁵⁾ Document No 1054294, Loan Agreement between Nordea and TS, dated 11 December 2017, page 4, 'Change of ownership – mandatory mandatory early repayment' – first paragraph.

⁽¹¹⁶⁾ Document No 1054298, p. 7.

5.5. *The notion of undertaking*

- (177) In order to constitute state aid within the meaning of Article 61 of the EEA Agreement, the measure must confer an advantage on an undertaking. Undertakings are entities engaged in an economic activity, regardless of their legal status and the way in which they are financed⁽¹¹⁷⁾. Consequently, the public or private status of an entity or the fact that an entity is partly or wholly publicly owned has no bearing as to whether or not that entity is an 'undertaking' within the meaning of state aid law⁽¹¹⁸⁾.
- (178) Economic activities are activities consisting of offering goods or services on a market⁽¹¹⁹⁾. Conversely, entities that are not commercially active in the sense that they are not offering goods or services on a given market do not constitute undertakings. In general, both the construction and operation of an infrastructure constitute an economic activity in itself (and are thus subject to state aid rules) if that infrastructure is, or will be used, to provide goods or services on the market⁽¹²⁰⁾. State aid may be granted at several levels: construction, operation and use of the infrastructure⁽¹²¹⁾.
- (179) A single entity may carry out a number of activities, both economic and non-economic activities, provided that it keeps separate accounts for the different funds that it receives, so as to exclude any risk of cross-subsidisation of its economic activities by means of public funds received for its non-economic activities⁽¹²²⁾.
- (180) Trondheim Spektrum is a multifunctional facility, which hosts, inter alia, concerts, large sport events, fairs, and congresses. Further, Trondheim Spektrum is scheduled to host in 2020 the European Championship in handball for men and women. TS also rents out facilities to the Municipality, which in turn makes them available to the sport clubs.
- (181) It is undisputed that TS carries out economic activities, when hosting concerts, large sport events, fairs, congresses and other such events. Consequently, TS constitutes an undertaking within the meaning of Article 61 of the EEA Agreement, with regard to those activities.
- (182) However, the Norwegian authorities have argued that the use of TS' facilities by sport clubs cannot be considered as an economic activity, given that neither the Municipality nor TS receives any remuneration from its users. On this basis, the Norwegian authorities have argued that TS provides its services on a market on a commercial basis only in so far as it is offering its spare capacity on the markets for trade fairs, concerts and other such activities. All other activities should be classified as non-economic⁽¹²³⁾.
- (183) Even if the Municipality can be considered to be carrying out a non-economic activity by offering cost-free facilities for the Municipality's sport clubs, in principle, the entity supplying the Municipality with such facilities, might very well be carrying out economic activities when doing so. The non-economic activities relate to the services provided to the sport clubs, that is, the relationship between the Municipality and the sport clubs.
- (184) Against that background, the Authority cannot exclude, at this point, that TS is an undertaking, not only when hosting concerts, large sport events, fairs, congresses and other events, but also when renting out its facilities to the Municipality, which then provides the hall space for the Municipality's sport clubs.
- (185) In any event, TS carries out other economic activities and the Norwegian authorities have admitted that, at least in the past, no strict separation of accounts has been maintained as regards what had been considered economic and non-economic activities⁽¹²⁴⁾.
- (186) Still, the Norwegian authorities have submitted to the Authority a model developed by BDO for the separation of accounts in TS, both for the future and regarding the past. This model has now been implemented by TS.
- (187) However, the Authority does not have sufficient information at this point, based on the BDO cost allocation model and the cost projection for the future, to be convinced that the revenue from each activity covers their own set of costs.

⁽¹¹⁷⁾ Judgment in *Höfner and Elser v Macrotron*, Case C-41/90, EU:C:1991:161, paragraphs 21 – 23 and

⁽¹¹⁸⁾ Judgment in *Congregación de Escuelas Pías Provincia Betania v Ayuntamiento de Getafe*, Case C-74/16, EU:C:2017:496, paragraph 42.

⁽¹¹⁹⁾ Judgment in *Cassa di Risparmio di Firenze and Others*, Case C-222/04, EU:C:2006:8, paragraph 108.

⁽¹²⁰⁾ Judgment in *Mitteldeutsche Flughafen and Flughafen Leipzig-Halle v Commission*, Case C-288/11 P, EU:C:2012:821, paragraphs 40 – 43.

⁽¹²¹⁾ The Authority's Decision No 496/13/COL of 11 December 2013 concerning the financing of Harpa Concert Hall and Conference Centre, paragraph 50.

⁽¹²²⁾ Judgment in *Congregación de Escuelas Pías Provincia Betania v Ayuntamiento de Getafe*, Case C-74/16, EU:C:2017:496, paragraph 51.

⁽¹²³⁾ Document No 859501, p. 20.

⁽¹²⁴⁾ Document No 859501, p. 19.

(188) Consequently, even if the renting out of TS' facilities to the Municipality for the purposes of providing cost-free facilities to the Municipality's sport clubs were to be considered non-economic, the Authority is not convinced that TS has excluded the risk that the public funds received could cross-subsidise economic activities.

(189) In light of the above, the Authority cannot exclude that the measures assessed in this decision have provided an advantage to TS' economic activities.

5.6. **Selectivity**

(190) To be characterised as state aid within the meaning of Article 61(1) of the EEA Agreement, the measure must also be selective in that it favours 'certain undertakings or the production of certain goods'. Not all measures which favour economic operators fall under the notion of aid, but only those which grant an advantage in a selective way to certain undertakings, categories of undertakings or to certain economic sectors.

(191) The potential aid measures at issue here are individual measures addressed only to TS. The measures are therefore selective within the meaning of Article 61(1) of the EEA Agreement.

5.7. **Impact on trade and distortion of competition**

(192) Public support to undertakings only constitutes state aid under Article 61(1) of the EEA Agreement, if it 'distorts or threatens to distort competition' and only insofar, as it is liable to 'affect trade' between EEA States.

(193) According to settled case-law, the mere fact that a measure strengthens the position of an undertaking compared with other undertakings competing in intra-EEA trade, is considered sufficient to conclude that the measure is likely to affect trade between EEA States and distort competition between undertakings established in other EEA States ⁽¹²⁵⁾.

(194) To the extent that the measures assessed in this decision have not been carried out in line with normal market conditions, they have conferred an advantage on TS, which strengthens its position compared to other undertakings that it competes with.

(195) The Authority must further consider whether the measures are liable to affect trade between EEA States. In this regard, the Union Courts have ruled that 'where State financial aid strengthens the position of an undertaking as compared with other undertakings competing in intra-[Union] trade, the latter must be regarded as affected by the aid' ⁽¹²⁶⁾.

(196) The City of Trondheim is the third largest city in Norway located about an hour's drive from the scarcely populated areas of mid-Sweden. Trondheim Spektrum has the capacity to host large and mid-size international events, which may also be held outside the region ⁽¹²⁷⁾.

(197) On the other hand, the Norwegian authorities have submitted that taking into consideration that the majority of the activities carried out in Trondheim Spektrum are of local character and in light of the limited extent of the activities of TS in a market, as well as the marginal aid intensity, if any, it can consequently not be foreseen that the measures would have more than, at most, a marginal effect on the conditions of cross-border investment or establishment ⁽¹²⁸⁾.

(198) The Authority notes that an effect on trade cannot be merely hypothetical or presumed. It must be established why the measure distorts or threatens to distort competition and is liable to have an effect on trade between EEA States, based on the foreseeable effects of the measure ⁽¹²⁹⁾.

(199) The Authority and the Commission have in a number of decisions considered that certain activities and measures, in view of their specific circumstances, have a purely local impact and consequently no effect on trade between EEA States. In those cases, the Authority and the Commission ascertained, in particular, that the beneficiary provided services to a limited area within an EEA State and was unlikely to attract customers from other EEA States and that it could not be foreseen that the measure would have more than marginal effect on the conditions of cross-border investments or establishments. Some of these decisions concerned sports and leisure facilities serving predominantly a local audience and unlikely to attract customers or investment from other EEA States ⁽¹³⁰⁾.

⁽¹²⁵⁾ Case E-6/98 *The Government of Norway v EFTA Surveillance Authority* [1999] EFTA Ct. Rep. 76, paragraph 59; and judgment in *Philip Morris v Commission*, C-730/79, EU:C:1980:209, paragraph 11.

⁽¹²⁶⁾ Judgment in *Eventech v The Parking Adjudicator*, C-518/13, EU:C:2015:9, paragraph 66.

⁽¹²⁷⁾ Document No 859501, p. 22.

⁽¹²⁸⁾ Document No 859501, p. 22.

⁽¹²⁹⁾ See, for instance, judgment in *AITEC and others v Commission*, T-447/93, T-448/93 and T-449/93, EU:T:1995:130, paragraph 141.

⁽¹³⁰⁾ See, for instance, Commission Decisions in cases N 258/2000 *Leisure Pool Dorsten* (OJ C 172, 16.6.2001, p. 16); Commission Decision 2004/114/EC of 29 October 2003 on measures in favour of non-profit harbours for recreational crafts, the Netherlands (OJ L 34, 6.2.2004, p. 63); SA.37963 – United Kingdom – Alleged State aid to Glenmore Lodge (OJ C 277, 21.8.2015, p. 3); SA.38208 – United Kingdom – Alleged State aid to UK member-owned golf clubs (OJ C 277, 21.8.2015, p. 4); the Authority's Decision No 459/12/COL of 5 December 2012 on aid to Bømlabadet Bygg AS for the construction of the Bømlabadet aqua park in the Municipality of Bømlo; and Decision No 20/19/COL of 2 April 2019 *Leangbukten Båtforenings Andelslag*.

- (200) In the case at hand, the Authority notes that even though some of the activities carried out by TS are of local character, TS also hosts events such as trade fairs, which attract foreign customers. Moreover, TS will host the European handball Championship in 2020, which can be assumed to attract foreign customers.
- (201) Finally, the market for organising international events is open to competition between venue providers and event organisers, which generally engage in activities that are subject to trade between EEA States ⁽¹³¹⁾.
- (202) In light of the above, at this stage, the Authority considers that the measures at issue threaten to distort competition and are liable to effect trade between EEA States.

6. Conclusion on the presence of aid

- (203) The Authority takes the preliminary view that measures 4 to 7 and 9, as specified above, may entail state aid within the meaning of Article 61(1) of the EEA Agreement.

7. Procedural requirements

- (204) Pursuant to Article 1(3) of Part I of Protocol 3 SCA: ‘the EFTA Surveillance Authority shall be informed, in sufficient time to enable it to submit its comments, of any plans to grant or alter aid. [...] The State concerned shall not put its proposed measures into effect until the procedure has resulted in a final decision’.
- (205) The Norwegian authorities have not notified all of the measures in question to the Authority. The Authority therefore reaches the preliminary conclusion that the Norwegian authorities have not respected their obligations pursuant to Article 1(3) of Part I of Protocol 3 SCA, and that to the extent measures 4, 7 and 9 entail state aid, that aid is unlawful.
- (206) The Norwegian authorities notified the new lease agreement of 2019, measure 5, on 29 November 2018 ⁽¹³²⁾. The new lease agreement was signed by TS and the Municipality on 25 September and 26 October 2017 respectively and will enter into force on 1 December 2019. The Norwegian authorities have argued that the new lease agreement is conditional upon being in line with market terms ⁽¹³³⁾. It explicitly enables adaptations to bring the conditions of the agreement in line with market terms should the Authority so require. In light of this, the Authority’s preliminary conclusion is that, should the lease agreement entail state aid, the Norwegian authorities have respected the requirement set out in Article 1(3) of Part I of Protocol 3 SCA. However, finding this conclusion less than certain, the Authority specifically invites the Norwegian authorities to submit further information in this regard.
- (207) Furthermore, as regards measure 6, the capital increase, the Authority notes that the Norwegian authorities have granted this aid to TS under Article 55 of the GBER ⁽¹³⁴⁾. State aid measures fulfilling all the requirements of Chapter I of the GBER, as well as the specific conditions for the relevant category of aid laid down in Chapter III of the GBER, shall be exempted from the notification requirement. However, as further explained below in section 8 of this decision, the Authority is not fully convinced that the requirements set out in Article 6(2) GBER are fulfilled in relation to this measure. Further assessment of the measure seems required. If the Authority would find that measure 6 does not fulfil the requirements of the GBER it would qualify as unlawful aid.

8. Compatibility of any aid

- (208) Should the measures 4 to 7 and 9 entail state aid within the meaning of Article 61(1) of the EEA Agreement, the Authority must assess whether the aid can be declared compatible with the functioning of the EEA Agreement. It is up to the Norwegian authorities to invoke possible grounds of compatibility and to demonstrate that the conditions for such compatibility are met ⁽¹³⁵⁾.
- (209) Should the Authority consider that the measures at issue entail elements of (new) aid, the Norwegian authorities are of the view that they would in any event be compatible with the EEA Agreement.

⁽¹³¹⁾ See to that effect the Authority’s Decision No 496/13/COL of 11 December 2013 concerning the financing of Harpa Concert Hall and Conference Centre, paragraph 75.

⁽¹³²⁾ See further section 2.6. The Authority requested additional information from the Norwegian authorities on 28 January 2019, which the Norwegian authorities provided on 21 February 2019.

⁽¹³³⁾ Article 12 of the new lease agreement of 2019 states (in Norwegian): ‘Denne avtalen forutsettes å være inngått på markedsmessige vilkår. Det tas forbehold om at avtalen vil – forut for og i avtaleperioden – justeres for å tilfredsstillte eventuelle føringer/krav fra EFTAs overvåkningsorgan (ESA), og/eller andre offentlige myndigheter. Dette for at avtalen til enhver tid skal tilfredsstillte markedsinvestorprinsippet.’

⁽¹³⁴⁾ See section 4.7 above.

⁽¹³⁵⁾ Judgment in *Italy v Commission*, C-364/90 EU:C:1993:157, paragraph 20.

- (210) The Norwegian authorities have noted that the Authority has recognised the promotion of sport as a common objective in a number of decisions ⁽¹³⁶⁾. Similarly, the European Commission has authorised a large number of aid measures in support of sports and multipurpose facilities ⁽¹³⁷⁾.
- (211) Further, the Norwegian authorities refer to Article 55 of the GBER which allows for aid for the construction of sports – or multipurpose infrastructure. In the Norwegian authorities' view, to some extent, TS arguably also fulfils objectives relating to culture, another well-established objective of common interest ⁽¹³⁸⁾.
- (212) The Norwegian authorities have submitted that TS will not break even without revenue from the lease agreement. The Norwegian authorities consider that there is a demonstrated need for state intervention both as regards the provision of hall capacity to sport clubs and as regards the financing of sports facilities themselves.
- (213) The Norwegian authorities submit that in their view, there is no other policy instrument that would have been equally suited to attain the objective and which would be less distortive. The only other option would be for the Municipality to construct, own and operate a similar infrastructure itself, which, in the Norwegian authorities' view, would hardly be less distortive.
- (214) The Norwegian authorities refer to previous decisions of the Authority and state that in the absence of the lease agreement, the sport clubs would evidently not gain access to free hall time in TS. Even a lower level of the lease would put the entire operation of TS at risk and thereby jeopardise both the provision of hall capacity to sport clubs and the existence of TS as such ⁽¹³⁹⁾.
- (215) As regards the incentive effect of the lease agreements, TS could not finance the projects absent the revenue stream from the municipal lease agreement. In that regard, the Norwegian authorities recall that the lease agreements, while intended to be entered into on market terms – also took account of TS' cost structure. Lower income from the Municipality would have left a hole in TS' balance sheet that other – commercial – activities may not have been able to fill. The infrastructure would also have been designed in a different manner and not have taken account of the needs of various kinds of amateur sport. In view of the forgoing, the Norwegian authorities consider that any potential aid clearly has an incentive effect ⁽¹⁴⁰⁾.
- (216) The Norwegian authorities further refer to the compatibility criteria under Article 55 of the GBER and state that the actual aid element must necessarily be lower than the thresholds in the GBER and that higher amounts could, in any event, be approved under Article 61(3)(c) of the EEA Agreement, in particular, if that aid does not lead to more than a reasonable profit, which according to current projections, is not the case. In view of this, the Norwegian authorities consider that any potential aid, inherent in the lease agreement, is proportionate and limited to the minimum necessary.
- (217) The Norwegian authorities have further stated that if any of the measures addressed would be found to constitute state aid it would be equally clear that those measures would be proportionate. The aid element would be minor in comparison to the costs of constructing and operating Trondheim Spektrum. The Norwegian authorities do not consider it meaningful to calculate a precise potential aid intensity, as undoubtedly, the vast part if not all of the public financing has benefitted TS' non-economic activities.
- (218) In any event, it is apparent from TS' income statement that it generates a large percentage of its income from sales to third parties and the Municipality takes full account of TS' other revenues when negotiating the lease agreements. As a result, the aid is limited to the minimum necessary.

⁽¹³⁶⁾ The Norwegian authorities refer to the Authority's Decision No 357/15/COL of 23 September 2015 to close the formal investigation into State aid in favour of Sandefjord Fotball AS, Decision No 225/15/COL of 10 June 2015 raising no objections to aid in the form of a transfer of land to Vålerenga Fotball, and Decision No 13/18/COL of 29 January 2018 – Templarheimen II – Aid for the construction and operation of the sports facility Templarheimen.

⁽¹³⁷⁾ The Norwegian authorities refer to Commission Decision in case SA.33728 on the financing of a new multiarena in Copenhagen.

⁽¹³⁸⁾ The Norwegian authorities refer to Article 53 of the GBER, in particular paragraph 2 thereof, and the Authority's Decision No 496/13/COL of 11 December 2013 concerning the financing of Harpa Concert Hall and Conference Centre.

⁽¹³⁹⁾ Document No 1046041, p. 13.

⁽¹⁴⁰⁾ Document No 1040641, p. 14.

- (219) The Norwegian authorities further refer to the BDO report and state that no cross-subsidisation of the commercial activities occurs. Even if the Authority refuses to exclude the presence of aid in the lease agreement, based on the benchmarks submitted by the Norwegian authorities, these benchmarks prove that the lease agreement's pricing falls within the range of what is customary in this market in Norway. In that regard, the Municipality notes that the Authority has previously accepted such benchmarks in an infrastructure case as a means to ensure the proportionality of the aid ⁽¹⁴¹⁾.
- (220) The Norwegian authorities consider that, as any aid amount would be insignificant and as TS does not undercharge its commercial users, any effect on trade between EEA States or distortion of competition would be insignificant at most. The Norwegian authorities therefore submit that a balancing test would need to result in finding any potential aid to TS compatible with the EEA Agreement ⁽¹⁴²⁾.
- (221) The Norwegian authorities state that TS in its present form is a cornerstone of the sports and cultural offer available in Trondheim, in particular, as regards free amateur sports. As for the negative effects, the BDO report supports the claim that any aid is used to finance activities of local (and most likely non-economic) character, with no spill-over to the commercial, market oriented activities that TS also performs.
- (222) According to the Norwegian authorities, it would appear common ground that private investment into facilities such as TS is rare and, in any event, insufficient. In the Norwegian authorities' view, the aid would therefore not be capable of crowding out private investment.
- (223) Further, Trondheim is geographically very isolated by European standards and thus unlikely to compete (directly) with other similar venues in Norway, or even less likely, in other EEA States. Even if that would be the case, that does not seem to have led the Authority or the Commission to question the compatibility of aid to such infrastructures. In addition, the Norwegian authorities have shown that TS does not undercharge its commercial users.
- (224) The Authority notes that aid to promote sport and culture, including aid to sport and multi-purpose infrastructure, can be declared compatible with the functioning of the EEA Agreement under certain conditions, as illustrated by Article 55 of the GBER and the decisional practice of the European Commission ⁽¹⁴³⁾ and the Authority ⁽¹⁴⁴⁾.
- (225) The possible aid measures at hand vary in nature. At this stage, the Authority does not have the information to enable it to set out the total possible amount of alleged aid granted to TS that would result from these measures. The Authority must thus conclude that it has doubts as to whether the measures would respect the principle of proportionality and be limited to what is necessary to achieve the stated objective.
- (226) Furthermore, the Authority does not have sufficient information at this point, based on the BDO cost allocation model and the cost projections for the future, to be convinced that the revenue from each activity covers their own set of costs. Consequently, the Authority cannot exclude cross-subsidization from the alleged aid measures to the other activities carried out by TS.
- (227) As to the claims of unlawful state aid granted to TS in the form of the implicit guarantee alleged to be granted in relation to the loan agreement and the alleged relief of infrastructure costs, the Norwegian authorities have not put forward any arguments, regarding possible compatibility with the functioning of the EEA Agreement, in case these measures are found to constitute state aid within the meaning of Article 61(1) of the EEA Agreement. The Authority invites the Norwegian authorities to submit information in this regard.
- (228) As regards the capital increase, referred to as measure 6 in this decision, the Authority notes that the Norwegian authorities have granted this aid to TS under Article 55 of the GBER ⁽¹⁴⁵⁾. The Norwegian authorities have provided information relating to the increased and extra costs pertaining to the extension and renovation of Trondheim Spektrum, which led to the capital increase being granted to TS ⁽¹⁴⁶⁾. In previous correspondence between the Authority and the Norwegian authorities, the Authority had raised the issue of whether the measure fulfilled the criteria set out in Article 6(2) of the GBER. The Norwegian authorities have stated that TS cannot complete the expansion without the requested capital. The Norwegian authorities therefore consider that the aid complies with Article 6 GBER.

⁽¹⁴¹⁾ Document No 1040641, p. 15.

⁽¹⁴²⁾ Document No 859501, p. 25.

⁽¹⁴³⁾ See e.g. Commission Decision in case SA.33728 Financing of a new multiarena in Copenhagen, Commission Decision in case SA.33618 Sweden – Uppsala arena, Commission Decision in case SA.47683 Finland – Tampere Arena.

⁽¹⁴⁴⁾ The Authority's Decision No 357/15/COL of 23 September 2015 to close the formal investigation into State aid in favour of Sandefjord Fotball AS, Decision No 225/15/COL of 10 June 2015 raising no objections to aid in the form of a transfer of land to Välerenga Fotball, and Decision No 13/18/COL of 29 January 2018 – Templarheimen II – Aid for the construction and operation of the sports facility Templarheimen.

⁽¹⁴⁵⁾ See section 4.7 above.

⁽¹⁴⁶⁾ Document No 930813. Letter from the Norwegian authorities dated 21 September 2018.

- (229) Article 6(1) GBER states that the Regulation shall only apply to aid, which has an incentive effect. According to Article 6(2) GBER: 'Aid shall be considered to have an incentive effect if the beneficiary has submitted written application for the aid to the Member State concerned before work on the project or activity starts. The application for the aid shall contain at least the following information: a) undertaking's name and size; b) description of the project, including its start and end dates; c) location of the project; d) list of project costs; type of aid (grant, loan, guarantee, repayable advance, equity injection or other) and amount of public funding needed for the project'.
- (230) The Norwegian authorities have explained that originally the project costs were estimated to be approximately NOK 536 million (approximately EUR 55,37 million). However, the expectation now is that they will be approximately NOK 591 million (approximately EUR 61,05 million), due, in particular, to the fact that the scope of the project increased. The increased costs of NOK 55 million (approximately EUR 5,68 million) can be attributed two both, as described by the Norwegian authorities, new costs (increased scope of the project) and unexpected costs (budget overruns).
- (231) As explained by the Norwegian authorities in relation to the measure, Trondheim Spektrum has been undergoing a significant renovation and extension project since summer 2017. TS applied for a capital increase of NOK 55 million (approximately EUR 5,68 million) on 6 July 2018, and was granted the aid on 5 December 2018. It therefore seems that the aid was granted after the work on the renovation and extension project started.
- (232) In light of the above, the Authority has doubts, at this point, as to whether the measure fulfils the criteria set out in Article 6(2) GBER. The Authority invites the Norwegian authorities to provide further information in this regard.
- (233) The Norwegian authorities have not presented arguments concerning compatibility of the measure directly under Article 61(3)(c) of the EEA Agreement, in the event that it would be considered that the GBER would not be applicable to the measure. The Authority invites the Norwegian authorities to provide information in this regard.
- (234) Consequently, following its preliminary assessment, the Authority has doubts as to whether the measures could be deemed compatible under Article 61(3)(c) of the EEA Agreement.

9. Conclusion

- (235) As set out above, the Authority considers that measures 4 to 7 and 9, as described above, may constitute state aid within the meaning of Article 61(1) of the EEA Agreement.
- (236) The Authority has doubts as to whether these measures are compatible with the functioning of the EEA Agreement.
- (237) Consequently, and in accordance Article 4(4) of Part II of Protocol 3 SCA, the Authority is obliged to open the formal investigation procedure provided for in Article 1(2) of Part I of Protocol 3 SCA. The decision to open a formal investigation procedure is without prejudice to the final decision of the Authority, which may conclude that the measures do not constitute state aid, or that any aid is compatible with the functioning of the EEA Agreement.
- (238) The Authority, acting under the procedure laid down in Article 1(2) of Part I of Protocol 3 SCA, invites the Norwegian authorities to submit, by **Monday, 20 May 2019**, their comments and to provide all documents, information and data needed for the assessment of these measures in light of the state aid rules.
- (239) The Authority requests the Norwegian authorities to forward a copy of this decision to Trondheim Spektrum AS.
- (240) The Authority must remind the Norwegian authorities that, according to Article 14 of Part II of Protocol 3 SCA, any incompatible aid unlawfully granted to the beneficiary will have to be recovered, unless (exceptionally) this recovery would be contrary to a general principle of EEA law.

(241) If this letter contains confidential information which should not be disclosed to third parties, please inform the Authority by **13 May 2019**, identifying the confidential elements and the reasons why the information is considered to be confidential. In doing so, please consult the Authority's Guidelines on Professional Secrecy in State Aid Decisions ⁽¹⁴⁷⁾. If the Authority does not receive a reasoned request by that deadline, you will be deemed to agree to the disclosure to third parties and to the publication of the full text of the letter on the Authority's website: <http://www.eftasurv.int/state-aid/state-aid-register/>.

Done in Brussels, 16 April 2019.

For the EFTA Surveillance Authority

Bente ANGELL-HANSEN
President
Responsible College Member

Frank J. BÜCHEL
College Member

Högni KRISTJÁNSSON
College Member

Carsten ZATSCHLER
Countersigning as Director
Legal and Executive Affairs

⁽¹⁴⁷⁾ OJ L 154, 8.6.2006, p. 27 and EEA Supplement No 29, 8.6.2006, p. 1.

V

(Γνωστοποιήσεις)

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΕΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ

ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΕΠΙΛΟΓΗΣ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ (EPSO)

Προκήρυξη γενικού διαγωνισμού

(2019/C 177/05)

Η Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Επιλογής Προσωπικού (EPSO) διοργανώνει τον ακόλουθο γενικό διαγωνισμό:

EPSO/AD/373/19 — ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΙ ΥΠΑΛΛΗΛΟΙ (AD 5)

Η προκήρυξη του διαγωνισμού δημοσιεύεται σε 24 γλώσσες στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης* C 177 Α της 23ης Μαΐου 2019.

Για περισσότερες πληροφορίες μπορείτε να συμβουλευτείτε τον ιστότοπο της EPSO: <https://epso.europa.eu/>

ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ ΠΟΥ ΑΦΟΡΟΥΝ ΤΗΝ ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ
ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΜΟΥ

ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Προηγούμενη κοινοποίηση συγκέντρωσης
(Υπόθεση M.9323 — RheinEnergie/SPIE/TankE)
Υπόθεση υποψήφια για απλοποιημένη διαδικασία
(Κείμενο που παρουσιάζει ενδιαφέρον για τον ΕΟΧ)
(2019/C 177/06)

1. Στις 16 Μαΐου 2019, η Επιτροπή έλαβε κοινοποίηση προτεινόμενης συγκέντρωσης, σύμφωνα με το άρθρο 4 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 139/2004 του Συμβουλίου ⁽¹⁾.

Η παρούσα κοινοποίηση αφορά τις ακόλουθες επιχειρήσεις:

- RheinEnergie AG («RheinEnergie», Γερμανία),
- SPIE Deutschland & Zentraleuropa GmbH («SPIE», Γερμανία), που ανήκει στον όμιλο SPIE (Γαλλία).

Η RheinEnergie και η SPIE αποκτούν, κατά την έννοια του άρθρου 3 παράγραφος 1 στοιχείο β) και του άρθρου 3 παράγραφος 4 του κανονισμού συγκεντρώσεων, τον κοινό έλεγχο της νεοσυσταθείσας κοινής επιχείρησης TankE, η οποία θα παρέχει υπηρεσίες στον τομέα της ηλεκτροκίνησης, ιδίως όσον αφορά την προμήθεια και την εγκατάσταση υποδομών φόρτισης για όλους τους τύπους ηλεκτρικών οχημάτων, καθώς και συναφείς υπηρεσίες παροχής συμβουλών, λειτουργίας και διαχείρισης.

Η συγκέντρωση πραγματοποιείται με αγορά μετοχών σε νεοσυσταθείσα εταιρεία που αποτελεί κοινή επιχείρηση.

2. Οι επιχειρηματικές δραστηριότητες των εν λόγω επιχειρήσεων είναι οι εξής:

- RheinEnergie: περιφερειακή, καθετοποιημένη επιχείρηση παροχής ενέργειας και ύδρευσης, που ελέγχεται έμμεσα από τον δήμο Κολωνίας,
- SPIE: πάροχος πολλαπλών τεχνικών υπηρεσιών για κτίρια, εγκαταστάσεις και υποδομές. Ο όμιλος SPIE προσφέρει υπηρεσίες μηχανολογικής και ηλεκτροτεχνικής μηχανικής και διαχείρισης τεχνικών εγκαταστάσεων, καθώς και υπηρεσίες πληροφορικής και επικοινωνιών.

3. Κατόπιν προκαταρκτικής εξέτασης, η Επιτροπή διαπιστώνει ότι η κοινοποιηθείσα πράξη θα μπορούσε να εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του κανονισμού συγκεντρώσεων. Εντούτοις, επιφυλάσσεται να λάβει τελική απόφαση ως προς το σημείο αυτό.

Σύμφωνα με την ανακοίνωση της Επιτροπής σχετικά με απλοποιημένη διαδικασία για την εξέταση ορισμένων συγκεντρώσεων βάσει του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 139/2004 του Συμβουλίου ⁽²⁾, σημειώνεται ότι η παρούσα υπόθεση είναι υποψήφια να εξεταστεί βάσει της διαδικασίας που προβλέπεται στην ανακοίνωση.

4. Η Επιτροπή καλεί τους ενδιαφερόμενους τρίτους να της υποβάλουν τυχόν παρατηρήσεις για την προτεινόμενη συγκέντρωση.

Οι παρατηρήσεις πρέπει να περιέλθουν στην Επιτροπή το αργότερο εντός 10 ημερών από την ημερομηνία της παρούσας δημοσίευσης. Θα πρέπει πάντοτε να σημειώνονται τα ακόλουθα στοιχεία αναφοράς:

M.9323 — RheinEnergie/SPIE/TankE

⁽¹⁾ ΕΕ L 24 της 29.1.2004, σ. 1 (ο «κανονισμός συγκεντρώσεων»).

⁽²⁾ ΕΕ C 366 της 14.12.2013, σ. 5.

Οι παρατηρήσεις μπορούν να σταλούν στην Επιτροπή με ηλεκτρονικό ταχυδρομείο, με φαξ ή ταχυδρομικώς. Στοιχεία επικοινωνίας:

Email: COMP-MERGER-REGISTRY@ec.europa.eu

Φαξ +32 22964301

Ταχυδρομική διεύθυνση:

European Commission
Directorate-General for Competition
Merger Registry
1049 Bruxelles/Brussel
BELGIQUE/BELGIË

Προηγούμενη κοινοποίηση συγκέντρωσης
(Υπόθεση M.9328 — Platinum Equity Group / Multi-Color Corporation)

Υπόθεση υποψήφια για απλοποιημένη διαδικασία

(Κείμενο που παρουσιάζει ενδιαφέρον για τον ΕΟΧ)

(2019/C 177/07)

1. Στις 8 Μαΐου 2019, η Επιτροπή έλαβε κοινοποίηση προτεινόμενης συγκέντρωσης, σύμφωνα με το άρθρο 4 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 139/2004 του Συμβουλίου ⁽¹⁾.

Η παρούσα κοινοποίηση αφορά τις ακόλουθες επιχειρήσεις:

- Platinum Equity Group (Ηνωμένες Πολιτείες),
- Multi-Color Corporation (Ηνωμένες Πολιτείες).

Η Platinum Equity Group («Platinum Equity») αποκτά, κατά την έννοια του άρθρου 3 παράγραφος 1 στοιχείο β) του κανονισμού συγκεντρώσεων, τον έλεγχο του συνόλου της Multi-Color Corporation («MCC»).

Η συγκέντρωση πραγματοποιείται με αγορά μετοχών.

2. Οι επιχειρηματικές δραστηριότητες των εν λόγω επιχειρήσεων είναι οι εξής:

- Platinum Equity: συγχώνευση, εξαγορά και διαχείριση εταιρειών που παρέχουν υπηρεσίες και λύσεις σε πελάτες σε ευρύ φάσμα δραστηριοτήτων, μεταξύ των οποίων η τεχνολογία της πληροφορικής, οι τηλεπικοινωνίες, η εφοδιαστική, η παραγωγή και διανομή μετάλλων και οι συναφείς υπηρεσίες,
- MCC: παραγωγή και προμήθεια ετικετών σε εμπορικούς πελάτες σε διάφορους τομείς, όπως: καθαριστικά οικιακής χρήσης και προϊόντα ατομικής υγιεινής, τρόφιμα και ποτά, υγειονομική περιθάλψη, προϊόντα ειδικών εφαρμογών, διαρκή καταναλωτικά αγαθά, καθώς και κρασιά και οινοπνευματώδη ποτά.

3. Κατόπιν προκαταρκτικής εξέτασης, η Επιτροπή διαπιστώνει ότι η κοινοποιηθείσα πράξη θα μπορούσε να εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του κανονισμού συγκεντρώσεων. Εντούτοις, επιφυλάσσεται να λάβει τελική απόφαση ως προς το σημείο αυτό.

Σύμφωνα με την ανακοίνωση της Επιτροπής σχετικά με απλοποιημένη διαδικασία για την εξέταση ορισμένων συγκεντρώσεων βάσει του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 139/2004 του Συμβουλίου ⁽²⁾, σημειώνεται ότι η παρούσα υπόθεση είναι υποψήφια να εξεταστεί βάσει της διαδικασίας που προβλέπεται στην ανακοίνωση.

4. Η Επιτροπή καλεί τους ενδιαφερόμενους τρίτους να της υποβάλουν τυχόν παρατηρήσεις για την προτεινόμενη συγκέντρωση.

Οι παρατηρήσεις πρέπει να περιέλθουν στην Επιτροπή το αργότερο εντός 10 ημερών από την ημερομηνία της παρούσας δημοσίευσης. Θα πρέπει πάντοτε να σημειώνονται τα ακόλουθα στοιχεία αναφοράς:

M.9328 — Platinum Equity Group / Multi-Color Corporation

Οι παρατηρήσεις μπορούν να σταλούν στην Επιτροπή με ηλεκτρονικό ταχυδρομείο, με φαξ ή ταχυδρομικώς. Στοιχεία επικοινωνίας:

Email: COMP-MERGER-REGISTRY@ec.europa.eu

Φαξ +32 22964301

Ταχυδρομική διεύθυνση:

European Commission
Directorate-General for Competition
Merger Registry
1049 Bruxelles / Brussel
BELGIQUE / BELGIË

⁽¹⁾ ΕΕ L 24 της 29.1.2004, σ. 1 (ο «κανονισμός συγκεντρώσεων»).

⁽²⁾ ΕΕ C 366 της 14.12.2013, σ. 5.

ISSN 1977-0901 (ηλεκτρονική έκδοση)
ISSN 1725-2415 (έντυπη έκδοση)

Υπηρεσία Εκδόσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης
2985 Λουξεμβούργο
ΛΟΥΞΕΜΒΟΥΡΓΟ

EL